

14

Budsjett 2014

Budsjett 2014

© **Norges forskningsråd 2014**

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
N0-0131 Oslo
Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no
Design omslag: Jentestreker AS
Trykk: 07 Gruppen/Norges forskningsråd
Opplag: 400
Oslo, februar 2014
ISBN trykksak 978-82-12-03298-9
ISBN nettsjón 978-82-12-03299-6

Innholdsfortegnelse

Budsjett 2014	1
1 Innledning	5
2 Inntekter	6
2.1 Totale inntekter	6
2.2 Inntekter til intern administrasjon.....	7
3 Fordeling på virkemidler og områder	8
3.1 Virkemidler og hovedaktiviteter	8
3.2 Forskningsmeldingens prioriteringer.....	9
3.3 Fordeling på MRS-målene.....	12
3.4 Fordeling på divisjoner og staber	14
4 Departementene	15
4.1 Kunnskapsdepartementet.....	15
4.2 Nærings- og fiskeridepartementet.....	22
4.3 Olje- og energidepartementet	25
4.4 Landbruks- og matdepartementet	26
4.5 Klima- og miljødepartementet.....	27
4.6 Helse- og omsorgsdepartementet.....	29
4.7 Utenriksdepartementet	30
4.8 Samferdselsdepartementet	31
4.9 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	32
4.10 Arbeids- og sosialdepartementet.....	34
4.11 Justis- og beredskapsdepartementet.....	35
4.12 Finansdepartementet	36
4.13 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.....	36
4.14 Kulturdepartementet	37
4.15 Forsvarsdepartementet.....	37
5 Virkemidler, programmer og aktiviteter	39
5.1 Programmer	39
5.2 Frittstående prosjekter	55
5.3 Infrastruktur og institusjonstiltak.....	58
5.4 Nettverkstiltak	65
5.5 Diverse FoU-relaterte tiltak	70
5.6 Disposisjonsfond	72
5.7 Felleskostnader	73
6 Divisjoner og staber	75
6.1 Divisjon for energi, ressurser og miljø	75
6.2 Divisjon for innovasjon	80
6.3 Divisjon for samfunn og helse.....	86
6.4 Divisjon for vitenskap.....	92
6.5 Divisjon for administrasjon	101
6.6 Administrerende direktørs stab.....	101

Vedlegg 1. Oversikt over departementenes deltagelse i programmer i 2014, med angivelse av alle finansierende departement.

1 Innledning

Definisjoner og inndelinger

Dette dokumentet – Budsjettbok 2014 – gir en samlet fremstilling av Forskningsrådets inntekter i 2014 så langt disse er kjent pr 1. januar 2014. Dokumentet gir først en overordnet beskrivelse av de samlede inntekter. Deretter en redegjørelse for inntektene fra det enkelte departementet, hvilke føringer som er knyttet til inntektene, og Forskningsrådets fordeling av disse på divisjoner og staber i Forskningsrådet. Til slutt gis det en detaljert redegjørelse for hvordan divisjonene og stabene har anvendt de tildelte midler på aktiviteter og programmer. Hovedstyret vedtok Budsjett 2014 på sitt møte i desember 2013. Fordelingene mellom divisjonene, og divisjonenes forslag til fordeling av de tildelte rammer, er i all hovedsak fastsatt gjennom statsbudsjettet og departementenes tildelingsbrev, som i sin tur i stor grad er basert på Forskningsrådets budsjettforslag.

Forskningsrådets budsjett for 2014 er på 8321 mill. kroner. Forskningsrådets inntekter kommer fra 15 ulike departement. Forskningsrådet mottar i tillegg noen midler fra private og offentlige kilder som ikke bevilges over statsbudsjettet. Disse omtales som Diverseinntekter. Forskningsrådet får også tilsagnsfullmakter over enkelte departement. Dette er en fullmakt til å tildele prosjektbevilgninger inntil et visst nivå ut over den inntekt Forskningsrådet har mottatt. Forskningsrådet regnskapsfører tilsagnsfullmakten som en inntekt det året den blir gitt. En videreført tilsagnsfullmakt inntektsføres ikke.

På utgiftssiden inndeles budsjettet i virkemidler, hovedaktiviteter og aktiviteter. Dette utgjør en hierarkisk inndeling hvor midlene telles en gang. På øverste nivå er dette en inndeling etter program, frittstående prosjekter, infrastruktur og institusjonelle tiltak, nettverkstiltak, diverse FoU-relaterte aktiviteter m.m. I tillegg inndeles utgiftssiden etter en rekke forskningspolitiske dimensjoner, hvor forskningsmeldingens målområder utgjør den viktigste. I Budsjett 2014 vil utgiftene inndeles etter målområdene forskningsmeldingen *Lange linjer*. Utgiftsbudsjettet inndeles også etter de MRS-målene som er satt for Forskningsrådet og den organisatoriske inndelingen.

I Budsjettbok 2014 redegjøres det for tre budsjett-typer. Dette er Årets budsjett 2013, Revidert 2013, og Årets budsjett 2014. Årets budsjett 2013 er inntekter og utgifter gitt gjennom Statsbudsjett 2013 og departementenes tildelingsbrev, slik disse er kjent pr 1. januar 2013. Revidert budsjett 2013 består av Årets budsjett 2013 pluss tildelinger gitt gjennom året 2013. Revidert budsjett ligger svært tett opp mot det som vil bli de regnskapsførte inntekter i 2013. Revidert budsjett 2013 er ikke gjennomgående avstemt i hele dokumentet, siden revidert budsjett ikke er avsluttet før dette dokumentet produseres. Revidert budsjett 2013 og regnskapsførte inntekter er ikke identisk, siden enkelte mindre inntekter ikke tas med i revidert budsjett. Årets budsjett 2014 tilsvarer typemessig Årets budsjett 2013.

2 Inntekter

2.1 Totale inntekter

Forskningsrådet får en samlet økning på anslagsvis 646 mill. kroner sett i forhold til Årets budsjett 2013, eller 486 mill. kroner sett i forhold til Revidert budsjett. Det har altså kommet betydelig vekst i løpet av 2013, særlig til forskning på global helse over UD, men også til strategisk instituttprogram fra FFL. Økningen fra departementene er på 594 mill. kroner sett i forhold til Årets budsjett og 481 mill. kroner sett i forhold til Revidert budsjett. Prosentvis representerer tildelingene i 2014 en realvekst fra 2013 på rundt 5 prosent. Dette er en vesentlig økning i forhold til de tre siste årene, hvor det ikke har vært realvekst til Forskningsrådet.

Tabell: 2.1. Budsjett 2014 fordelt på FoU-inntekter og administrasjonsinntekter. 1000 kroner

	Årets	Revidert	Årets	Økning	Økning	Endring pst	Endring pst
	budsjett	budsjett	budsjett	Årets 2013	Rev 2013	Årets 2013	Rev 2013
	2013	2013	2014	Bud 2014	Bud 2014	Bud 2014	Bud 2014
Inntekter fra departementer	7 283 397	7 397 107	7 877 716	594 319	480 609	8,2 %	6,5 %
Diverse inntekter	112 191	157 747	170 497	58 306	12 750	52,0 %	8,1 %
Sum	7 395 588	7 554 854	8 048 213	652 625	493 359	8,8 %	6,5 %
KDs administrasjonsbevilgning	275 300	275 300	268 936	-6 364	-6 364	-2,3 %	-2,3 %
Andre inntekter og avsetninger	5 000	5 000	4 271	-729	-729	-14,6 %	-14,6 %
Totalt	7 675 888	7 835 154	8 321 420	645 532	486 266	8,4 %	6,2 %

Flere av Forskningsrådets hovedprioriteringer er meget godt fulgt opp i Statsbudsjett 2014. Dette gjelder særlig *Unge forskertalenter* og *Et mer forskningsorientert næringsliv*, som gjennom henholdsvis Fri prosjektstøtte og BIA har fått betydelig vekst. Det gjelder også *Fornybar energi og petroleum* og *Norske bioressurser*. Det kom mer begrenset vekst til *Flere aktive og sunne år*, *Klimaendringer og klimaomstilling* og *Vitenskapelig utstyr*. *Internasjonalisering* har relativt sett fått lav vekst, men likevel en betydelig økning til virkemiddelet STIM-EU.

Det er særlig KD som øker sin tildeling til Forskningsrådet. Denne øker med 230 mill. kroner. Økningen er blant annet fordelt med 50 mill. kroner til fellesløftet innenfor Fri prosjektstøtte, 50 mill. kroner til ny Gaveforsterkningsordning, 29 mill. kroner til stimuleringstiltak for EU-deltagelser, 25 mill. kroner til tekonologiområdene, og noe over 60 mill. kroner til fri fordeling i tråd med Forskningsrådets eget forslag. Fra NFD øker bevilgningen med 147 mill. kroner, hvor BIA øker med 90 mill. kroner, og hvor aktiviteter som tidligere lå under FKD øker med 39 mill. kroner. OED øker med 51 mill. kroner, først og fremst til CO₂ fangst og lagring. LMD, KLD og HOD og UD øker med henholdsvis 7-, 10-, og 20-, 86 mill. kroner, mens KMD øker bevilgningen med 35 mill. kroner. Økningen fra øvrige sektordepartementene går særlig til klimaforskning, det marine og maritime område, petroleumsområdet og matområdet. Tildelinger for å få næringslivet til å forske mer, får kun en svak vekst. Det gis priskompensasjon i basisbevilgningen for alle instituttgruppene, også for de teknisk industrielle instituttene.

Tabell: 2.2. Inntekter til Forskningsrådet over statsbudsjettet 2014. 1000 kroner

	Årets budsjett	Revidert budsjett	Årets budsjett	Økning Årets 2013 Bud 2014	Økning Rev 2013 Bud 2014	Endring pst Årets 2013 Bud 2014	Endring pst Rev 2013 Bud 2014
	2013	2013	2014				
KD. Kunnskapsdepartementet	1 684 055	1 686 011	1 829 587	145 532	143 576	8,6 %	8,5 %
KD-SO Kunnskapsdep. sektorovergrep.	1 226 688	1 227 310	1 311 668	84 980	84 358	6,9 %	6,9 %
NFD Nærings- og fiskeridepartementet	1 413 900	1 440 100	1 908 040	494 140	467 940	34,9 %	32,5 %
OED Olje- og energidepartementet	728 000	728 000	778 600	50 600	50 600	7,0 %	7,0 %
FKD Fiskeri- og kystdepartementet	350 100	350 300	0	-350 100	-350 300	-100,0 %	-100,0 %
LMD Landbruks- og matdepartementet	470 576	471 800	477 726	7 150	5 926	1,5 %	1,3 %
KLD Klima- og miljødepartementet	360 230	365 230	370 600	10 370	5 370	2,9 %	1,5 %
HOD Helse- og omsorgsdepartementet	308 008	313 008	328 796	20 788	15 788	6,7 %	5,0 %
UD Utenriksdepartementet	276 850	345 320	362 350	85 500	17 030	30,9 %	4,9 %
SD Samferdselsdepartementet	142 000	142 000	148 300	6 300	6 300	4,4 %	4,4 %
KMD Kommunal- og moderniseringsdep.	102 750	102 750	138 030	35 280	35 280	34,3 %	34,3 %
ASD Arbeids- og sosialdepartementet	133 260	133 260	134 120	860	860	0,6 %	0,6 %
JD Justis- og beredskapsdepartementet	21 284	21 484	22 100	816	616	3,8 %	2,9 %
BLD Barne-, likest.- inkl.dept	21 500	22 717	22 889	1 389	172	6,5 %	0,8 %
FIN Finansdepartementet	21 200	21 200	21 600	400	400	1,9 %	1,9 %
KUD Kulturdepartementet	7 072	10 578	22 310	15 238	11 732	215,5 %	110,9 %
FAD Fornyings-, adm.og kirkedept.	14 924	15 039	0	-14 924	-15 039	-100,0 %	-100,0 %
FD Forsvarsdepartementet	1 000	1 000	1 000	-	-	0,0 %	0,0 %
Sum departementene	7 283 397	7 397 107	7 877 716	594 319	480 609	8,2 %	6,5 %

2.2 Inntekter til intern administrasjon

Forskningsrådets administrasjonsbudsjett er delt i et internt og et eksternt administrasjonsbudsjett. Det interne administrasjonsbudsjettet dekker Forskningsrådets interne administrative virksomhet, dvs. lønn og øvrige personalkostnader, IT, leie av lokaler og andre driftskostnader. Det eksterne administrasjonsbudsjettet dekker utgifter til drift av programstyret og programmenes kommunikasjonsarbeid og arbeid med kunnskapsgrunnlaget. Det interne administrasjonsbudsjettet dekkes av en egen administrasjonsbevilgning fra KD og en administrasjonsdel fra departementenes bevilgninger. I tillegg mottar Forskningsrådet midler til administrasjon knyttet til personale som bidrar inn i ERAnet-prosjekter og CSA-prosjekter. Kunnskapsdepartementet har bevilget 269 mill. kroner over kap. 285.55 til Forskningsrådets interne administrasjon. Dette innebærer en reduksjon på 6,4 mill. kroner fra 2013. KD har i tillegg satt et øvre tak for hvor stor administrasjonsdelen fra departementene kan være, gjennom å sette et samlet tak for det interne administrasjonsbudsjettet på 585 mill. kroner. Administrasjonsdelen fra departementene utgjør 295 mill. kroner i 2014, en vekst på 31 mill. kroner fra 2013.

Tabell 2.3. Inntekter Forskningsrådets administrasjonsbudsjett 2014. 1000 kroner

	Årets budsjett	Revidert budsjett	Årets budsjett	Økning Årets 2013 Bud 2014	Økning Rev 2013 Bud 2014	Endring pst Årets 2013 Bud 2014	Endring pst Rev 2013 Bud 2014
	2013	2013	2014				
KDs administrasjonsbevilgning	275 300	275 300	268 936	-6 364	-6 364	-2 %	-2 %
Adm. del fra departementsbevilgningene	263 982	263 982	294 662	30 680	30 680	12 %	12 %
Fra fond	16 555	16 555	17 131	576	576	3 %	3 %
Andre inntekter & avsetninger	5 000	5 000	4 271	-729	-729	-15 %	-15 %
Totalt	560 837	560 837	585 000	24 163	24 163	-2 %	-2 %

3 Fordeling på virkemidler og områder

3.1 Virkemidler og hovedaktiviteter

Forskningsrådets aktiviteter og programmer er inndelt i ulike hovedaktiviteter som igjen samles i ulike virkemidler. Tabellen under viser hvordan Forskningsrådets FoU-inntekter fordeler seg på virkemidler og hovedaktiviteter. Nedenfor følger en kort gjennomgang av de viktigste endringene fra 2013 til 2014.

Brukerstyrte programmer får en samlet vekst på 153 mill. kroner. BIA mottar 90 mill. kroner av denne veksten. Øvrig vekst tilfaller først og fremst CLIMIT, MAROFF og BIONÆR, men også noe til SMARTRANS, og DEMO2000. Enkelte av *grunnforskningsprogrammene* gis en viss priskompensasjon. De *handlingsrettede programmene* får også betydelige vekst – 151 mill. kroner. Nesten halvparten av veksten kom i løpet av 2013 til Global helse og vaksineforskning. Øvrig vekst er gitt til Hav og kysten, Miljø2015, og en viss prisjustering av helseforskningsprogrammene.

Tabell 3.1. Budsjett 2014 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter, 1000 kroner.

	Årets budsjett	Revidert budsjett	Årets budsjett	Økning Årets 2013	Økning Rev 2013
	2013	2013	2014	Bud 2014	Bud 2014
Programmer	3 488 367	3 587 502	3 863 100	374 733	275 598
Brukerstyrte innovasjonsprogr	976 943	996 599	1 130 169	153 226	133 569
Grunnforskningsprogrammer	177 451	176 066	185 832	8 381	9 766
Handlingsrettede programmer	1 044 416	1 128 556	1 195 937	151 521	67 381
Store programmer	1 289 557	1 286 281	1 351 163	61 606	64 881
Frittstående prosjekter	839 530	847 135	914 824	75 294	67 689
Fri prosjektstøtte	638 595	638 595	703 452	64 857	64 857
Andre grunnforskningsprosjekt	56 680	56 680	56 680	0	0
Internasjonal prosjektstøtte	71 055	78 660	66 125	-4 930	-12 535
Andre frittstående prosjekter	73 200	73 200	88 567	15 367	15 367
Infrastruktur og inst. tiltak	2 222 654	2 249 410	2 389 767	167 113	140 357
Basisbevilgninger	956 514	972 190	1 074 002	117 488	101 812
Strategisk institusjonsstøtte	202 503	196 883	216 103	13 600	19 220
SFF/SFI/FME	616 000	616 000	641 402	25 402	25 402
Vitensk, utstyr, datab., saml	345 540	345 540	355 663	10 123	10 123
Andre infrastrukturtiltak	102 097	118 797	102 597	500	-16 200
Nettverkstiltak	496 155	517 566	507 785	11 630	-9 781
Systemtiltak	229 150	228 050	223 950	-5 200	-4 100
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	56 550	57 750	57 750	1 200	0
Internasjonale nettverkstiltak	210 455	231 766	226 085	15 630	-5 681
Diverse FoU-rel. aktiviteter	129 810	139 277	131 624	1 814	-7 653
Inform./formdl./ publisering	75 993	81 584	83 735	7 742	2 151
Planlegging/utredn./evaluering	53 817	57 693	47 889	-5 928	-9 804
Disposisjonsfond	33 076	12 249	33 771	695	21 522
Disposisjonsfond	33 076	12 249	33 771	695	21 522
Felleskostnader	31 825	38 233	30 550	-1 275	-7 683
Sekretariater	31 825	38 233	30 550	-1 275	-7 683
Forvaltning	154 171	163 481	176 792	22 621	13 310
Særskilte forvaltningsoppdrag	154 171	163 481	176 792	22 621	13 310
Total sum	7 395 588	7 554 854	8 048 213	652 625	493 359

Store programmer har fått en vekst på 62 mill. kroner. Veksten tilfaller blant annet de tre teknologiprogrammene VERDIKT, NANO2021 og BIOTEK 2021 som oppfølging av de nasjonale strategiene, men også HAVBRUKS, KLIMAFORSK og PETROMAKS2 får økte rammer.

Fri prosjektstøtte fikk en samlet vekst på 65 mill. kroner, hvor 50 mill. kroner inngikk i fellesløftet med UoH-sektoren. Innenfor *Andre frittstående prosjekter* ble det gitt vekst til 50 nye Nærings-Ph.d. og Offentlig-Ph.d. Reduksjonen på hovedaktiviteten er knyttet til at den delen av Regionalt forskningsfond som går til samarbeidsprosjekter vil fra 2014 gå direkte til den regionale fordelingsarena.

Basisbevilgningene øker med 117 mill. kroner. Nesten halvparten av veksten kom tidligere i år til et strategisk instituttprogram ved NOFIMA forvaltet av Forskningsrådet. Litt over 30 mill. kroner gikk til å prisjustere grunnbevilgningene innenfor alle de fire instituttgruppene. I tillegg ble instituttenes STIM-EU-ordningen økt med 29 mill. kroner, noe som representerer en dobling av rammen for ordningen.

Strategisk institusjonsstøtte har et en viss vekst knyttet til nytt forskningssenter for petroleumsforskning som ble besluttet tidligere i år, men også en viss priskompensasjon og tekniske justeringer. Økningen på *SFF/SFI/FME* er knyttet til priskompensasjonen som ble gitt i forbindelse med tredje runde SFI. Tilsvarende priskompensasjon er gitt på *Vitenskapelig utstyr*.

Innenfor *Systemtiltak* er det en liten vekst FORNY2020, mens VRI har fått en viss reduksjon. Internasjonale nettverkstiltak øker med 25 mill. kroner. Først og fremst til mindre internasjonale tiltak og kontingenter, men også til JPI og internasjonalt nettverkstiltak på polarforskning.

Særskilt forvaltningsoppdrag har en betydelig økning knyttet til gjeninnføring av Gaveforsterkningsordningen med 50 mill. kroner.

3.2 Forskningsmeldingens prioriteringer

I tabellen nedenfor er Forskningsrådets budsjett fordelt på de ni målområdene i forskningsmeldingen *Lange linjer*. I avgrensningen av de ulike målområdene er det lagt vekt på å spesifisere hvordan målene relateres til ulike deler av Forskningsrådets budsjett, samtidig som det er forsøkt å unngå for stort overlapp mellom de ulike områdene. Det er lagt vesentlig vekt på hvor forskningsmeldingen selv har omtalt Forskningsrådets aktiviteter.

Samlet sett innebærer Budsjett 2013 bare noen vesentlige endringer sett i forhold til 2012. Endringen mellom årene kommenteres nedenfor i forhold til Årets budsjett 2011 og Årets budsjett 2012.

Tabell 3.2. Budsjett 2014 fordelt på målområdene i forskningsmeldingen Lange linjer, 1000 kroner.

	Årets	Årets
	budsjett	budsjett
	2013	2014
1. Globale utfordringer	1 543 872	1 623 673
2. Bedre helse og helsetjenester	845 662	887 541
3. Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse	269 840	300 378
4. Kunnskapsbasert næringsliv i hele landet	881 617	909 817
5. Næringsrelevant forskning på strategiske områder	1 897 096	1 967 115
6. Velfungerende forskningsystem	3 456 246	3 639 656
7. Høy kvalitet i forskningen	1 789 176	1 991 447
8. Internasjonalisering av forskningen	741 051	725 371
9. Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser	335 746	336 048

Globale utfordringer

Målsettingen i forhold til Globale utfordringer omfatter først og fremst forskning som bidrar til å møte de store utfordringene menneskeheten står ovenfor. Dette gjelder særlig forskning som kan bidra til fattigdomsreduksjon, klimarelatert forskning, forskning om tap av biologisk mangfold, forskning på miljøvennlig energi, forskning om økt bærekraftig matproduksjon globalt, samfunnsforskning som kan bidra til fred, demokrati og menneskerettigheter, og tiltak som bidrar til oppbygging av forskningskapasitet i utviklingsland. Økningen fra 2013 til 2014 er først og fremst knyttet til økt satsing på klima, energi og matproduksjon gjennom økt støtte til KLIMAFORSK, Global helse, CLIMIT, BIONÆR, HAVBRUKS, MILJØ2015 og PETROMAKS2.

Bedre helse og helsetjenester

Målområdet Bedre helse og helsetjenester omfatter forskning som bidrar til kunnskap om helse og helsefremmende forhold, forebygging, reduksjon og behandling av sykdommer og funksjonsbegrensninger, og organisering og effektivisering av tjenestene i helse- og omsorgssektoren. Forskningen dekker særlig fagfelt og temaer som basale biomedisinske fag, kliniske fag og samfunnsmedisin, men også enkelte samfunnsfag. Endringen er knyttet til en viss vekst til rekken av helseforskningsprogrammer, vekst i den helsefaglige forskningen innenfor Fri prosjektstøtte, Joint Programming Initiatives og til det nye programmet Gode og effektive tjenester.

Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse

Målområdet omfatter samfunnsforskning som tar sikte på å øke forståelsen av familien, velferdsordningene, utdanningssystemet, arbeidslivet og sammenhengen mellom dem, og hvor demokrati, integrering, sosial ulikhet, omsorg og oppvekst er viktige forskningsområder. Også profesjonsrettet forskning som bidrar til en bedre profesjonsutøvelse omfattes av målområdet. Veksten er knyttet til blant annet det nye utdanningsprogrammet FINNUT – forskning og innovasjon i utdanningssektoren, programmet Gode og effektive tjenester og programmet Velferd, arbeidsliv og migrasjon.

Kunnskapsbasert næringsliv i hele landet

Forskning knyttet til målområdet Kunnskapsbasert næringsliv er i budsjettmessig sammenheng avgrenset til de tematiske- og bransjeuavhengige forsknings- og innovasjonsvirkemidlene. Dette betyr at det først og fremst er Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), Virkemiddel for regional FoU og innovasjon (VRI), Nærings-Ph.d, SkatteFUNN og SFI som bidrar til oppfølgingen av målet. Endringen er knyttet til opptrappingsplanen for 2. runde av SFI-ordningen, men også veksten til BIA og Nærings-Ph.d.

Næringsrelevant forskning på strategiske områder

Forskning knyttet til målområdet Næringsrelevant forskning er i budsjettmessig sammenheng avgrenset til de tematiske- og bransjerettede forsknings- og innovasjonsvirkemidlene. Forskningsmeldingen har utpekt seks temaområder og tre teknologiområder. De tematiske er Mat, Marin, Maritim, Energi, Miljø, Reiseliv, mens de teknologiske er IKT, Bioteknologi og Material/nanoteknologi. Dette betyr at Forskningsrådets innsats først og fremst er knyttet til innovasjons- og kompetanseprosjekter innenfor programmene, men også enkelte næringsrelevante forskerprosjekter på de ulike tema og teknologiområdene vil omfattes. Veksten er knyttet til teknologiprogrammene NANO21, BIO21 og IKT21 og programmene til knyttet marint, maritimt, mat, energi og MAROFF, CLIMIT, PETROMAKS2, HAVBRUKS og BIONÆR

Et velfungerende forskningssystem

Forskning knyttet til det tverrgående målet om Et velfungerende forskningssystem omfatter først og fremst virkemidler og støtteformer hvis hovedformål er å sikre samarbeid, arbeidsdeling og nettverk, men også strategisk kunnskaps- og kompetanseoppbygging ved den enkelte institusjon. Dette innebærer at basisbevilgninger, forskningsinfrastruktur, senterordningene, institusjonsforankrede strategiske ordninger og nettverkstiltak er støtteordninger som bidrar til målområde. Endringen er knyttet til prisjusteringen av basisbevilgningene til instituttene, STIM-EU-ordningen opptrappingsplanen for 2. runde av SFI-ordningen, Store program og en viss vekst til forskningsinfrastruktur.

Høy kvalitet i forskningen

Forskning knyttet til det tverrgående målet om Høy kvalitet omfatter først og fremst det som tradisjonelt har vært ansett som de *særskilte* kvalitetsvirkemidlene i Forskningsrådet. Det innebærer at dette omfatter støtteformer hvis hovedformål er å fremme høy vitenskapelig kvalitet gjennom nasjonale konkurransearenaer. Normalt er dette fri prosjektstøtte, SFF, YFF, de fagorienterte grunnforskningsprogrammene, grunnforskningsandelen av Store programmer og satsingen på forskningsinfrastruktur. Endringene er knyttet til en betydelig vekst til Fri prosjektstøtte, gjeninnført Gaveforsterkningsordning og en viss vekst i grunnforskningen innenfor Store program.

Internasjonalisering av forskningen

Internasjonalisering omfatter internasjonalt forskningssamarbeid, internasjonal mobilitet, særskilte tiltak for å gjøre Norge til attraktivt vertsland for forskning, og tiltak som bidrar til oppbygging av forskningskapasitet i utviklingsland. Nordisk, europeisk og bilateralt samarbeid inngår. Internasjonaliseringstiltak innenfor det enkelte program omfattes av målområdet. Hovedutfordringen er knyttet til stimulerings- og posisjoneringstiltak i forhold til EUs rammeprogram og randsoneaktiviteter og styrking av det bilaterale samarbeidet. Endringene er knyttet til en viss vekst til enkelte JPI-satsinger, men også en betydelig vekst i STIM-EU-ordningen.

Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser

Målområdet Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser omfatter først og fremst det enkelte programs innsats knyttet til formidling, informasjon og ulike typer arrangementer, til arbeidet med kunnskapsgrunnlaget og til Forskningsrådets målrettede kommersialiseringsaktiviteter. Veksten er knyttet til en svak vekst til kommersialiseringsaktivitetene.

3.3 Fordeling på MRS-målene

Fra 2010 er det innført en nytt MRS-system for Forskningsrådets virksomhet. Gjennomgangen nedenfor viser hvordan Budsjett 2013 vil bidra til å nå målene i det nye MRS-systemet. I gjennomgangen vises det på et helt overordnet nivå hvilke virkemidler og hovedaktiviteter som inngår i de enkelte mål og delmål. Denne målstrukturen overlapper på flere mål og delmål, slik at den samme innsatsen vil bidra på flere enn ett mål eller delmål. Enkelte av delmålene har i begrenset grad budsjettmessige implikasjoner. Tallene er grovestimater basert på mestkriteriet.

Tabell 3.3. Budsjett 2014 fordelt på MRS-målene for Forskningsrådet. 1000 kroner.

	Årets	Årets
	budsjett	budsjett
	2013	2014
Delmål 1.1 Prioriterte områder	3 919 537	4 159 138
Delmål 1.2 Grunnleggende forskning	1 494 191	1 671 949
Delmål 1.3 Bredde av innovasjon	1 031 617	1 063 717
Delmål 1.4 Mer i næringslivet	2 147 412	2 300 811
Delmål 1.5 Sektorens behov	3 913 914	4 138 988
Delmål 1.6 Internasjonalt samarbeid	669 924	698 168
Delmål 2.1 Sammenheng internasjonalt	601 894	621 238
Delmål 2.2 Effektiv utnyttelse	1 000	1 000
Delmål 2.3 Dynamisk arbeidsdeling	4 693 151	4 991 575
Delmål 2.4 Forskningsinstituttene	979 090	1 087 602
Delmål 3.1 Forskningsformidling	77 772	73 935
Delmål 3.2 Kommersialisering	164 450	167 500
Delmål 3.3 Kunnskapsgrunnlag	79 806	77 480

Mål 1: Økt kvalitet, kapasitet og relevans i norsk forskning i hele landet.

Delmål 1.1: Styrket forskning på nasjonalt prioriterte områder.

Delmålet omfatter de tematiske- og teknologiske prioriteringer i forskningsmeldingen *Lange linjer* og innebærer forskning på målområdene Globale utfordringer, Velferd, Helse, og tema- og teknologiområdene under målområdet Strategisk næringsrettet forskning. Innsatsen realiseres først og fremst gjennom de Store programmene, innovasjonsprogrammene og deler av de handlingsrettede programmene, men også Fri prosjektstøtte innenfor medisin og helse. Programmer og aktiviteter som er merket med nær halvparten (mer en 40 %) av innsatsen på forskningsmeldingens målområder regnes med i målområdet. Økningen er knyttet til tildelingen innenfor klimaområdet, helseforskningsprogrammene i tillegg til teknologiområdene.

Delmål 1.2: Styrket bredde av langsiktig grunnleggende forskning og konsentrasjon av ressurser rundt den beste forskningen.

Delmålet omfatter Fri prosjektstøtte, Grunnforskningsprogrammene, Forskningsinfrastruktur, YFF og SFF. Veksten er i all hovedsak knyttet til satsingen på Fri prosjektstøtte, Balanse, gjeninnført Gaveforsterkningsordning og Forskningsinfrastruktur.

Delmål 1.3: Styrket bredde av forskningsbasert innovasjon og konsentrasjon av ressurser rundt de beste forsknings- og innovasjonsmiljøene.

Det er først og fremst BIA, SFI, og FME-sentrene, Virkemiddel for regional innovasjon (VRI) og Nærings-Phd som bidrar til å følge opp delmålet, men også enkelte av innovasjonsprogrammene. Økningen er knyttet til BIA, opptrappingen av SFI, nivåinnhentning på Nærings-P.hd.

Delmål 1.4: Mer forskning i næringslivet. Både i bredden og spiss.

Delmålet omfatter tiltak direkte rettet mot næringslivet, det vil si anvendelsen av søknadstypene innovasjonsprosjekter (IPN) og kompetanseprosjektet (KPN), som finansieres gjennom innovasjonsprogrammene og de Store programmene. Programmer og aktiviteter som har minst 40 % av innsatsen som IPN og KPN regnes med i målområdet. Økningen til området er knyttet til en sterk økning i BIA, Store program og de Brukerstyrte innovasjonsprogrammer.

Delmål 1.5: Styrket forskning i tråd med sektorenes og forvaltningens kunnskapsbehov.

Dette omfatter alle midlene, eksklusiv basisbevilgningene og sentersatsingene, til de sektorrettede departementene (alle departementer minus KD og NFD). På KD er det kun høgskoleavdelingens midler plassert under delmål 1.5, mens på NFD er det kun de brukerstyrte innovasjonsprogrammene som er tatt med. Økningen er knyttet til endringer i sektorrettede programmer og satsinger, hvor satsinger rettet mot klima, global utvikling, utdanning, helse, velferd og teknologiområdene utgjøre viktige områder.

Delmål 1.6: Styrket utbytte fra internasjonalt forskningssamarbeid.

Det er særlig de rettede internasjonaliseringstiltakene, som bilat-ordningen, posisjoneringsordning, JTI-deltagelse, følgeforskningsprogrammer, ERA-NET-deltagelse, EU-informasjon, men også programmer med internasjonalisering som viktigste formål, som bidrar til delmålet. Økningen er knyttet til JPI-er, STIM-EU-ordningen og internasjonale samarbeidsprogrammer.

Mål 2: God ressursutnyttelse og hensiktsmessig arbeidsdeling, samhandling og struktur i forskningssystemet.

Delmål 2.1: God sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og internasjonalt forsknings-samarbeid.

Tiltakene er de samme som beskrevet under delmål 1.6.

Delmål 2.2: Merverdi gjennom effektiv utnyttelse av forskningsbevilgningene.

Dette omfatter arbeid med FoU-administrative arbeidsformer, programdrift, koordinering av ressurser i og mellom programmer, og framdrift og gjennomføring i programmer og aktiviteter. Det er ikke knyttet midler til dette delmålet, siden størrelsen omfatter deler av administrasjonsbudsjettet og programrefusjoner.

Delmål 2.3: Dynamisk og effektiv samhandling og arbeidsdeling i forskningssystemet.

De viktigste tiltakene er knyttet til sentersatsingene, programmene, forskningsinfrastruktur og nettverkstiltak. Også de institusjonelle tiltakene bidrar til delmålet. Alle disse virkemidlene har samhandling og arbeidsdeling som sentrale perspektiver for innsatsen. Veksten er knyttet til opptrappingen av SFI, endringer på de sektorrettede programmene og forskningsinfrastruktur.

Delmål 2.4: Ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene.

Delmålet ivaretas gjennom begge komponentene i det nye basisbevilgningssystemet, det vil si både den resultatbaserte komponenten og den strategiske komponenten. Endringene er knyttet til priskompensasjonen til alle instituttgruppene og STIM-EU-ordningen.

Mål 3: Forskningens resultater tas i bruk i næringsliv, samfunnsliv og forvaltning i hele landet.

Delmål 3.1: God og tilpasset forskningsformidling til forvaltningen og allmennheten og gode læringsarenaer mellom foretak, institutter, UoH-sektoren, helseforetakene og forvaltningen.

Forskningsrådets kommunikasjons- og formidlingsarbeid fra programmer og aktiviteter utgjør de viktigste tiltakene, i tillegg til noen særskilte tiltak mot enkelte grupper. Også de sentrale

informasjons, formidling og publiseringsaktivitetene bidrar til delmålet. Det er ingen vesentlige endringer i innsatsen fra 2013 til 2014.

Delmål 3.2: Styrket kommersialisering av forskningsresultater og økt innovasjonsevne og -takt i næringsliv og offentlig sektor.

Det viktigste tiltaket er knyttet til kommersialiseringsarbeidet gjennom FORNY2020. Det er ingen vesentlige endringer i innsatsen fra 2013 til 2014.

Delmål 3.3: Styrket kunnskapsgrunnlag i det forskningsstrategiske og rådgivende arbeidet.

Sentrale tiltak er Forskningsrådets finansiering av den nasjonale FoU-statistikk, bestilling av særskilte analyser og utredningsoppdrag, evalueringer, etablering av FORFI-programmet, og eget analyse-, utrednings- og evalueringsarbeid. Det er ingen vesentlige endringer i innsatsen fra 2013 til 2014.

3.4 Fordeling på divisjoner og staber

Tabellen nedenfor viser økningen i Budsjett 2014 fordelt på divisjon. Økningen til *Innovasjon* er knyttet til veksten til BIA, MAROFF, teknologiprogrammene, SMARTRANS, FORNY2000, Nærings-Ph.d. og basisbevilgninger. Økningen fremstår som noe mindre enn den reelt sett er på grunn av flyttingen av deler av avkastningen fra regionale forskningsfond. Veksten til *Energi, ressurser og miljø* er knyttet til de Store programmene KLIMAFORSK, HAVBRUKS, PETROMAKS2, men også CLIMIT, BIONÆR og DEMO2000. Veksten til *Samfunn og helse* er både knyttet Global helse, til enkelte aktiviteter under Flere aktive og sunne år, men også utdanningsfeltet, Offentlig-Ph.d. og BALANSE-satsingen. Økningen til *Vitenskap* er i all hovedsak knyttet til Fri prosjektstøtte, Gaveforsterkningsordningen, forskningsinstituttene, Vitensentrene og prisjustering av særlig SFF 3. runde, men også en rekke andre programmer og satsinger. Endringen mellom Administrasjon og Adm. dir. stab skyldes etableringen av kommunikasjonsområdet som egen stab.

Tabell 3.4. Bevilgninger 2014 fordelt på divisjoner og staber

	Årets	Årets	Endring	Endring pst
	budsjett	budsjett	Årets 2013	Årets 2013
	2013	2014	Årets 2014	Årets 2014
Administrasjon	29 450	150	-29 300	-99 %
Adm. dir. stab	55 236	84 536	29 300	53 %
Div.for energi, ressurs, miljø	1 833 959	1 967 873	133 914	7 %
Divisjon for vitenskap	2 857 999	3 159 357	301 358	11 %
Divisjon for samfunn og helse	930 651	1 040 549	109 898	12 %
Divisjon for innovasjon	1 688 292	1 795 747	107 455	6 %
Total sum	7 395 588	8 048 213	652 625	9 %

4 Departementene

4.1 Kunnskapsdepartementet

Kunnskapsdepartementets midler gjennom Forskningsrådet er rettet mot tre overordnede formål: mot grunnleggende forskning innenfor alle fagområder, mot forskning innenfor utdannings- og opplæringssektoren, og mot overordnede sektorovergrepene forskning- og samfunnsutfordringer. På alle områder er kvalitet, internasjonalisering og et velfungerende forskningssystem viktige formål med bevilgningen.

Kunnskapsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet i 2014 er på 3 141 mill. kroner. Dette er en økning på 230,5 mill. kroner, eller 7,9 prosent, i forhold til årets budsjett for 2013.

Bevilgningen over Kap. 285, post 52, posten til Forskningsformål er økt med 102,857 mill. kroner og Kap. 285, post 53, posten til sektorovergrepene tiltak er økt med 106,402 mill. kroner. I tillegg er det en frihetsgrad på 7 mill. kroner innenfor nullvekst som følge av at bevilgningen til PraksisVel er overført til kap 281.50, posten til fellestiltak for universiteter og høyskoler.

Basisbevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene og bevilgningen til forskningsinfrastruktur er prisjustert i 2014. Økningen er hhv 6,475 mill. kroner til forskningsinstituttene og 10,123 mill. kroner til forskningsinfrastruktur i forhold til 2013.

Over øvrige kap. og poster er det lagt inn et anslag for Budsjett 2014 basert på den informasjon vi har per dato. Bla er bevilgningen til Vitensentrene økt med 8,737 mill. kroner, som følge av nytt senter i Arendal og prisjustering og det forventes en økning i bevilgningen til utdanningsforskning.

Det er bevilget midler til 50 nye stillinger, eller 7,8 mill. kroner, til Nærings-ph.d-ordningen og en tilsvarende ordning som etableres for offentlig sektor (Offentlig-Ph.d.) i 2014. Midlene bevilges over Forskningsrådets post under fellestiltak for universitet og høyskoler (281.50). Helårseffekt i 2015 for begge ordningene er 23,5 mill. kroner. Forskningsrådet har fordelt midlene likt mellom de to ordningene.

Forskningsrådets administrasjonsbevilgning er i 2014 på 268,9 mill. kroner (Kap.285.55). Dette er et kutt på 6,4 mill. kroner i forhold til 2013 bevilgningen.

Tabell 4.1. Inntekter fra KD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Forskning og utdanning			
KD - Kunnskapsdept.		750	
KD Kap.231.21	12 248	12 248	13 519
KD Kap.258.21	9 000	14 000	10 140
KD Kap.287.21	5 000	5 000	5 000
KD Kap.231.51	8 000	8 006	8 286
KD Kap.281.50	79 258	79 258	101 875
KD Kap.285.52	1 311 868	1 311 868	1 414 725
KD Kap.226.21	35 825	28 825	38 974
KD Kap.281.01	0	1 000	1 000
KD Kap.200.21	2 000	2 450	
KD Kap.287.57	185 003	185 003	191 478
KD Kap.288.21		2 000	
KD Kap.226.71	35 353	35 353	44 090
KD Kap.258.01	500	500	500
Sum	1 684 055	1 686 261	1 829 587
Sektorovergrepene formål			
KD Kap.285.53	897 203	897 203	1 003 605
KD Kap.285.54	289 240	289 240	299 363
KD Kap.287.60	40 245	40 867	8 700
Sum	1 226 688	1 227 310	1 311 668
Totalt	2 910 743	2 913 571	3 141 255

Føringene over posten til Forskningsformål (Kap. 285.52) og sektorovergrepene tiltak (Kap. 285.53) er som følger:

- Unge forskertalenter gjennom Fri prosjektstøtte, 50 mill. kroner,
- Tiltak for økt deltakelse av forskningsinstitutter i EUs rammeprogram (STIM-EU), 29 mill. kroner, slik at til sammen minst 55 mill. kroner går til STIM-EU i 2014,
- Ny gaveforsterkningsordning, 50 mill. kroner
- Langsiktig, grunnleggende forskning innenfor programmene BIOTEK2021, NANO2021, VERDIKT og ELSA, 25 mill. kroner

Økningen til langsiktig grunnleggende forskning er fordelt med 15 til VERDIKT, 4 mill. kroner til hvert av programmene BIOTEK2021 og NANO2021 og med 2 mill. kroner til ELSA.

Når føringene fra KD er fulgt opp gjenstår 23,8 mill. kroner over posten Forskningsformål og 38,4 mill. kroner over posten Sektorovergrepene tiltak, til fordeling. For 2014 hadde Forskningsrådet tre forslag overfor KD; nominell nullvekst, reel nullvekst (prisjustert forslag) og et vekstforslag. Frihetsgraden over KDs budsjett i 2014 dekker i all hovedsak Forskningsrådets prisjusterte forslag. Sett i forhold til forslaget mangler 3,2 mill. kroner over posten Forskningsformål og 1,6 mill. kroner over posten Sektorovergrepene tiltak. Forskningsrådet har derfor lagt det prisjusterte forslaget til grunn for budsjettfordelingen, med den justeringen at det manglende beløpet tas ut på virkemidler og formål som er tilgodesett med vekst i Statsbudsjettet for 2014. Over posten Sektorovergrepene tiltak foreslås det at prisjusteringen til Sentrene for fremragende forskning (SFF) reduseres noe som følge av at det ble forsinkelser knyttet til oppstart av runde III.

Dette innebærer at følgende aktiviteter er gitt en priskompensasjon i 2014:

Forskningsformål:

- Fri prosjektstøtte, 14,857 mill. kroner
- Grunnforskningsprogrammer; 4 mill. kroner – en mill. kroner til hvert program.
 - CERN - Kjerne- og partikkelforskning, EUROPA - Europa i endring, P-SAMISK - Program for samisk forskning, SYNKNØYT – Program for synkrotron- og nøytronforskning
- Internasjonal prosjektstøtte/mobilitetsstipend 1,0 mill. kroner
- Nærings-Ph.d., 1,55 mill. kroner
- SIMULA-senteret, 2,0 mill. kroner
- KILDEN 0,15 mill. kroner
- NSDBASIS - Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste 0,3 mill. kroner

Sektorovergripende tiltak:

- Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (TJENESTE), 8 mill. kroner
- Kjønnbalanse i toppstillinger og forskningsledelse (BALANSE), 5 mill. kroner
- SFF, 25,402 mill. kroner

Tabell 4.2. Bevilgninger fra KD til Fri prosjektstøtte. 1000 kroner.

	KD Kap 285.52		KD Kap 285.53		Sum KD	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	Rev.bud	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FRIHUMSAM - Fri prosj.st. hum og sam	184 457	188 877	10 163	10 163	194 620	199 040
FRIMEDBIO - Fri prosj.st. med.,helse,biol	253 440	260 185	14 920	14 920	268 360	275 105
FRINATEK - Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek 1)	166 595	170 287	8 020	8 020	174 615	178 307
FRIPRO - fellesløft 2		50 000				50 000
Sum	604 492	669 349	33 103	33 103	637 595	702 452

1) I tillegg 1 mill. kroner fra OED begge år til en strategisk satsing på teknologifagene

Tabell 4.3. Bevilgninger fra KD til *forskning og utdanning* fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Delmål 1.1 Prioriterte områder			
ENERGIX Stort program energi	10 000	10 000	10 000
FOLKEHELSE Folkehelse	1 000	1 000	1 000
HAVKYST Havet og kysten	2 850	2 850	2 850
KLIMAFORSK Stort program klima			12 530
MILJØ2015 Norsk miljøforskning mot 2015	6 000	6 000	6 000
MILPAAHEL Miljøpåvirkning og helse	1 500	1 500	1 500
NANO2021 Nanoteknologi og nye materiale	37 650	37 650	37 650
NEVRONOR Nasj.satsing på nevrovitensk.f	15 180	15 180	15 180
NORGLOBAL Norge - Global partner	1 130	1 130	1 130
NORKLIMA Klimaendr.og kons.f.Norge	12 530	12 530	
POLARPROG Polarforskningsprogram	20 000	20 000	21 500
POLRES Polarforskning POLRES	10 000	10 000	
PSYKISK Psykisk helse	1 000	1 000	1 000
SSF Svalbard Science Forum			8 500
TJENESTER Helse- og omsorgstjenester	1 000	1 000	1 000
UNIKARD Nasj.satsing hjerte- karforskn	1 500	1 500	1 500
VAM Velferd, arbeid og migrasjon	4 000	4 000	4 000
VERDIKT Kjernekompp.og verdiskaping IKT	7 700	7 700	7 700
Delsum	133 040	133 040	133 040
Delmål 1.2 Grunnleggende forskning			
CERN Kjerne- og partikkelforskning	22 500	22 500	23 500
ELSA Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	1 000	1 000
EUROPA Europa i endring	6 000	6 000	7 000
EVITA eVitenskap	18 000	18 000	18 000
F-UTD Forskerutdanning	600	600	600
FORSKSKOLE Forskerskoler	40 000	40 000	40 000
FRIHUM Fri prosj.st. humanistiske fag	92 810		
FRIHUMSAM Fri prosj.st. hum og sam		184 457	188 877
FRIMEDBIO Fri prosj.st. med.,helse,biol	253 440	253 440	260 185
FRINATEK Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek	166 595	166 595	170 287
FRIPRO Fri prosjektstøtte			50 000
FRISAM Fri prosj.st.samfunnsvitenskap	91 647		
GRUNNLOV Grunnlovsjubileet 2014	10 000	10 000	10 000
P-SAMISK Program for samisk forskning	6 700	6 700	7 700
ROMFORSK Program for romforskning	26 910	26 910	27 160
SAMKUL Samfunnsutviklingens kulturell	20 000	20 000	20 000
SYNKNØYT Progr.f.synkrotron- og nøytron	8 250	8 250	9 250
YFF Yngre, fremragende forskere	30 000	30 000	30 000
Delsum	794 452	794 452	863 559
Delmål 1.3 Bredde av innovasjon			
NAERINGSPPH Nærings-phd	13 450	13 450	18 917
OFFPHD Offentlig sektor-ph.d.			3 900
VRI2 Virkemidl f reg.innov.2011-13	6 000	6 000	
VRI3 Virkemidl f reg.innov.2014-16			6 000
Delsum	19 450	19 450	28 817

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Delmål 1.5 Sektorens behov			
EKSSPESPED Ekspertgr spes-ped	2 000	2 000	
FINNUT Forskning og innovasjon i utdanningssektoren			82 674
K-SENTER Kunnskapssenter for utdanning	7 000	500	10 245
PRAKSISVEL Praksisrett FoU helse-velferdst			9 800
PRAKUT Praksisrettet utdanningsforsk	28 748	28 754	
SAMRISK-2 Samfunnsikkerhet og risiko	500	500	500
SHP Strategiske høyskoleprogram	40 000	40 000	40 000
U2020 Norsk utd.forskn.2009-2018	45 325	44 525	
UNI-MUSEER Strat.satsing univ.museer	5 758	5 758	5 758
UTNAM Mobilitetsmidler Nord-Amerika innenfor utdar		5 800	
Delsum	129 331	127 837	148 977
Delmål 1.6 Internasjonalt samarbeid			
DIV-INT Annet internasjonalt samarbeid	18 745	19 163	24 710
EMBLNODE Nord EMBLsenter i molekylærmed	8 100	8 100	9 400
ESF ESF - European Science Foundat	1 500	1 500	1 300
EU-MOB EU-mobilisering	1 788	1 788	4 276
EUIPROF EUI - professorat	2 300	2 300	2 300
EURAXESS Euraxess - mobilitetsportalen	1 000	1 000	1 000
INT-BILAT BILAT-ordningen	11 150	13 150	11 150
INTSTAB-DR Internasjonal stab drift	6 388	6 388	4 413
INTSTAB-PR Internasjonale prosjekter	8 350	8 600	6 617
IS Internasjonale stipend/mobilitetsstipend	16 525	16 525	16 225
IS-TOPP Toppfinans. av M.Curie-stipend	6 050	6 050	6 100
KONT Kontingenter	2 000	2 000	2 000
NOR-SAM Nordisk samarbeid	14 000	8 000	8 000
NOS-HS Sekr. nord. sam.nemd. HumSam		5 582	
PES-INST Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	10 000	10 000	
PES2020 Prosj.etabl.støtte H2020			10 000
SAM-EU Samfinansiering EU-kontoret	500	500	500
STILL-UTL Stillinger i utlandet	3 274	3 274	4 494
Delsum	111 670	113 920	112 485
Delmål 2.3 Dynamisk arbeidsdeling			
EINFRA eInfrastruktur	17 300	17 300	17 300
ESSURVEY European Social Survey	4 000	4 000	4 000
FLINSTUD Forskerlinjen/Studentstipend	12 750	12 750	12 750
FMESAMFUNN FME - samfunn	5 000	5 000	5 000
FORINFRA Nasj.sats. forskn.infrastrukt	35 000	35 000	35 000
GENINST Gen. andre institusjoner	100	100	100
ISPBIOMED ISP - biologi og biomedisin	5 630	5 630	5 630
ISPHUM ISP - Humaniora	8 000	8 000	8 000
ISP NATTEK ISP - naturvit. og teknologi	13 485	13 485	13 485
ISPSAM ISP - Samfunnsvitenskap	9 000	9 000	9 000
KIF Komité for kjønnsbal. i forskn	1 500	1 500	1 500
KISN Kavli Institute for Systems Neuroscience	12 500	12 500	12 500
LIKEST Likestilling og kjønn i forsk	140	1 140	140
NSDBASIS Norsk samf.vit.datatjen.basis	10 330	10 330	10 630
SARS SARS Intenational Center	9 500	9 500	9 500
SIMULA SIMULA-senteret ()	29 000	29 000	31 000
Delsum	173 235	174 235	175 535

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Delmål 2.4 Forskningsinstituttene			
RBGRUNSAMF Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	185 003	185 003	191 478
STIM-EU Strat.Instituttsats.EU-prosj	26 000	26 000	55 000
Delsum	211 003	211 003	246 478
Delmål 3.1 Forskningsformidling			
AVD-KOMM Kommunikasjonsavdelingen	8 300	3 100	2 500
FORM Formidling	1 045	1 079	750
FORSKDAG Forskningsdagene	3 500	3 500	3 500
GENSTIM Gen. stim.tiltak/nettv.bygging	1 050	1 050	1 050
KILDEN Oppstart, lønn, randsone etc	4 400	4 400	4 550
KOMMSTRAT Kommunikasjonsstrategien 2011-13		5 200	5 200
KOMMUNIK Kommunikasjon	1 000	1 000	1 000
KONK-UOF Konkurransen Ungd. og Forsknin	900	900	900
NETTARBEID Nettarbeid	400	400	1 000
NYSGJPER Nysgjerriger	4 000	4 000	4 000
PROFORSK Program for profilering av forskning	3 000	3 000	3 000
PUBL Publisering/prosjektinform	5 860	5 860	5 860
VITEN Vitensentre	35 353	35 353	44 090
Delsum	68 808	68 842	77 400
Delmål 3.2 Kommersialisering			
FORNY20 FORNY2020	13 000	13 000	13 000
Delsum	13 000	13 000	13 000
Delmål 3.3 Kunnskapsgrunnlag			
DISPFON Disposisjonsfond	1 100	1 066	1 295
DIV-AKT Diverse aktiviteter hak=DI		600	
EVA Evaluering	960	960	895
FORFI Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol	7 000	7 000	7 000
GENPLAN Gen. planlegging/utredn./eval	4 840	4 840	4 940
PLAN Planlegging	440	440	440
STAB Statistikk og kunnsk.grunnlag	14 576	15 026	14 576
STAT Forskningsdokument./Statistikk	150	150	150
TEKSAM Teknologi og samfunn	1 000	400	1 000
Delsum	30 066	30 482	30 296
Totalt	1 684 055	1 686 261	1 829 587

Tabell 4.4. Bevilgninger fra KD til *sektorovergripende formål* fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Delmål 1.1 Prioriterte områder			
BIOBANK Humane biobanker og helsedata	20 000	20 000	20 000
BIONÆR Bionæringsprogram	10 000	10 000	10 000
BIOTEK2021 Bioteknologi for verdiskaping	85 000	85 000	89 000
ENERGIX Stort program energi	12 000	12 000	12 000
GASSMAKS Økt verdiskaping fra naturgass	25 000	25 000	25 000
HAVBRUKS Havbruk - en næring i vekst	19 000	19 000	19 000
HAVKYST Havet og kysten	5 000	5 000	5 000
HELSEVEL Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjene			8 000
KLIMAFORSK Stort program klima			38 000
NANO2021 Nanoteknologi og nye materiale	17 500	17 500	21 500
NORKLIMA Klimaendr.og kons.f.Norge	38 000	38 000	
PETROMAKS2 Stort program petroleum	51 000	51 000	51 000
POLARPROG Polarforskningsprogram	30 000	30 000	30 000
SYKEFRAVÆR Forskn.om årsaker til sykefrav	10 000	10 000	10 000
VERDIKT Kjernekomp.og verdiskaping IKT	13 000	13 000	28 000
Delsum	335 500	335 500	366 500
Delmål 1.2 Grunnleggende forskning			
BALANSE Kjønnsbalanse i toppstillinger og forskningsledelse	7 000	7 000	12 000
ELSA Etske,rettslige og samf.m. as	2 000	2 000	4 000
FRIPRO Fri prosj.støtte	33 103	33 103	33 103
GAVEFORST Gaveforsterkningsordningen			50 000
SAMKUL Samfunnsutviklingens kulturell	15 000	15 000	15 000
SFF Sentre for fremragende forskn	251 000	251 000	276 402
Delsum	308 103	308 103	390 505
Delmål 1.3 Bredde av innovasjon			
BIA Brukerstyrt innovasjonsarena	20 000	20 000	20 000
REGREP Regionale representanter	5 100	5 100	5 100
RFFALLE Sentral RFF-pott til adm.og st	35 145	35 767	3 600
SFI Sentre for forskn.drevet innov	205 000	205 000	205 000
Delsum	265 245	265 867	233 700
Delmål 1.5 Sektorens behov			
FINNUT Forskning og innovasjon i utdanningssektoren			5 600
PRAKSISVEL Praxisrett FoU helse-velferdst	7 000	7 000	
SAMRISK-2 Samfunnsikkerhet og risiko	4 000	4 000	4 000
U2020 Norsk utd.forskn.2009-2018	5 600	5 600	
Delsum	16 600	16 600	9 600
Delmål 2.3 Dynamisk arbeidsdeling			
FORINFRA Nasj.sats. forskn.infrastrukt	289 240	289 240	299 363
SARS SARS Intenational Center	10 000	10 000	10 000
Delsum	299 240	299 240	309 363
Delmål 3.1 Forskningsformidling			
GENSTIM Gen. stim.tiltak/nettv.by gging			
Delsum	0	0	0
Delmål 3.3 Kunnskapsgrunnlag			
FORFI Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol	2 000	2 000	2 000
Delsum	2 000	2 000	2 000
Totalt	1 226 688	1 227 310	1 311 668

4.2 Nærings- og fiskeridepartementet

Samlet bevilgning til Forskningsrådet i 2014 fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) er på 1 909,04 mill. kroner. Dette er en nominell økning på 147,04 mill. kroner eller 8,4 prosent sammenlignet med Årets budsjett 2013 for Nærings- og handelsdepartementet (NHD) og Fiskeri- og kystdepartementet (FKD). 2 mill. kroner til sjøtransportforskning, som ble bevilget fra FKD i 2013, er i 2014 overført til Samferdselsdepartementet (SD).

NFDs bevilgning over kap. 920, post 50 er på 1 522 mill. kroner i 2014. Dette er en økning på 108,1 mill. kroner sammenlignet med Årets budsjett 2013 for NHD. Bevilgningen på kap. 900, post 70 er på 0,2 mill. kroner i 2014, uendret fra Revidert budsjett 2013 for NHD.

Bevilgningene over kap. 900, post 21, kap. 920, post 51, kap. 920, post 52 og kap. 928 post 74, dvs. midler som tidligere lå under FKD (unntatt overførte midler til SD), er på 386,84 mill. kroner, en økning på 38,54 mill. kroner fra Revidert budsjett 2013 for FKD.

Tabell 4.5. Inntekter fra NFD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

		2013		2014
		Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
NFD Nærings- og fiskeridep.			1 000	
NFD Kap.900.21				200
NFD Kap.900.70			200	200
NFD Kap.920.50	Forskningsprog. og int. forskningssamarbeid	830 250	867 600	946 600
	Institutter og annen infrastruktur	402 450	402 450	410 550
	Kommersialisering og nettverkstiltak	126 350	126 350	122 350
	Andre tiltak	54 850	42 500	42 500
NFD Kap.920.51	Marin forskning			238 450
NFD Kap.920.52	Basisbev. primærnæringsinstituttene			126 890
NFD Kap.928.74	Marin bioteknologi mv.			21 300
FKD Kap.1000.21			200	
FKD Kap.1023.52		122 600	122 600	
FKD Kap. 1023.74		20 300	20 300	
FKD Kap.1023.50		205 200	205 200	
		1 762 000	1 788 400	1 909 040

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for NHD, Prop. 1 S (2013-2014) for FKD, Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014) og dialog med departementet er det gjort følgende endringer i forhold til Årets budsjett 2013 for NHD og FKD:

- BIA øker med 90 mill. kroner.
- MAROFF øker med 10 mill. kroner.
- Internasjonalt forskningssamarbeid øker med 4 mill. kroner.
- Basisbevilgningene til teknisk-industrielle institutter øker med 16,6 mill. kroner, hvorav 9 mill. kroner er omdisponert fra NFDs bevilgning til SUP.
- IFEs drift av KLDRA Himdalen styrkes med 0,5 mill. kroner.
- FORNY2020 øker med 6 mill. kroner.
- VRI reduseres med 10 mill. kroner.
- HAVBRUK øker med 20 mill. kroner.
- Havet og kysten øker med 5 mill. kroner.
- BIONÆR øker med 5 mill. kroner.
- BIOTEK2021 øker med 3 mill. kroner.

- Basisbevilgningene til primærnæringsinstitutter som er sentrale for fiskeri og havbruk øker med 4,3 mill. kroner.

Tabell 4.6. Bevilgninger fra NFD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

		2013		2014
		Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
NFD Nær. og fisk. dep.			1000	
	IFEHANUK - Halden-prosjektet og andre nuk		1 000	
NFD Kap.900.70			200	200
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid		200	200
NFD Kap.900.21			200	200
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid		200	200
NFD kap. 920.50	Forskningsprogrammer og int. forskningssamarbeid	842 600	867 600	946 600
	BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena	374 600	399 600	464 600
	BIONÆR - Bionæringsprogram	10 150	10 150	10 150
	BIOTEK2021 - Bioteknologi for verdiskaping	43 900	43 900	43 900
	COSTINF - COST Infrastruktur	400	400	400
	DISP-NHD - Disp.konto NHD-midler	12350	3 850	12 350
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	1 780	1 780	5 780
	EEN - Enterprise Europe Network	3 000	3 000	3 000
	ELSA - Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	1 000	1 000
	ENERGIX - Stort program energi	21 000	21 000	21 000
	EU-MOB - EU-mobilisering	724	724	724
	EUREKA - EUREKA	2 087	8 500	0
	EUROSTARS - EUROSTARS	28 913	31 000	31 000
	EVITA - eVitenskap	7 400	7 400	7 400
	FNSNY - FNSNY	3 000	3 000	3 000
	GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass	15 000	15 000	15 000
	INT-BILAT - BILAT-ordningen	5 900	5 900	5 900
	INTSTAB-DR - Internasjonal stab drift	2 587	2 587	2 587
	INTSTAB-PR - Internasjonale prosjekter	3 383	3 383	3 383
	IT-FUNK - IT for funksjonshemmede	1 000	1 000	1 000
	JTI - Joint Technology Initiatives	5 800	5 800	5 800
	MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2	129 600	129 600	139 600
	MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	500	500	500
	NAERINGSPH - Nærings-phd	25 000	25 000	25 000
	NANO2021 - Nanoteknologi og nye materiale	56 900	56 900	56 900
	PES-INST - Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	19 000	19 000	0
	PES2020 - Prosj.etabl.støtte H2020			19 000
	SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	1 000	1 000	1 000
	STILL-UTL - Stillinger i utlandet	1 326	1 326	1 326
	TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010	500	500	500
	VERDIKT - Kjernekompp.og verdiskaping IKT	64 800	64 800	64 800
NFD kap. 920.50	Institutter og annen infrastruktur *	402 450	402 450	410 550
	EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000
	GENINST - Gen. andre institusjoner	1 000	1 000	1 000
	HIMDALEN - KLDRA Himdalen - Avfallslager	6 500	7 600	7 000
	IFEHANUK - Halden-prosjektet og andre nuk	82 650	97 250	82 650
	RBGRUNTEKN - Res.bas.grunnbev.tekn-ind.inst	259 700	259 700	276 300
	SFI - Sentre for forskn.drevet innov	10 000	10 000	10 000
	SIMULA - SIMULA-senteret ()	11 000	11 000	11 000
	SUP-NHD - Strategiske UoH-progr.fin.NHD	22 600	6 900	13 600
	TEKNRÅD - Teknologirådet	8 000	8 000	8 000
NFD kap. 920.50	Kommersialisering og nettverkstiltak	126 350	126 350	122 350
	FORNY20 - FORNY2020	100 750	100 750	106 750
	REGREP - Regionale representanter	6 400	6 400	6 400
	VRI2 - Virkemidl f reg.innov.2011-13	19 200	19 200	0
	VRI3 - Virkemidl f reg.innov.2014-16			9 200

NFD kap. 920.50	Andre tiltak	42 500	42 500	42 500
	DISP-NHD - Disp.konto NHD-midler	7 300	4 907	7 300
	DIV-AKT - Diverse aktiviteter hak=DI	0	2 293	0
	FELL-TIL - Fellestiltak - Forskningsrådet	4 250	4 250	4 250
	FUNN-2 - Adm.av skatteinsentiv-ordninge	17 000	17 000	17 000
	GRAFISKP - Grafisk produksjon og profil	570	570	570
	KONK-UOF - Konkurransen Ungd. og Forsknin	0	0	0
	MEDIA - Medie- og samfunnskontakt	850	850	1 250
	MER - Mer entreprenørskap	4 000	4 000	4 000
	NETTARBEID - Nettarbeid	530	530	130
	REISEPOL - Reiselivspolitik	4 000	4 000	4 000
	STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag	2 500	2 500	2 500
	VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	1 500	1 500	1 500
	VR12 - Virkemidl f reg.innov.2011-13		100	
NFD Kap.920.51	Marin forskning	205 200	205 200	238 450
	BIONÆR - Bionæringsprogram	33 300	33 300	38 300
	BIOTEK2021 - Bioteknologi for verdiskaping			3 000
	DISP-FKD - Disposisjonskonto FKD-midler	424	424	924
	DIV-AKT - Diverse aktiviteter hak=DI	400	400	400
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	1 186	1 186	1 186
	ELSA - Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	1 000	1 000
	ENERGIX - Stort program energi	2 700	2 700	2 700
	EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000
	FORNY20 - FORNY2020	4 000	4 000	4 000
	HAV21	425	250	
	HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst	100 730	100 730	120 730
	HAVKYST - Havet og kysten	42 600	42 600	47 600
	INFO - Informasjonsvirksomhet	700	250	250
	INT-BILAT - BILAT-ordningen	500	500	500
	JPI-ERM - Joint Programming Init. ERM	424	424	
	JPIOCEANS - Healthy and productive seas and oceans	3 500	3 500	3 500
	KLIMAFORSK - Stort program klima			2 000
	MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2	2 900	2 900	2 900
	MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	1 500	1 500	1 500
	NETT - Stimulerings-/nett v.by gging	100	100	100
	NETTARBEID - Nettarbeid	270	270	270
	NORKLIMA	2 000	2 000	
	PES2020 - Prosj.etabl.støtte H2020	2 500	2 500	2 500
	PLAN - Planlegging		625	625
	RED-PROD - Redaksjonell produksjon	1 250	1 250	1 250
	REGREP - Regionale representanter	600	600	600
	SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	500	500	500
	STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag	400	400	400
	UTRED - Utredning	291	291	715
NFD Kap.920.52	Basisbev. primærnæringsinstituttene	122 600	122 600	126 890
	RBGRUNPRIM - Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	96 330	96 330	101 253
	SIP-FKD - SIP finansiert av FKD	1 500	1 500	
	SIPHINIFES - SIP v HI og NIFES fin av FKD	24 770	24 770	25 637
NFD Kap.928.74	Marin bioteknologi mv.	20 300	20 300	21 300
	BIOTEK2021 - Bioteknologi for verdiskaping	14 300	14 300	15 300
	MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø	6 000	6 000	6 000
Total sum		1 762 000	1 788 400	1 909 040

* Fra og med 2014 legges bevilgningen til IFEs nukleære virksomhet på Kjeller, på 45,15 mill. kroner, inn som del av basisfinansieringen til IFE. Endringen er ikke innarbeidet i årets budsjett, men vil bli tatt hensyn til i det reviderte budsjettet for 2014.

4.3 Olje- og energidepartementet

Olje- og energidepartementet (OED) foreslår en bevilgning til Forskningsrådet for 2014 på 778,6 mill. kroner. Dette er en økning i bevilgningen sammenlignet med Årets budsjett 2013 på 50,6 mill. kroner.

Tabell: Inntekter fra OED fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Olje- og energidepartementet			
OED Kap. 1830.50	728 000	728 400	673 600
OED Kap. 1840.50			105 000
Total sum	728 000	728 400	778 600

Styrkingen knyttes opp mot programmene PETROMAKS2, Demo2000, Climit og Forskningsentre for petroleum knyttet til satsing innen arktiske utfordringer og økt utvinning. Nedenfor følger en spesifisert oversikt over bevilgningen fordelt på sektor, program/aktivitet sammenlignet med 2013.

Tabell: Bevilgning fra OED fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
<u>Energisektoren</u>	<u>474 200</u>	<u>474 200</u>	<u>489 200</u>
CLIMIT - Forskn. utv. og demo av CO2-hå	90 000	90 000	105 000
ENERGIX - Stort program energi	234 000	234 000	234 000
FMESAMFUNN - FME - samfunn	20 000	20 000	20 000
FMETEKN - FME - teknologi	125 000	125 000	125 000
GENINST - Gen. andre institusjoner	1 500	1 500	1 500
PES-INST - Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	3 700	3 700	0
PES2020 - Prosj.etabl.støtte H2020	0	0	3 700
<u>Petroleumssektoren</u>	<u>244 800</u>	<u>244 800</u>	<u>280 400</u>
DEMO2000 - Prosj.ret tekn.utv. petro.virk	46 700	46 700	53 600
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	3 000	3 000	3 000
FRINATEK - Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek	1 000	1 000	1 000
HAVKYST - Havet og kysten	8 500	8 500	8 500
PETROMAKS2 - Stort program petroleum	175 600	168 100	189 000
PETROSAM - Samf.vitensk.petroleumsforsk	10 000	0	0
PETROSAM2 - Samfunnsvitenskapelig petroleumforskning	0	10 000	10 000
PETROSENTR - Forskningsentre for petroleum	0	7 500	15 300
<u>Strategiske fellesfunk. og internasjonalisering</u>	<u>9 000</u>	<u>9 000</u>	<u>9 000</u>
Total sum	728 000	728 000	778 600

4.4 Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet (LMD) foreslår en bevilgning til Forskningsrådet for 2014 på 477,7 mill. kroner. Dette er en økning i bevilgningen sammenlignet med Årets budsjett 2013 på om lag 7,8 mill. kroner.

Tabell: Inntekter fra LMD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Landbruks- og matdepartementet			
LMD Kap.1137.50	233 593	235 393	251 351
LMD Kap. 1137.51	187 474	187 474	177 474
LMD Kap. 1150.77	49 509	48 933	48 901
Total Sum	470 576	471 800	477 726

Veksten er fordelt til Bionær med 13,8 mill. kroner, 2 mill. kroner til Miljø2015, og 2 mill. kroner satt av til en utredning om utviklingstrekk innen landbruk og landbrukspolitikk. LMD reduserer basisbevilgningen med 10 mill. kroner. Bevilgningen over post 1150.77 (jordbruksavtalen) er estimert.

Tabell: Bevilgning fra LMD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
LMD Kap.1137.50	233 593	235 393	251 351
BILATNAER - Bilat.samarb.m.N-AM,Kina,Jpn,I	4 500	4 500	0
BIONÆR - Bionæringsprogram	160 310	162 110	178 568
DISP-LMD - Disposisjonskonto LMD-midler	2 902	2 902	2 902
DIV-AKT - Diverse aktiviteter hak=DI	900	900	900
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	1 250	1 250	1 250
ELSA - Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	1 000	1 000
ENERGIX - Stort program energi	38 695	38 695	38 695
EU7-STRÅ - Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000
INFRA - Infrastrukturtiltak	1 886	1 886	1 886
INT-BILAT - BILAT-ordningen	2 000	2 000	2 000
KLIMAFORSK - Stort program klima	0	0	7 000
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	5 250	5 250	7 250
NETTARBEID - Nettarbeid	900	900	900
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge	7 000	7 000	0
PES-INST - Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	2 500	2 500	0
PES2020 - Prosj.etabl.støtte H2020	0	0	2 500
PLAN - Planlegging	250	250	250
REGREP - Regionale representanter	600	600	600
SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	500	500	500
STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag	150	150	150
UTRED - Utredning			2 000
VRI2 - Virkemidl f reg.innov.2011-13	2 000	2 000	0
VRI3 - Virkemidl f reg.innov.2014-16			2 000
LMD Kap. 1137.51	187 474	187 474	177 474
INFRA - Infrastrukturtiltak	8 061	8 061	8 061
RBGRUNPRIM - Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	172 188	172 188	164 413
SIP-LMD - SIP finansiert av LMD	2 225	2 225	0
STRAT-MAT - Strategisk satsing på mat	5 000	5 000	5 000
LMD Kap. 1150.77	49 509	48 933	48 901
BIONÆR - Bionæringsprogram	15 680	11 576	11 600
ENERGIX - Stort program energi	1 430	1 456	1 400
MAT-SLF - Mat progr.:Prosj.fullfin.av SLF	29 399	32 847	32 847
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	3 000	3 054	3 054
Total sum	470 576	471 800	477 726

4.5 Klima- og miljødepartementet

Klima og miljødepartementet (KLD) foreslår en bevilgning til Forskningsrådet for 2014 på 370,6 mill. kroner. Dette er en økning i bevilgningen sammenlignet med Årets budsjett 2013 på 28,7 mill. kroner. Regjeringen har besluttet å overføre Planavdelingen fra Klima- og miljødepartementet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, dette innebærer en flytting av til sammen 18,3 mill. kroner til KMD.

Tabell: Inntekter fra KLD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Klima- og miljødepartementet	360 230	365 230	370 600
KLD Klima- og miljødepartementet	250	250	0
KLD Kap.1400.01		2 500	
KLD Kap. 1400.76	1 000	1 000	1 000
KLD Kap.1410.51	188 418	188 418	199 468
KLD Kap.1410.53	6 564	6 564	6 794
KLD Kap.1400.21		2 500	
KLD Kap.1410.50	163 998	163 998	163 338
Total sum	360 230	365 230	370 600

KLDs føringer sammen med Forskningsrådets budsjettforslag gir grunnlag for fordeling av Budsjett 2014 på programmer og andre aktiviteter.

Tabell: Bevilgning fra KLD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KLD Kap.1400.01			
<u>Regelverk og system</u>	<u>250 000</u>	<u>2 750 000</u>	<u>0</u>
DEMOSREG	250 000	250 000	0
DEMOSREG		2 500 000	
KLD Kap. 1400.76			
<u>Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak</u>	<u>1 000 000</u>	<u>1 000 000</u>	<u>1 000 000</u>
EU7-STRA	1 000 000	1 000 000	1 000 000
KLD Kap.1410.51			
<u>Levende hav og kyst</u>	<u>19 500 000</u>	<u>19 500 000</u>	<u>19 500 000</u>
HAVKYST	11 700 000	11 700 000	11 700 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	4 000 000	4 000 000	4 000 000
MILJØ2015	3 800 000	3 800 000	3 800 000
<u>Livskraftige elver og innsjøer</u>	<u>11 000 000</u>	<u>11 000 000</u>	<u>11 000 000</u>
MILJØ2015	10 000 000	10 000 000	10 000 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	1 000 000	1 000 000	1 000 000
<u>Frodige våtmarker</u>	<u>6 000 000</u>	<u>6 000 000</u>	<u>6 000 000</u>
MILJØ2015	4 000 000	4 000 000	4 000 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	2 000 000	2 000 000	2 000 000
<u>Mangfaldige skoger</u>	<u>8 000 000</u>	<u>8 000 000</u>	<u>8 000 000</u>
NORKLIMA/KLIMAFORSK	4 000 000	4 000 000	4 000 000
MILJØ2015	4 000 000	4 000 000	4 000 000

<u>Storslått fjellandskap</u>	5 500 000	5 500 000	5 500 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	3 500 000	3 500 000	3 500 000
MILJØ2015	2 000 000	2 000 000	2 000 000
<u>Verdifulle kulturminner og kulturlandskap</u>	8 350 000	8 350 000	10 850 000
MILJØ2015	6 100 000	6 100 000	8 600 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	2 250 000	2 250 000	2 250 000
<u>Godt bymiljø</u>	5 000 000	5 000 000	0
MILJØ2015	5 000 000	5 000 000	0
<u>Aktivt friluftsliv</u>	1 000 000	1 000 000	1 000 000
MILJØ2015	1 000 000	1 000 000	1 000 000
<u>Giftfritt miljø</u>	11 200 000	11 200 000	15 950 000
HAVKYST	4 200 000	4 200 000	4 200 000
MILJØ2015	5 000 000	5 000 000	9 750 000
MILPAAHEL	2 000 000	2 000 000	2 000 000
<u>Ren luft</u>	7 100 000	7 100 000	7 100 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	2 000 000	2 000 000	2 000 000
MILJØ2015	3 100 000	3 100 000	3 100 000
MILPAAHEL	2 000 000	2 000 000	2 000 000
<u>Stabilt klima</u>	71 750 000	71 750 000	83 750 000
ENERGIX	23 350 000	23 350 000	23 350 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	48 400 000	48 400 000	60 400 000
<u>Internasjonalt samarbeid og tverrgående virkemidler</u>	28 068 000	28 068 000	30 818 000
DIV-INT	2 700 000	2 700 000	2 700 000
HAVKYST	500 000	500 000	500 000
JPI-ERM	6 900 000	6 900 000	0
JPICULTURE			4 450 000
JPIKLIMA			750 000
JPIWATER			4 450 000
NORKLIMA/KLIMAFORSK	5 000 000	5 000 000	5 000 000
KONT	300 000	300 000	300 000
MILJØ2015	5 900 000	5 900 000	5 900 000
NETTARBEID	580 000	580 000	580 000
PLAN	500 000	310 000	500 000
PLAN		190 000	
POLARPROG	2 000 000	2 000 000	3 200 000
POLRES	1 200 000	1 200 000	0
PUBL	688 000	688 000	688 000
ROMFORSK	1 500 000	1 500 000	1 500 000
STAB	300 000	300 000	300 000
<u>Regelverk og system</u>	5 950 000	5 950 000	0
DEMOSREG	4 950 000	4 950 000	0
MILJØ2015	1 000 000	1 000 000	0
KLD Kap.1410.53			
<u>Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning</u>	6 564 000	6 564 000	6 794 000
KONT	6 564 000	6 564 000	6 794 000
KLD Kap.1400.21			
<u>Regelverk og system</u>	0	2 500 000	0
DEMOSREG		2 500 000	
KLD Kap.1410.50			
<u>Basisbevilgninger til miljøinstituttene</u>	163 998 000	163 998 000	163 338 000
INT-BILAT	500 000	500 000	500 000
PES-INST	2 500 000	2 500 000	0
PES2020			2 500 000
RBGRUNMILJ	116 939 000	116 939 000	122 753 000
SAM-EU	500 000	500 000	500 000
SIS-MILJO	43 559 000	43 559 000	37 085 000
Total sum	360 230 000	365 230 000	370 600 000

Departementet har gitt konkrete øremerkinger til:

- Kulturminneforskning styrkes med 2,5 mill. kroner gjennom Miljø2015.
- Helse- og miljøfarlige kjemikalier får 4,75 mill. kroner gjennom Miljø2015.
- Klimaforskning styrkes med 12 mill. kroner gjennom KLIMAFORSK.
- To av de felleseuropeiske forskningsprogrammene (Joint Programming Initiatives), som departementet har ansvaret for, styrkes med til sammen 3,5 mill. kroner. Veksten skal dekke administrative utgifter og forskningsaktiviteter i JPI Water og JPI Culture.
- Miljøinstituttene har fått en økning på 5,7 mill. kroner.

4.6 Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementets (HODs) tildeling til Forskningsrådet øker fra 308 mill. kroner i Årets budsjett 2013 til 328,8 mill. kroner i 2014, d.v.s. en nominell økning på 6,7 prosent.

Tabell 4.7. Inntekter fra HOD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
HOD Kap. 732.21	490	490	490
HOD Kap. 780.50	302 518	307 518	323 306
HOD Kap. 781.79	5 000	5 000	5 000
Total sum	308 008	313 008	328 796

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for HOD fordeles økningen slik:

- Programmet *Helse- og omsorgstjenester* øker med 11,7 mill. kroner, herav øremerket økning til omsorgssentrene med 5 mill. kroner (kom i Revidert budsjett 2013), 5,2 mill. kroner til rehabilitering/habilitering og 2,5 mill. kroner til innovasjon i helse- og omsorgssektoren.
- *Folkehelseprogrammet* med 2 mill. kroner
- *Klinisk forskning* med 1,5 mill. kroner
- *JPI Antimikrobiell resistens (JPIAMR)* med 4,588 mill. kroner

Tabell 4.8. Bevilgninger fra HOD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer			
FOLKEHELSE - Folkehelse	24 200	24 200	26 200
TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester 1)	79 667	84 667	92 367
PSYKISK - Psykisk helse	35 720	35 720	35 720
MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helse	17 200	17 200	17 200
KLINISK - Klinisk forskning	26 790	26 790	28 290
GLOBVAC - Global helse- og vaksin.forskning	9 800	9 800	9 800
RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning	30 450	30 450	30 450
STAMCELLER - Stamcelleforskning	20 000	20 000	20 000
KREFT - Offentlig kreftprogram	21 044	21 044	21 044
Strategiske og andre satsinger			
KVINNEHELSE - Kvinners helse	7 997	7 997	7 997
EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000
PRAKSISVEL - Praktisk FoU helse-velferdst	5 000	5 000	5 000
TRANSCAN - ERA-NET Translational Cancer R	3 500	3 500	3 500
EVASAM - Evaluering av samhandl.reform	10 000	10 000	10 000
BARN - Barn som pårørende	5 000	5 000	5 000
JPND - EU Joint Programme - Neurodege	9 150	9 150	9 150
JPIAMR - JPI Antimikrobiell resistens			4 588
HO21 - HelseOmsorg21	1 000	1 000	1 000
STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag	490	490	490
Sum	308 008	313 008	328 796

1) Inkl. 2,5 mill. kroner øremerket i HODs tildelingsbrev for 2014 til innovasjon i helse- og omsorgssektoren

4.7 Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementets (UDs) tildeling til Forskningsrådet øker fra 276,85 mill. kroner i Årets budsjett 2013 til 362,35 mill. kroner i 2014, d.v.s. en nominell økning på 30,9 prosent

Tabell 4.9. Inntekter fra UD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Utenriksdepartementet	276 850	345 320	362 350
UD - Utenriksdept.	1 000	1 000	1 000
UD Kap.100.21	3 000	3 000	4 000
UD Kap.165.70	131 500	112 700	131 900
UD Kap.118.70	21 250	41 289	53 750
UD Kap.150.78	3 000	4 128	8 000
UD Kap.164.71	12 000	12 000	0
UD Kap.169.70	58 100	78 180	78 100
UD Kap.168.70	8 500	9 450	8 500
UD Kap.165.71	38 000	37 800	36 000
UD Kap.118.71	500	500	
UD Kap.118.01		1 674	300
UD Kap.169.71		30 000	30 000
UD Kap.163.71		13 600	10 800
Total sum	276 850	345 320	362 350

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for UD og avtaler inngått med departementet fordeles økningen slik:

- *Global helse- og vaksinasjonsforskning* med 50 mill. kroner (veksten kom i Revidert budsjett 2013).
- *Havet og kysten* med 11,5 mill. kroner (10 mill. kroner kom i Revidert budsjett 2013)
- *Polarforskning* med 10,3 mill. kroner (8 mill. kroner kom i Revidert budsjett 2013).
- *Forskningscenter for petroleum i nordområdene og Arktis* med 5 mill. kroner (2,5 mill. kroner kom i Revidert budsjett 2013).
- *Nordområdene og Russland (NORRUSS)* med 3 mill. kroner.
- *Norge – global partner (NORGLOBAL)* med 2,7 mill. kroner (økningen i forhold til Revidert budsjett er 6,9 mill. kroner)
- *South Africa - Norway research co-operation on climate, the environment and clean energy (SANCOOP)* med 2 mill. kroner.

Tabell 4.10. Bevilgninger fra UD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
EUROPA - Europa i endring	3 000	3 000	4 000
ROMFORSK - Program for romforskning	3 000	1 500	3 000
GLOBVAC - Global helse- og vaksin.forskn	62 000	112 000	112 000
HAVKYST - Havet og kysten	500	10 500	12 000
INDEMBPROG - INDEMB Research Programme	25 000	25 000	25 000
INDNOR - India-programmet	20 000	20 000	20 000
KINA - Kina-programmet	20 000	20 000	20 000
LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet	20 000	20 000	20 000
NORGLOBAL - Norge - Global partner	68 100	67 850	70 800
NORRUSS - Nordområdene og Russland	18 250	18 250	21 250
PETROSAM2 - Samfunnsvitenskapelig petroleumforskning		2 500	2 500
POLARPROG - Polarforskningsprogram			10 300
POLRES - Polarforskning POLRES		8 213	0
SANCOOP - South Africa - Norway research co-operation on c	3 000	1 128	5 000
EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000
RBGRUNSAMF - Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	14 900	14 900	15 400
HEALTHPRIO - Priority Setting in Global Hea	3 100	3 180	3 100
PETROSENTR - Forskningscentre for petroleum		2 500	5 000
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid		1 000	1 000
PUBL - Publisering/prosjektinform	250	0	0
UTRED - Utredning	1 750	0	0
INDEMB - Indo-Norwegian research and de	13 000	12 800	11 000
Sum	276 850	345 320	362 350

4.8 Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet (SD) foreslår en samlet bevilgning til Forskningsrådet for 2014 på 148,3 mill. kroner. Dette utgjør en vekst på 6,3 mill. kroner fra 2013, hvorav 2 mill. kroner er overførte midler til sjøtransportforskning fra det tidligere Fiskeri- og kystdepartementet (FKD).

Tabell 4.11. Inntekter fra SD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
SD Kap. 1301.50			
Transportforskning	73 800	73 800	87 900
Ekomforskning	68 200	68 200	60 400
Total sum	142 000	142 000	148 300

I samsvar med føringene i Prop. 1 S (2013-2014), Prop. 1 S Tillegg (2013-2014) og SDs tildelingsbrev for 2014 reduseres bevilgningen til ekomforskning i VERDIKT med 7,8 mill. kroner og transportforskningen i ENERGIX med 7,9 mill. kroner. Sjøtransportforskningen styrkes med 10 mill. kroner i SMARTRANS og 10 mill. kroner i MAROFF.

Tabell 4.12. Bevilgninger fra SD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Transportforskning	73 800	73 800	87 900
ENERGIX - Stort program energi	41 800	40 000	32 100
MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2			10 000
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	1 000	1 000	1 000
SIS-MILJO - Strategiske instituttsatsinger	5 600	5 600	5 600
SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS	20 200	20 200	31 200
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010	5 200	7 000	8 000
Ekomforskning	68 200	68 200	60 400
ROBUST - Robuste nett. Kjernekompetanse og verdiskap	7 000	7 000	8 000
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	1 000	1 000	1 000
SIMULA - SIMULA-senteret	10 000	10 000	10 000
VERDIKT - Kjernekompetanse og verdiskaping IKT	50 200	50 200	41 400
Total sum	142 000	142 000	148 300

4.9 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Samlet bevilgning til Forskningsrådet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i 2014 er på 138,03 mill. kroner. Dette er en nominell økning på 1,916 mill. kroner sammenlignet med Revidert budsjett 2013 for Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) og Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD) og for bevilgningene fra Miljøverndepartementet (MD) som er overført til KMD.

Tabell 4.13. Inntekter fra KMD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KMD Kap.500.21	2 800	2 800	2 800
KMD Kap.500.22	0	0	15 380
KMD Kap.500.50	15 750	15 750	29 000
KMD Kap.552.72	84 200	84 200	84 200
KMD Kap.590.21	0	0	250
KMD Kap.590.50	0	0	6 400
FAD Kap. 1500.22	14 924	15 039	0
MD Miljøverndepartementet	250	250	0
MD Kap. 1410.50	6 400	6 400	0
MD Kap. 1410.51	11 675	11 675	0
Total sum	135 999	136 114	138 030

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for MD og KMDs tildelingsbrev for 2014 er veksten fordelt med 1,575 mill. kroner til Joint Programming Initiative (JPI) Urban Europe, 191 000 kroner til forskning om nasjonale minoriteter i programmet SAMKUL og 150 000 kroner til Program for samisk forskning II.

Tabell 4.13. Bevilgninger fra KMD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KMD Kap.500.21 - Spesielle driftsutgifter	2 800	2 800	2 800
REGMODELL - Regionaløk. mod. og bosted	2 800	2 800	2 800
KMD Kap.500.22 - Forskning			15 380
P-SAMISK - Program for samisk forskning			3 850
SAMKUL - Samf. Utvikl. kult. utvikl.			1 530
VERDIKT - Kjernekomp. og verdisk. IKT			10 000
KMD Kap.500.50 - Forskningsprogram under Norges Forskningsråd	15 750	15 750	29 000
DEMOSREG - Demokrati, styring og reg. utvikl.	10 750	10 750	15 700
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	5 000	5 000	5 000
MILJØ2015			1 000
MILJØ2015 - Godt bymiljø			5 000
JPI-URBAN			2 300
KMD Kap.552.72 - Nasjonale tiltak for regional utvikling	84 200	84 200	84 200
NORDSATS - Forskningsløft i nord	40 000	40 000	40 000
VRI - Virkemidl for reg. innovasjon	44 200	44 200	43 000
REGREP - Regionale representanter			1 200
KMD Kap.590.50 - Miljøforskningsinstituttene			6 400
SIS-MILJØ - strat. instituttsatsinger			6 400
KMD Kap.590.21 - Spesielle driftsutgifter			250
DEMOSREG - Demokrati, styring og reg. utvikl.			250
FAD Kap. 1500.22	14 924	15 039	
P-SAMISK - Program for samisk forskning	3 700	3 700	
SAMKUL - Samf. Utvikl. kult. utvikl.	1 224	1 339	
VERDIKT - Kjernekomp. og verdisk. IKT	10 000	10 000	
MD Miljøverndepartementet	250	250	
DEMOSREG - Demokrati, styring og reg. utvikl.	250	250	
MD Kap. 1410.50	6 400	6 400	
SIS-MILJØ - strat. instituttsatsinger	6 400	6 400	
MD Kap. 1410.51	11675	11675	
DEMOSREG - Demokrati, styring og reg. utvikl.	4950	4950	
MILJØ2015	1 000	1 000	
MILJØ2015 - Godt bymiljø	5 000	5 000	
JPI-URBAN	725	725	
Total sum	135 999	136 114	138 030

4.10 Arbeids- og sosialdepartementet

Arbeids- og sosialdepartementets (ASDs) tildeling til Forskningsrådet øker fra 133,3 mill. kroner i 2013 til 134,1 mill. kroner i 2014, d.v.s. en nominell økning på 0,1 prosent.

Økningen på Kap. 601 post 50 er på 8,9 mill. kroner, d.v.s. en nominell vekst på 7 prosent. Dette skyldes at midler frigjort etter at Evalueringen av NAV-reformen er avsluttet ble omdisponert til kap. 601 post 50.

Tabell 4.14. Inntekter fra ASD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
ASD - Kap. 604.21	7 540	7 540	0
ASD - Kap. 601.50	125 223	125 720	134 120
ASD - Kap. 601.21	497	0	0
Total sum	133 260	133 260	134 120

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for ASD fordeles veksten og omdisponering av EVA-NAVs midler (7,5 mill. kroner) slik:

- *Praksisrettet FoU for helse- og velferdssektoren (PRAKSISVEL)* med 4 mill. kroner.
- Resten av programmene/aktivitetene har fått priskompensasjon (ca. 3,3 prosent).

Tabell 4.15. Bevilgninger fra ASD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
PRAKSISVEL - Prakisrett FoU helse-velferdst	6 000	6 000	10 000
SYKEFRAVÆR - Forskn.om årsaker til sykefrav	27 610	27 610	28 625
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	64 051	64 050	66 423
PETROMAKS2 - Stort program petroleum	20 022	20 022	20 758
PUBL - Publisering/prosjektinform	497	497	497
EVA-NAV - Evaluering av NAV-reformen	7 540	7 540	0
EVA-PEN - Evaluering av pensjonsreformen	7 540	7 541	7 818
Sum	133 260	133 260	134 120

4.11 Justis- og beredskapsdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementets (JDs) tildeling til Forskningsrådet øker fra 21,3 mill. kroner i 2013 til 22,1 mill. kroner i 2014, d.v.s. en nominell økning på 3,8 prosent.

Tabell 4.16. Inntekter fra JD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
JD - Justis- og beredskapsdept.		200	
JD Kap.400.01	3 500	0	0
JD Kap.400.50	17 784	17 784	22 100
JD Kap.400.23		3 500	
Total sum	21 284	21 484	22 100

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for JD fordeles veksten slik:

- Priskompensasjon

Tabell 4.17. Bevilgninger fra JD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
EUROPA - Europa i endring	1 000	1 000	1 036
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	13 000	13 000	13 524
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	7 284	7 284	7 540
UTRED - Utredning		200	
Sum	21 284	21 484	22 100

4.12 Finansdepartementet

Finansdepartementet (FIN) bevilger 21,6 mill. kroner til Forskningsrådet i 2014, en nominell økning på 0,4 mill. kroner fra 2013.

Tabell 4.18. Inntekter fra FIN fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FIN Kap.1600.21	9 000	9 000	9 000
FIN Kap.1600.70	12 200	12 200	12 600
Total sum	21 200	21 200	21 600

Veksten i bevilgningen fra FIN er knyttet til forvaltningsoppdraget Finansmarkedsfondet.

Tabell 4.19. Bevilgninger fra FIN fordelt programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
SKATT - Skatteøkonomi	9 000	9 000	9 000
FINANSMARK - Finansmarkedsfondet	12 200	12 200	12 600
Total sum	21 200	21 200	21 600

4.13 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLDs) tildeling til Forskningsrådet øker fra 21,5 mill. kroner i 2013 til 22,9 mill. kroner i 2014, d.v.s. en nominell økning på 6,5 prosent.

Tabell 4.20. Inntekter fra BLD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
BLD - Kap. 846.50	2 923	2 923	3 025
BLD - Kap. 854.50	9 187	11 904	13 250
BLD - Kap. 821.50	6 390	6 390	6 614
BLD - Kap. 821.21	1 000	0	0
BLD - Kap. 854.21	2 000	1 500	0
Total sum	21 500	22 717	22 889

I tråd med Prop. 1 S (2013-2014) for BLD fordeles veksten slik:

- *Velferd-, arbeidsliv og migrasjon* (VAM) får priskompensasjon i forhold til Revidert budsjett 2013 (ca. 3,3 prosent).

Tabell 4.21. Bevilgninger fra BLD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
PRAKSISVEL - Prakiserett FoU helse-velferds	3 000	2 000	3 000
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	18 500	19 217	19 889
EVA-ATFERD - Evaluering av Atferdssenteret		1 500	
Sum	21 500	22 717	22 889

4.14 Kulturdepartementet

Kulturdepartementets (KUD) bevilgning til Forskningsrådet i 2014 er på 22,310 mill. kroner. I 2014 etableres det et forskningsprogram om Kultur- og mediesektoren (2014-2018) (KULMED). Jf nærmere beskrivelse av programmet under omtalen av de enkelte virkemidlene i etterfølgende kapittel. Departementet finansierer også kulturforskning innenfor program for Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (2011 – 2020) (SAMKUL) og en forskningssatsing på spilleavhengighet (2011–2015) som del av programmet Ruspåvirkningsforskning. Bevilgningen til SAMKUL er prisjustert i 2014.

Tabell 4.22. Inntekter fra KUD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KUD - Kulturdepartementet	2 000	2 106	2 060
KUD - Kap.320.52	5 072	5 072	5 250
KUD - Kap. 335.73		3 400	15 000
Total sum	7 072	10 578	22 310

Tabell 4.23. Bevilgninger fra KUD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Grunnforskningsprogrammer			
SAMKUL - Samfunnsutviklingens kulturell	5 072	5 072	5 250
Handlingsrettede programmer			
KULMED - Kultur- og mediesektoren		3 400	15 000
PENGESPILL - Kunnsk.gr.lag pengespill-probl	2 000	2 106	2 060
Total sum	7 072	10 578	22 310

4.15 Forsvarsdepartementet

Forsvarsdepartementets (FDs) tildeling til Forskningsrådet er uendret fra 2013 til 2014, d.v.s. 1 mill. kroner.

Tabell 4.24. Inntekter fra FD fordelt på kapittel og post. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FD Kap.1760.50	1 000	1 000	1 000
Total sum	1 000	1 000	1 000

Tabell . Bevilgninger fra FD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	1 000	1 000	1 000
Sum	1 000	1 000	1 000

5 Virkemidler, programmer og aktiviteter

Forskningsrådets gjennomfører sin virksomhet gjennom en rekke ulike virkemidler. På øverste nivå består disse virkemidlene av programmer, frittstående prosjekter, infrastruktur og institusjonelle tiltak, system og nettverkstiltak. På et mer detaljert nivå er dette utformet som ulike programtyper, fri prosjektstøtte, rettede internasjonale tiltak, basisbevilgninger, strategisk institusjonsstøtte, senterordninger, forskningsinfrastruktur, nettverkstiltak og formidlings- og kommersialiseringstiltak.

Disse virkemidlene har ulike tyngdepunkt. Programmene har et tyngdepunkt mot temaene, fri prosjektstøtte mot fagene og kvalitet, senter-ordningene mot konsentrasjon, ledelse og langsiktighet, nettverkstiltak mot samarbeid og internasjonalisering, formidlings- og kommersialiseringstiltak mot nytte og anvendelse. Samtidig er det slik at hvert enkelt virkemiddel ofte støtter opp om flere dimensjoner, men alle er rettet mot fornyelse og endring. Nedenfor følger en gjennomgang av de enkelte virkemidler, programmer og aktiviteter Forskningsrådet finansierer i 2014.

5.1 Programmer

5.1.1 Brukerstyrte innovasjonsprogrammer

Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) (2006–) støtter opp om regjeringens satsing på et mer kunnskapsbasert næringsliv i hele landet. BIAs åpne innretning skal sikre god konkurranse om midlene og legge til rette for læring på tvers av bransjer og temaer. Forskingen som BIA finansierer, faller utenfor den tematiske innretningen til de Store programmene og til andre Brukerstyrte programmer. Prosjektene i BIA er initiert av næringslivet selv, og drivkraften ligger i bedriftens egne strategier og behov. Programmet støtter også kompetanseutvikling i norske forskningsmiljøer – der næringslivet selv har identifisert slike behov – slik at de kan komme videre med sin forskningsbaserte innovasjonsvirksomhet. Gjennom en balansert portefølje av kompetanseprosjekter og innovasjonsprosjekter bidrar programmet til at det legges et grunnlag for fremtidig verdiskaping i Norge på kortere og lengre sikt. I 2014 vil BIA ha en total budsjetttramme på 484,6 mill. kroner, hvorav 464,6 mill. kroner fra NFD og 20 mill. kroner fra KDs budsjett til sektorovergripende formål. www.forskningsradet.no/bia

Bærekraftig verdiskaping i mat- og biobaserte næringer (Bionær)(2012 - 2021) sitt ansvarsområde er jordbruks-, skogbruks- og naturbaserte verdikjeder, samt sjømat fra råstoffet tas opp av havet og fram til konsument. Bionærs hovedmål er å utløse forskning og innovasjon for verdiskaping i de biobaserte næringene som faller inn under programmet. Programmet legger betydelig vekt på å øke næringenes og forvaltningens utbytte av kunnskap og kompetanse gjennom samspill og formidling. Det legges vekt på kunnskapsbygging for bærekraftig produksjon og forbruk, utslippsreduksjoner og tilpasning til klimaendringer. Bionær prioriterer internasjonalt forsknings-samarbeid. I 2014 har Bionær et budsjett på 252,2 mill. kroner med 190,2 mill. kroner fra LMD, 48,5 mill. kroner fra NFD og 10 mill. kroner over KD-SO. I tillegg diverse inntekter anslått til 1,6 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/bionaer

Kraftproduksjon med CO₂-håndtering (CLIMIT)(2005-) er et nasjonalt forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprogram som gjennomføres i samarbeid med Gassnova. Hovedmålet er å bidra til utvikling av bedre og mindre kostnadskrevenende teknologi for fangst av CO₂ samt bygge opp

kunnskap slik at lagring av CO₂ kan gjøres på en sikker måte. Programplan gjeldende fra 2013 fokuser på følgende tema:

- Nye og innovative løsninger for CO₂-håndtering som kan gi betydelig kostnadsreduksjon kombinert med trygg håndtering av CO₂.
- Satsing på områder innen CO₂-håndtering hvor norske aktører har et fortrinn.
- Løsninger som kan lede til CO₂-håndtering anvendt i alle typer norsk industri.

CLIMIT prioriterer internasjonalt samarbeid og vil vektlegge dette enda sterkere i nye prosjekter. Programmet finansieres i sin helhet med midler fra OED. FoU budsjettet til CLIMIT for 2014 er på 105 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/climit

Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumssektoren (DEMO 2000)(1999-) har som hovedmål å fremme langsiktig konkurransedyktighet i petroleumsnæringen og fortsatt lønnsom utvikling av ressursene på norsk sokkel. DEMO2000 fokuser på å kvalifisere ny teknologi og systemer i nært samarbeid med leverandørindustrien, forskningsinstitutter og oljeselskaper ved å støtte utvikling og testing av prototyper og pilotinstallasjoner offshore. De teknologiske løsningene skal kunne anvendes på konkrete felt. Teknologien og systemene som utvikles gir konkrete bidrag til økt utvinning, effektiv ressurs- og energiutnyttelse og viktige miljøaspekt som redusert utslipp til luft og vann. Et viktig mål er å bringe frem nye norske industriprodukter, systemer og prosesser for salg i det globale offshoremarkedet og utvikle samarbeid med tilsvarende internasjonale aktører med sikte på felles aktiviteter og kunnskapsdeling. Programmet finansieres i sin helhet fra OED og budsjett for 2014 er 53,6 mill. kroner.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/demo2000

Økt verdiskaping i naturgasskjeden (GASSMAKS)(2007-2016) skal gjennom styrket kunnskapsutvikling, næringsutvikling og internasjonal konkurransekraft bidra til økt verdiskaping for samfunnet gjennom industriell foredling av naturgass. Hovedprinsippene som er lagt til grunn for valg av tema i programmet er at det skal føre til en realistisk mulighet for industriutvikling i Norge. De siste årene synes mulighetene for økt industriell virksomhet innenfor petrokjemi å ha blitt vesentlig mindre enn ved programstart. Dette har medført en dreining av aktivitetene mot produksjon av andre materialer enn bulk-polymere og spesielt anvendelser av naturgass i forbindelse med mineralproduksjon. Tematiske satsingsområdene er:

- Gass til plastråstoff og plast.
- Gass til materialer.
- Mikronerobiologisk eller enzymatisk konvertering av gas.
- Gass til syntetiske drivstoff.

Budsjettrammen i 2014 er på 40 mill. kroner, 15 mill. kroner fra NFD og 25 mill. kroner fra KD-SO. Nettadresse: www.forskningsradet.no/gassmaks

IT FUNK (1998-2012). Siden 2008 har IT Funk på oppdrag fra av daværende Nærings- og handelsdepartementet (NHD) vært Norges kanal til AAL (Ambient Assisted Living), et europeisk samarbeidsprogram basert på Romtraktatens art.185 (tidl.169). AAL skal fremme forskning og innovasjon om anvendelse av IKT for eldre i perioden 2008-2015. Fra 2013 er den øvrige aktiviteten i IT Funk avsluttet. Omfanget av støtten fra Norge varierer fra år til år med antall utlysninger og suksessraten for søknader med norske partnere. Den norske deltakelsen i AAL finansieres slik i 2014: 1 mill. kroner fra NFD og ca. 4,5 mill. kroner fra EU. Totalt budsjett ca. 5,5 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/itfunk

Marin bioteknologi i Tromsø (MABIT) er et næringsrettet forsknings- og industriutviklingsprogram. Programmet bidrar til økt verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringen og bioteknisk industri ved å virke som aktiv pådriver og koordinator for styrking av FoU og industrielle

aktiviteter innenfor marin bioteknologi i Tromsø-regionen. Programmet finansierer næringsrelevante FoU-prosjekter som kan føre til kommersiell utnyttelse. Samtidig er det fokus på utvikling av fagkompetanse som er relevant for bioteknologisk næringsvirksomhet. NFD bidrar finansielt med 6 mill. kroner for 2014. Midlene kanaliseres gjennom Forskningsrådet, men bevilges av MABITs styre.

Maritim virksomhet og offshore operasjoner (MAROFF) (2010–2019) støtter forskning som fremmer innovasjon og miljøvennlig verdiskaping i de maritime næringer i Norge. Programmets hovedprioriteringer er basert på strategien *Stø kurs 2020* og på forslagene fra Maritim21 om en helhetlig maritim forsknings- og innovasjonssatsing. MAROFF skal bidra til at maritime bedrifter og forskningsmiljøer videreutvikler sine kunnskapsmessige fortrinn, og programmet støtter særlig prosjekter innrettet mot miljø og miljøvennlig energiutnyttelse, krevende miljøvennlig maritime operasjoner, avansert logistikk og transport. MAROFF har et totalt budsjett i 2014 på 154,1 mill. kroner, hvorav 142,5 mill. kroner fra NFD og 10 mill. kroner fra SD. Diverse inntekter er anslått til 1,6 mill. kroner fra Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfond (FHF).
www.forskningsradet.no/maroff

Næringslivets transporter og ITS (SMARTRANS) (2007–2014) skal gi næringslivet og myndighetene kunnskap om reduksjon av avstandskostnader, overføring av godstransport fra veg til sjø og bane samt smartere, sikrere og mer miljøvennlig og effektiv transport. Programmets overordnede mål er mer effektive og bærekraftige transportløsninger og transportnæringer. Transportbransjen er tradisjonelt lite forskningsorientert, og i hele programperioden har det vært fokus på å synliggjøre programmet og mobilisere søkere. Prosjektene som gjennomføres skal bidra til kompetanse og løsninger som ser på det samlede transportbehovet fra dør til dør, vurdere alternative transportformer og bidra til et bedre miljø. Programmets budsjett for 2014 er på 31,2 mill. kroner fra SD. www.forskningsradet.no/smartrans

5.1.2 Grunnforskningsprogrammer

Program for CERN-relevant forskning (CERN) (2012 -2019). Aktivitetene relatert til utnyttelse av det norske medlemskapet i CERN ved Genève er organisert som et program. Forskere ved UiO og UiB er hovedaktører. Programmet støtter norske forskningsgruppers deltagelse i oppbygging, drift og vedlikehold av eksperimentene ATLAS og ALICE på CERNs nye partikkelakselerator LHC, analyse av data fra eksperimentene, samt Norges bidrag til et felles nordisk datasenter. I aktivitetene inngår mulighet for opphold ved CERN for teknologistudenter, doktorgradsstudenter og postdoktorstipendiater. De norske CERN-aktivitetene evalueres jevnlig av et internasjonalt ekspertpanel i forbindelse med et seminar for aktørene innenfor virksomheten. For 2014 er budsjettet på 23,5 mill. kroner. Programmet finansieres med midler fra KD. www.cern.ch/norway.

Etiske, rettslige og samfunnsmessige aspekter ved bioteknologi, nanoteknologi og nevroteknologi (ELSA) (2008–2014) bidrar til at teknologi kan utvikles på en robust måte gjennom fokus på styringsutfordringer knyttet til usikkerhet og risiko og utviklingen av gode interaksjoner mellom teknologi og samfunn. Programmet vil også i 2014 ha et nært samarbeid med programmene innenfor nanoteknologi (NANO2021) og bioteknologi (BIOTEK2021), og bidra til å følge opp de nasjonale strategiene for disse to teknologiområdene. ELSA er viktig for å utvikle tilnæringsmåter og metodikk som i fremtiden kan anvendes på andre relevante fagområder. Budsjett for 2014 er 8 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner fra KD, 1 mill. kroner fra LMD, 2 mill. kroner fra NFD og 4 mill. kroner fra KDs budsjett til sektorovergipende formål.
www.forskningsradet.no/elsa

Europa i endring (EUROPA) (2007-2017) er Forskningsrådets satsing på forskning om endringsprosesser i Europa og Norges forhold til disse. Satsingen skal stimulere til europarelatert forskning av høy kvalitet. Gjennom satsingen belyses følgende fire temaer: Rett og demokrati i Europa, økonomisk utvikling og integrasjon, kulturelle endringsprosesser, og utenriks- og sikkerhetspolitikk i Europa. I satsingens andre fase (2013-2017/18) er det bevilget midler til to prosjekter som starter i desember 2013 og som har en periode på fem år. Det planlegges en utlysning til et tredje prosjekt i 2014 med finansiering fra UD. Hvert år arrangeres en møteplass for forskere og brukere av forskningen i satsingen, med formål diskusjon og formidling. Foreløpig Budsjett 2014 til Europa i endring er på 12 mill. kroner, hvorav 7 mill. kroner fra KD, 4 mill. kroner fra UD og 1 mill. kroner fra JD. www.forskningsradet.no/EUROPA

eVitenskap - Infrastruktur, Teori og Anvendelser (eVITA) (2006-2015) er et forsknings- og infrastrukturprogram innrettet mot beregnings- og dataintensive utfordringer i naturvitenskap, teknologi og medisin. Gjennom metodeforskning, kompetanseutvikling og investeringer i ny eInfrastruktur er målet å sikre norsk eVitenskapelig forskning på et høyt internasjonalt nivå, samt løse viktige nasjonale utfordringer innenfor de tematiske områdene ”energi og miljø”, ”hav”, ”mat” og ”helse”. Budsjettet er 25,4 mill. kroner for eVitenskap i 2014. Programmet finansieres med midler fra KD (18 mill. kroner) og NFD (7,4 mill. kroner). www.forskningsradet.no/evita/

Program for Romforskning (ROMFORSK) (2011 – 2018). Følgeforskningsprogrammet skal sikre den forskningsmessige utnyttelsen av norsk romaktivitet knyttet til medlemskap i organisasjonene ESA, EISCAT og NOT. Målet er å støtte og videreutvikle forskningsfelt der Norge og norske forskere har satset målbevisst og bygget opp høy kompetanse på internasjonalt nivå. Programmet ønsker også å sikre muligheter for støtte og utvikling innenfor nye relevante forskningsområder. Det er tre prioriterte forskningsområder innenfor programmet: 1) Sol-jord fysikk med vekt på forståelse av grunnleggende prosesser i solen og dens atmosfære og hvordan solvind og solaktivitet påvirker jordas øvre atmosfære og det globale miljøet; 2) Universets utvikling med vekt på forståelsen av fundamentale astrofysiske prosesser og 3) Jordobservasjon fra satellitter med vekt på klimaovervåkning, ressurskartlegging, forurensning ved petroleumsvirksomhet, overvåkning og forvaltning av polarområdene. Program for Romforskning har et budsjett i 2014 på 31,9 mill. kroner inkl. medlemsavgift til EISCAT og NOT. Programmet finansieres med 27,2 mill. kroner fra KD, 3 mill. kroner fra UD, 1,5 mill. kroner fra KLD og 0,2 mill. kroner fra Universitet i Oslo. www.forskningsradet.no/romforsk

Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (SAMKUL) (2011 – 2020) skal bidra med kunnskap om de kulturelle forutsetningene for samfunnsutviklingen i fortid, nåtid og fremtid. Programmet vil være et hovedvirkemiddel for å styrke forskningsinnsatsen på området, som er framhevet i Forskningsrådets strategi. Tematisk skal programmet studere de kulturelle forutsetningene for dagens samfunnsformasjon og samfunnsutviklingen generelt gjennom studier av samspillet mellom menneske og ulike omgivelser – i form av natur, teknologi og menneskeskapt fysiske omgivelser, språk og kommunikasjon, religion og mangfold. Gjennom dette vil særlig humanistisk orientert forskning gjøres relevant og gjeldende på samfunnsområder med store utfordringer, og slik utfylle mer instrumentelle og/eller naturvitenskapelige kunnskapsbaser for politiske veivalg. SAMKUL har et budsjett i 2014 på 41,78 mill. kroner. KD bidrar med 35 mill. kroner hvorav 15 mill. kroner fra posten for Overordnede forskningspolitiske prioriteringer, 5,25 mill. kroner kommer fra KUD og 1,53 mill. kroner fra KMD til forskning om nasjonale minoriteter. www.forskningsradet.no/samkul

Program for samisk forskning II (SAMISK) (2007-2017). Programmet skal styrke samisk forskning, både når det gjelder kvantitet og vitenskapelig kvalitet. Programmet vil derfor fremme langsiktig forskning av høy kvalitet om samiske forhold, bidra til rekruttering til samisk forskning på alle nivåer, rekruttering av samer til forskning og til å utvikle samisk som vitenskapsspråk. Programmet vil bidra til å belyse mangfoldet og variasjonen i de samiske samfunnene gjennom forskning innenfor disse temaene: språk, tradisjonell kunnskap, muntlige tradisjoner og litteratur, kulturuttrykk, demografi og befolkningsutvikling, levekår og livskvalitet, barn og ungdoms oppvekstvilkår og selvtutikulering, ressurser, rettsforhold og den moderne samiske samfunnsbyggingen. Programmet legger økende vekt på internasjonalisering og komparative perspektiver. Program for samisk forskning har i 2014 et budsjett på 11,55 mill. kroner, hvorav 7,70 mill. kroner fra KD og 3,85 mill. kroner fra KMD. www.forskningsradet.no/samisk

Program for stamcelleforskning (STAMCELLER) (2013-2017) har som mål å utvikle og styrke kompetansen innenfor grunnforskning og klinisk forskning på stamceller med sikte på behandling av alvorlig og kronisk syke pasienter. Programmet omfatter både åpen, konkurransebasert utlysning av forskningsmidler og finansiering av Nasjonalt senter for stamcelleforskning. Programmet har fire prioriterte tematiske områder: forskning for bedre forståelse av basale prosesser knyttet til vekst og differensiering av stamceller, karakterisering og validering av stamceller for bruk i klinikken, utvikling og implementering av prosedyrer og protokoller for reparasjon av skadet vev eller organ, og bruk og videreutvikling av induerte pluripotente stamceller (iPS-celler). Å stimulere til økt translasjonsforskning gjennom samarbeid mellom basalforskere og kliniske forskere er en viktig prioritering. Program for stamcelleforskning finansieres i sin helhet med midler fra HOD og programmets budsjett for 2014 er på 20,0 mill. kroner. www.forskningsradet.no/STAMCELLER/

Synkrotron- og nøytronforskning (SYNKNOYT) (2011-2020). Hovedmålsettingen i programmet er å stimulere fagmiljøene til å benytte de faglige mulighetene som medlemskap i ESRF, SNBL og ESS gir og styrke den nasjonale metodekompetansen innen synkrotronbasert forskning. Innen nøytron basert forskning skal det prioriteres å bidra til både økt nasjonal kapasitet og metodekompetanse. Totalt budsjett i 2014 er 17,2 mill. kroner, inkl. medlemsavgift til SNBL. Programmet finansieres med 9,25 mill. kroner fra KD, 2,5 mill. kroner i diverse inntekter og i tillegg bidrar *NANO2021* og *FRIMEDBIO* med til sammen 5,5 mill. kroner. www.forskningsradet.no/synkrotron.

5.1.3 Handlingsrettede programmer

Barn som pårørende (2011-2015). Barn som har alvorlig syke eller rusmisbrukende foreldre, har økt risiko for utvikling av psykiske og sosiale problemer. Det finnes lite forskning på dette område hvor barn selv er informanter, og dermed lite kunnskap om hva som er gode hjelpetilbud. I tillegg er det utfordringer knyttet til identifisering av barna, etablering av et helhetlig og adekvat hjelpetilbud, samt å få til kontinuitet i oppfølging av familiene. Midlene er fordelt til fire prosjekter som startet i 2012, og er nå kommet godt i gang. Satsingen forvaltes av programstyret for Psykisk helse og Rusmiddelforskning. Budsjett 2014: 5 mill. kroner fra HOD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/Psykiskhelse

Humane biobanker og registerdata (BIOBANK)(2012-2016). Målet med programsatsingen er å utnytte potensialet for forskning på humant biologisk materiale i forskningsbiobanker ved at analyseresultater koples til data fra helseundersøkelser, helseregistre og helsetjenesten. For å

oppnå målet med programmet på en måte som ivaretar de etiske sidene, datasikkerhet og kostnadseffektivitet betydelig bedre enn tidligere, bevilget programstyret 25 mill. kroner til storskala tekniske analyser av biobankmateriale med høy kvalitet og bredt bruksområde i 2013. Datasettene skal tilrettelegges for forskning på viktige samfunnsutfordringer, både med midler og informasjon i regi av programmet. Budsjett 2014: 20 mill. kroner fra KD. Nettdress: www.forskningsradet.no/biobank

Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG) (2005–2014) skal stimulere til økt kunnskap om regionale utviklingsprosesser og nye vilkår for planlegging, styring og demokrati. Programmet har særlig rettet søkelyset mot utfordringer i skjæringsfeltet mellom sektorer, territorielle enheter og ulike geografiske styringsnivåer. Programmet har 13 prosjekter i porteføljen. Porteføljen dekker samtlige temaområder i programplanen, men det er behov for ytterligere satsing på flere områder. Programmet avsluttes i 2014 og vil aktivt arbeide med formidling og kunnskapsdeling i 2014. Budsjett 2014: 15,95 mill. kroner fra KMD. Nettdress: www.forskningsradet.no/demosreg

Program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT) (2014-2023) er et nytt langsiktig program som etterfølger programmene *Norsk utdanningsforskning fram mot 2020 (UTDANNING2020)* og *Praksisrettet utdanningsforskning (PRAKUT)*. Programmet skal styrke kunnskapsgrunnlaget for politikktutforming, forvaltning og praksisfelt, bidra til fornyelse av forskningsfeltet og medvirke til innovasjon i utdanningssektoren. Programmet dekker barnehager, grunnopplæringen, fagskoler, høyere utdanning og voksenopplæring og vil finansiere forskning og innovasjon innenfor følgende temaområder (A) Læringsprosesser, vurderingsformer og læringsutbytte; (B) Praksis, profesjonsutøvelse og kompetanseutvikling; (C) Styring, ledelse og resultatoppnåelse og (D) Utdanning, samfunn og arbeidsliv. Programmet har overtatt porteføljene i UTDANNING2020 og PRAKUT og finansierer ved oppstart 35 forskerprosjekter innenfor temaområdene og utdanningsnivåene nevnt ovenfor. I løpet av 2014 vil programmet fordele 156 mill. kroner på store forskerprosjekter, forskerprosjekter ledet av forskere med nylig avlagt doktorgrad, praksisrettede kompetanseprosjekter og forprosjekter for å utvikle innovasjonsprosjekter i offentlig sektor. Deler av midlene vil gå til en forskningsbasert evaluering av kvalitet i høyere utdanning, og en egen forskningssatsing på årsaker og effekter av spesialundervisning/-spesialpedagogisk hjelp. Budsjett 2014: 88,3 mill. kroner fra KD. Foreløpig nettdress: www.forskningsradet.no/utdanning

Folkehelseprogrammet (FOLKEHELSE) (2011-2015). Det overordnede målet for programmet er å bidra til ny kunnskap om hva som påvirker folkehelsen, om årsaker til sosiale helseforskjeller, samt virkemidler for å redusere slike forskjeller og bedre folkehelsen. Programmets tre hovedområder for programperioden er 1) helseatferd som fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og ulykkesrelatert atferd, 2) forskning om livsløp slik som oppvekstkår, utdanning, arbeid og inntekt relatert til helse og 3) forebyggingsaspektet knyttet til psykisk helse. I 2014 har programstyret besluttet å gjennomføre analyse av søknadsprosessen i 2013, følge opp prosjekter mht publikasjoner og formidling til forvaltningen etter avsluttet periode og arrangere et kortseminar for forvaltningen. Programstyret vil dessuten avholde møte med nye prosjektledere som starter opp nye prosjekter i 2013 og 2014. Dette møtet vil også omfatte møte med konsortieledere for de to konsortiene som deltar i JPI Healthy Diet for a Healthy Life (JPI HDHL) med midler fra programmet. Budsjett 2014: 26,2 mill. kroner fra HOD og 1 mill. kroner fra KD. Totalt 27,2 mill. kroner. Nettdress: www.forskningsradet.no/folkehelse

Forskning om forskning og innovasjon (FORFI)(2010-2015) skal gi økt innsikt i hvordan læring, innovasjon og forskning bidrar til vekst, velferd og problemløsning. FORFI skal utvide og

videreutvikle kunnskapsgrunnet for ulike aktører med ansvar for forsknings- og innovasjonspolitikk og fungere som arena for læring og dialog mellom policyutviklere på ulike nivåer, forsknings- og utdanningsinstitusjonene inkludert, og forskere. Programmet skal støtte og trekke veksler på uavhengig og kritisk internasjonal forskning av høy faglig kvalitet og skal bidra til metode- og teoriutvikling innenfor feltet. Programmet finansieres med 9 mill. kroner fra KD.

Program for global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC) (2012–2020) er en videreføring og utvidelse av forløperen under samme navn (2006-2011). Programmets overordnede målsetting er å støtte forskning som kan bidra til vedvarende bedringer i helsetilstanden og utjevning av helseulikheter for fattige mennesker i lav- og mellominntektsland. Programmet fikk økt bevilgning i 2013 med ytterligere 50 mill. kroner per år frem til 2020. De nye midlene er øremerket familieplanlegging, mødre-, nyfødt- og barnehelse, samt ernæring og skal være i samsvar med anbefalingene fra FN-kommisjonen for livsviktige medisiner (merk engelsk: commodities) for kvinner og barn. Halvparten av midlene er øremerket store prosjekter (> NOK 5 mill. kroner/år).

Programmet har fem tematisk prioriterte områder i) Forebygging, behandling og diagnose av smittsomme sykdommer, spesielt vaksine- og vaksinasjonsforskning, ii) Familieplanlegging, reproduktiv- mødre-barne- og ungdomshelse iii) helsesystem- og helsepolitikkforskning, iv) innovasjon i teknologi- og metodeutvikling, og v) implementeringsforskning. I 2014 lyses det ut omtrent 160 mill. kroner fordelt på fire typer utlysninger (Forskerprosjekter og Young Scientist Grants, Arrangementsstøtte og Innovasjonsprosjekter for næringslivet). Rundt 30 forskerprosjekter finansiert av programmet vil pågå i 2014, i tillegg vil det igangsettes flere prosjekter i etterkant av søknadsbehandlingen for 2013-utlysningen. Den årlige fagkonferansen finner sted i Oslo i oktober/november. Budsjett 2014: 112 mill. kroner fra UD og 9,8 mill. kroner fra HOD. Totalt 121,8 mill. kroner. Nettadresse: www.rcn.no/globvac

Havet og kysten (HAVKYST)(2006–2015) skal framskaffe ny kunnskap om havets økosystem og utvikling av teknologi, metodikk og modeller for marin økosystembasert forvaltning. Menneskelig påvirkning gjennom forurensninger utenfra, gjennom akutte utslipp, tilsig fra deponier eller forurensede sedimenter, langtidsvirkninger av utslipp fra petroleumsvirksomheten, introduserte og/eller giftige arter, effekter av klimaendringer, forsurening av havet og effekter av fiskerier og konsekvenser av arealbruksendringer, vil stå i fokus. Programmet består av fem delprogrammer og to tverrgående aktiviteter: Marine økosystemer, Økosystempåvirkning, Langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten, Forvaltning og konfliktløsning, Verdiskaping, Metoder, Modeller og teknologi og Forsknings samarbeid. Programmet er sentralt i oppfølgingen av nordområdesatsingen. Programmet vektlegger økt internasjonalt samarbeid, rekruttering og forskerutdanning. Programmet har en klar målsetting om å utvikle marine fagdisipliner som støtter opp om fremtidig verdiskaping innenfor en bærekraftig utvikling. Budsjettet for 2014 er 100,4 mill. kroner finansiert slik: NFD 47,6 mill. kroner, KD 7,9 mill. kroner, KLD 16,4 mill. kroner, OED 8,5 mill. kroner, UD 12 mill. kroner og OLF 8 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/havkyst

Program for helse- og omsorgstjenester (HELSEOMSORG)(2011-2015). Programmets overordnede mål er å identifisere de mest effektive måtene å organisere, lede, finansiere og levere helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet, redusere uønskede hendelser og ulik tilgang til helsetjenester og gi bedre sikkerhet for den enkelte pasient og bruker. Følgende tre forskningsområder er prioritert: 1) pasienter og brukere i helse- og omsorgstjenesten, særlig brukere med store og sammensatt behov, 2) samhandling og sammenhengende helse- og omsorgstjenestetilbud og 3) styring, ledelse, planlegging, finansiering og prioritering av helse- og omsorgstjenestene.

Miljøstøtten til de fem regionale omsorgsforskningsssentrene videreføres ut programperioden. Det går 2 mill. kroner årlig til en fireårig resultatevaluering av Omsorgsplan 2015 og 5 mill. kroner årlig til forskning på habilitering og rehabilitering. Neste ordinære utlysning blir i februar 2014. Budsjett for 2014 er på 92,4 mill. kroner fra HOD (inkl. 2,5 mill. kroner øremerket fra HOD til innovasjon i helse- og omsorgssektoren) og 1 mill. kroner fra KD. Totalt 93,4 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/helseomsorg>

INDEMB Research Programme (INDEMBPROG) (2012-2016). Den norske ambassaden i New Delhi og Forskningsrådet inngikk i 2012 en avtale om forskningssamarbeid mellom India og Norge. Avtaleperioden er fra 2012 til og med 2016. Budsjettrammen er 25 mill. kroner pr. år (totalt 125 mill. kroner). I 2014 planlegges det felles norsk-indiske utlysninger av forskningsmidler til prosjekter om hhv antibiotikaresistens og polarforskning, på grunnlag av felles forskerseminarer holdt i 2013. Prosjekter om samfunnsfag og humaniora som startet i 2013 fortsetter i 2014. Disse prosjektene blir administrert av NORGLOBAL og har en budsjettramme for 2013 på ca. 13,3 mill. kroner. Budsjett 2014: 25 mill. kroner fra ambassaden i New Delhi.

Indiaprogrammet (INDNOR) (2010–2019) er etablert for å styrke indisk-norsk forskningssamarbeid og indisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering. Midlene fordeles mellom Forskningsrådets programmer og andre aktiviteter av divisjonsstyret for Samfunn og Helse bl.a. etter råd fra et rådgivende utvalg. Programmets midler fordeles til tematiske programmer. For 2014 tildeles 6 mill. kroner til KLIMAFORSK, 6 mill. kroner til ENERGIX, 4 mill. kroner til Miljø 2015 og 3,636 mill. kroner til NORGLOBAL (aktivitetene Women and Gender og GLOBMEK), til tidligere bevilgete prosjekter. Det legges opp til to nye fellesutlysninger av forskerprosjekter i samarbeid med indiske myndigheter ved Department of Science and Technology på temaene ren energi og "geohazards". Indiaprogrammet kan tildele posisjoneringsmidler og nettverksmidler og ta strategiske initiativer, og det legges opp til fortsatt støtte for å etablere og følge opp viktige forskningspolitiske føringer og initiativ. Budsjett 2014: 20 mill. kroner fra UD.

Kina-programmet (2009–2017) er etablert for å styrke kinesisk-norsk forskningssamarbeid og kinesisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering. Programmet har ikke eget programstyre, men en rådgivende ekspertgruppe er oppnevnt, som kan gi råd om Kinasamarbeid også ut over temaene i CHINOR. Programmets midler for perioden er i hovedsak disponert gjennom allerede avtalt og gjennomført finansiering av Kinasamarbeid med tematiske programmer. Innsatsen i 2014 vil være konsentrert om å følge opp allerede igangsatte initiativ knyttet til klima-, klimateknologi-, velferds- og miljøforskning. Midlene bevilges av divisjonsstyret for Samfunn og helse til programmene Miljø 2015 med 4,5 mill. kroner, NORKLIMA med 8,2 mill. kroner, VAM med 2,8 mill. kroner, RENERGI med 2,8 mill. kroner og 1,3 mill. kroner mobilitetsstipend med Kina. Budsjett 2014: 20 mill. kroner fra UD.

Klinisk forskning (KLINISKFORSKNING)(2011-2015). Programmets overordnede mål er å øke kunnskapsgrunnlaget om diagnostiske metoder, behandlings- og rehabiliteringstiltak gjennom kliniske studier. Programmet skal særlig prioritere nasjonale og flerregionale kliniske studier, men vil også støtte mindre kliniske studier innenfor tannhelsetjenesten, allmennmedisin og primærhelsetjenesten for øvrig, da disse områdene fortsatt har et særskilt behov for å bygge opp forskningskompetanse. Programmet har finansiert flere studier som underbygger programmets målsetninger og legger vekt på å følge opp prosjektene godt. Programmet vil også prioritere nettverksaktiviteter, formidling av forskningsresultater og betydningen av klinisk forskning, både gjennom møter med relevante aktører og ved arrangering av seminarer. Budsjett 2014: 28,3 mill. fra HOD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/kliniskforskning

Program for offentlig initierte kliniske studier på kreftområdet (KREFT) (2011-2015) har som overordnet mål å øke kunnskapsgrunnlaget for gode beslutninger som bedrer diagnostikk, behandling og omsorg av kreftpasienter. Programmet skal støtte større forskerinitierte studier av høy kvalitet med utstrakte samarbeid og tilstrekkelig styrke til å gi resultater som raskt kan tas i bruk i beslutningsprosesser og i klinisk praksis. Forslag til temaer for utlysningene er innhentet i en åpen prosess. Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helse- og omsorgstjenesten bestemmer tema/innretning på utlysningene. 30 mill. kroner ble utlyst til kliniske senfase effektstudier med krav om plan for helseøkonomisk analyse til søknadsfrist høst 2013. Budsjett 2014: 21,04 mill. kroner fra HOD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/kreft

Kvinner helse. Problemstillinger knyttet til kjønn og kjønnsforskjeller skal drøftes og analyseres i alle relevante forskningsprosjekter. Departementet har i de senere år bevilget særskilte midler til forskning på kvinners helse. Temaene er bl.a. anoreksi, osteoporose, brystkreft, svangerskapsrelaterte plager, sosial ulikhet i helse, fibromyalgi, minoritetskvinner og helse samt kjønns-perspektiver ved psykiske lidelser. Satsingen har ikke egne utlysninger, men finansierer relevante prosjekter i helseforskningsprogrammene. Bevilgningsfullmakt er lagt til programstyret for Folkehelse. Budsjett 2014: 8 mill. kroner fra HOD. Nettadresse: <http://www.forskningsradet.no/kvinnehelse>

Forskningsprogram om kultur- og mediesektoren (2014-2018) (KULMED). I 2014 etableres det et forskningsprogram om kultur- og mediesektoren. Programmet skal gå over fem år og får en årlig bevilgning på om lag 15 mill. kroner. Programmet skal gjennom langsiktig forskning av høy kvalitet bidra til ny kunnskap om kulturlivets og medienes samfunnsrolle og deres teknologiske og økonomiske betingelser. Dette vil kunne gi godt kunnskapsgrunnlag for sektorenes aktører og slik bidra til gode kultur- og mediepolitiske avgjørelser og tydeliggjøre alternative veivalg. I 2013 ble det bevilget 3,4 mill. kroner til medie- og kultursektorforskning og det er budsjettert med 15 mill. kroner i 2014.

Latin-Amerika-programmet (LATIN-AM) (2008–2018) skal generere kunnskap om Latin-Amerika i Norge ved å finansiere forskning av høy kvalitet om samfunn, kultur, miljø og næringsliv og skal styrke Norges evne til å samarbeide med Latin-Amerika på disse områdene. Programmet startet i 2008 og finansieres i sin helhet av UD. Søknader fra en siste stor utlysning i november 2013 vil bli behandlet i mars 2014, og nye prosjekter forventes å starte opp i 2. kvartal 2014. Prosjekter fra programmets første fase er nå under avslutning, og programmet vil i 2014 ta initiativ til særskilte formidlingstiltak overfor sentrale brukergrupper. Programmet finansierer et nettverk for norsk Latin-Amerika-forskning (Norwegian Latin America Research Network, *NorLARNet*). Nettverket startet opp 1. august 2008 med et sekretariat som etter en utlysning ble lagt til SUM (UiO). Nettverket ble tildelt støtte for en treårsperiode, og ble etter en evaluering besluttet videreført for en ny treårs periode, 2012 - 2014. Det tas sikte på en ny gjennomgang av virksomheten med tanke på ytterligere videreføring. Budsjett 2014: 20 mill. kroner fra UD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/latinamerika

Miljøpåvirkning og helse (MILPAAHEL)(2011-2016) har fokus på menneskets helse i forhold til miljøfaktorer vi eksponeres for og betydningen dette kan ha både for individers helse og for samfunnet. I 2014 vil programmet arrangere det årlige forskerseminaret med utenlandske foredragsholdere og være medarrangør på Miljøgiftkonferansen. Programmet skal forvalte ca. 30 mill. kroner til samarbeidsprosjekter mellom norske og indiske forskere på antibiotikaresistens. Utlysningen av disse vil bli publisert på nyåret 2014. Budsjett 2014: 1,5 mill. kroner fra KD, 4,0 mill. kroner fra KLD, og 17,2 mill. kroner fra HOD. Totalt 22,7 mill. kroner. Nettadresse:

www.forskningsradet.no/milgenhel/

Norge – Global partner (NORGLOBAL) (2009-2013) skal bidra til å styrke de globale perspektivene innenfor flere viktige tematiske og teknologiske felt i Forskningsrådet. Et nytt programdokument er under utarbeidelse og forventes vedtatt i juni 2014. Programmet skal styrke kunnskapsbasen i Norge om utvikling, øke forskningsinnsatsen for utvikling i samarbeid med relevante programmer i Forskningsrådet og styrke forskningskapasiteten i utviklingsland ved å knytte forskere ved institusjoner i utviklingsland til norske prosjekter av høy kvalitet. Programmet omfatter satsingen på Globalisering av miljø-, energi- og klimaforskningen (Globmek), Kvinne- og kjønnsforskning i utvikling, Forskning på humanitær politikk (HUMPOL), Forskning på skatteparadiser, kapitalflyt og utviklingslandene (TaxCapDev) og Vest-Balkan utviklingsstudier. NORGLOBAL forvalter også Forskningsrådets satsing i samarbeid med Hewlett Foundation på forskning om økonomisk vekst, fattigdomsreduksjon, reproduktiv helse og befolkningsdynamikk, ECONPOP som finansierer to prosjekter i 2014. NORGLOBAL hadde i 2011 to fellesutlysninger med INDNOR programmet, under hhv Globmek og Kvinner og utvikling. Prosjektene som går over 3 år ble startet i 2012. Samfinansieringen med Gender tilfører programmet ca. 1,3 mill. kroner i 2014 og samfinansiering med Globmek tilfører 1,5 mill. kroner i 2014.

NORGLOBAL fokuserer på å stimulere til samarbeid med andre relevante programmer, blant annet gjennom felles utlysninger. I 2012 foretok NORGLOBAL en utlysning av 40 mill. kroner på vegne av INDNOR, og prosjektene blir startet opp i 2013 og administreres av NORGLOBAL. Det ble tildelt midler til ni prosjekter over 4 år (2013 – 2016). De utgjør en samlet sum på ca. 39 mill. kroner. I 2014 utgjør bevilgningene nær 13,3 mill. kroner. Gjennom et samarbeid med Miljø2015 støttes partnere fra Sør i deres prosjekter, og for 2014 allokeres 1,6 mill. kroner til et nytt prosjekt som er vedtatt av begge programstyrene. NORGLOBAL bidrar også til den europeisk/afrikanske fellesutlysningen ERAfrica med 1,5 mill. kroner over Globmeks budsjett fra 2014. I 2013 ble det inngått avtale om forskning om Effect av bistand (AIDEEFFECT) og det er for en periode på 3 år satt av 30 mill. kroner til denne forskningen. Den første utlysningen ble publisert våren 2013, og prosjekter kan starte i årsskiftet 2013/2014. En ny utlysning vil bli publisert før utgangen av 2013, med oppstart i løpet av våren 2014. 9 mill. kroner ble i 2013 satt av til forskning om Malawi, og utlysningen ble publisert våren 2013 med søknadsbehandling i november 2013. To prosjekter ble støttet med oppstart i 2014. NORGLOBALs budsjett i 2014: 70,8 mill. kroner fra UD og 1,13 mill. kroner fra KD. Totalt 71,93 mill. kroner. Nettsadresse: www.rcn.no/norglobal

Norsk miljøforskning mot 2015 (Miljø 2015)(2007–2016) skal utvikle ny forskningsbasert kunnskap som fremmer bærekraftig bruk og forvaltning av natur- og kulturmiljøet og legger til grunn et helhetlig perspektiv på miljøforskningen. Samlingen av store deler av miljøforskningen i ett program har økt feltets synlighet og understreket dets viktighet. Programmet omfatter et bredt spekter av faglige problemstillinger som samfunnsmessige drivkrefter for miljøendringer, miljøpolitikk, økosystemprosesser og miljøpåvirkninger i ferskvann og på land, forurensningsspørsmål, biologisk mangfold og natur- og kulturmiljøforvaltning samt forskning og utvikling av virkemidler og tiltak for å begrense miljøskade. Programmet besvarer tverrfaglige kunnskapsbehov for en rekke sektorer og næringer i Norge og involverer brukerne. Miljø 2015 har omfattende internasjonalt samarbeid og følger opp JPIene innenfor kulturarv, vannforvaltning og byproblematikk. Budsjettet for 2014 er på 76,5 mill. kroner, finansiert slik: KLD 52,2 mill. kroner, LMD 10,3 mill. kroner, KD 6 mill. kroner, og NFD 2 mill. kroner. Nettsadresse: www.forskningsradet.no/miljo2015

Samfunnsvitenskapelig petroleumsforskningsprogram (PETROSAM2)(2013-2018) etterfølger Petrosam. Overordnet mål er å utvikle videre kompetanse om samfunnsmessige forhold som del av grunnlag for strategi- og politikktutforming hos norske myndigheter og i næringslivet innenfor petroleumssektoren. Kompetansebyggingen skal skje gjennom tett brukerinvolvering, dvs. at forskningens nytteverdi skal knyttes til brukerne, både forvaltning og industriaktører. Faglige hovedprioriteringer er:

- Forvaltningen av petroleumsressursene på norsk sokkel.
- Utviklingen i sentrale petroleumsregioner: Russland og Arktisk/nordområdene.

Det er mulighet for at flere petroleumsregioner kan inngå i tematisk prioritering for programmet. Programmet skal stimulere til tverrfaglighet. Budsjett for 2014 er 14,5 mill. kroner, fordelt slik: 10 mill. kroner fra OED, 2,5 mill. kroner fra UD og 2 mill. kroner fra Statoil.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/petrosam2

Polarforskningsprogrammet (POLARPROG)(2011-) skal bidra til ivaretagelse av Norges særlige ansvar for å få fremskaffe forskningsbasert kunnskap som grunnlag for politikk, forvaltning og næringsvirksomhet i polare områder. Forskning knyttet til Svalbard er prioritert, herunder videreutvikling av Svalbard som norsk plattform for internasjonal forskning, og styrking av forsknings-samarbeidet med Russland. Fra og med 2014 er internasjonale nettverkstiltak knyttet til polarforskning lagt under programmet. Dette inkluderer oppfølgingen av forskningsavtalen mellom USA (National Science Foundation) og Norge (Forskningsrådet) om felles forskningsaktiviteter mellom norske og amerikanske forskere om arktiske problemstillinger og nettverks-tiltak for å styrke samarbeidet mellom norske og russiske forskere på Svalbard. Budsjettet til Polarprogrammet er i 2014 på 65 mill. kroner. Finansieringen er fordelt slik: 51,5 mill. kroner fra KD, 3,2 mill. kroner fra KLD, og 10,3 mill. kroner fra UD. Fra 2014 skilles Svalbard Science Forum ut som en egen aktivitet.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/polarforskning

Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene (PRAKSISVEL) er en oppfølging av Meld. St. 13 (2011-2012) «Utdanning for velferd». Satsingen finansieres med midler fra KD, HOD, AD og BLD. Målet er å skape bedre sammenheng mellom forskning, utdanning, praksis og brukerne av tjenestene. Et sentralt perspektiv i meldingen er at helse- og velferdstjenestenes kompetanse må utvikles for å møte befolkningens behov. Etter en pilot-utlysning høsten 2012 er det startet opp 4 prosjekter innenfor en samlet ramme på 30 mill. kroner. Det stilles særskilte krav til brukermedvirkning i prosjektene. I dialog med departementene utarbeides en strategisk plan for satsingen som skal ferdigstilles tidlig i 2014. På bakgrunn av denne vil det bli lyst ut midler med søknadsfrist 9. april 2014. Forskningsrådet tar sikte på at PRAKSISVEL på lengre sikt kan organiseres innenfor det nye store programmet «Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester». Dette vil bli vurdert nærmere i dialog med departementene. Budsjett 2014: 9,8 mill. kroner fra KD, 10 mill. kroner fra ASD, 5 mill. kroner fra HOD og 3 mill. kroner fra BLD. Totalt 27,8 mill. kroner.

Pengespill (2011 -2014). Fokus for forskningen er forståelse av årsaksfaktorer ved pengespillproblemer, samt å bidra til å utvikle bedre metoder for å oppdage, forebygge og behandle spilleavhengighet. Forskning rettet mot ungdom er et prioritert felt. Midlene er lagt til programmet Rusmiddelforskning og ble utlyst med frist i juni 2011. Ett prosjekt er bevilget. Det planlegges ny utlysning sammen med programmet Rusmiddelforskning i 2014. Budsjett 2014: 2,06 mill. kroner fra KUD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/Rusmiddel

Psykisk helse (PSYKISK)(2011-2015). Programmets overordnede mål er å bidra til utvikling av relevant kunnskap om årsaksforhold, forebygging og behandling med sikte på å fremme psykisk helse. De spesifikke satsingsområdene er forskning om barn og unges psykiske helse, forskning om transkulturelle faktorer ved psykisk helse og behandlingsforskning. Innenfor hvert av de prioriterte områdene er det viktig å fremme tverrfaglig forskning og nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Det ble i 2013 oppnevnt et felles programstyre for programmene Psykisk helse og Rusmiddelforskning, for å se rus og psykisk helse i sammenheng. Som et resultat av dette arrangerer programmene en felles nasjonal forskerkonferanse i 2014, med spesielt fokus på forskningsfeltet nasjonalt og internasjonalt, samt skape møteplass for rusmiddel- og psykisk helseforskning. Det vil også bli delt ut en felles forskningspris for beste artikkel innenfor rus- og psykisk helseforskning. For å styrke internasjonalt samarbeid tildelte programmet i 2013 garantier om å finansiere norsk del av 3 samarbeidsprosjekter mellom norske og amerikanske forskningsmiljøer. Prosjektsøknadene er fortsatt under behandling i NIH i USA, og vil bli fulgt opp videre i 2014. Budsjett 2014: 35,72 mill. kroner fra HOD og 1,0 mill. kroner fra KD. Totalt 36,72 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/Psykiskhelse

Rusmiddelforskning (RUSMIDDEL)(2013-2015). Program for rusmiddelforskning har høsten 2013 fått en revidert programplan for 2013-2015. Hovedmålet er økt kunnskap om brukermønstre og bruk av rusmidler, årsakene til at problemer oppstår, samt om hvordan de kan forebygges og behandles. Det vil legges vekt på så vel samfunnsmessige som psykologiske og biologiske perspektiver. Program for rusmiddelforskning videreføres i denne omgangen ut 2015, for å komme i fase med de fleste andre HOD-finansierte helseprogrammene i Forskningsrådet. Det er etablert et felles programstyre for programmene Rusmiddelforskning og Psykisk helse. Programmet vil ha oppmerksomhet på brukermedvirkning og kjønnsperspektiver i forskningen og arbeide aktivt for økt internasjonalisering. Tematiske prioriteringer er alkohol og alkoholrelaterte problemer, videreføring av satsingen på klinikknær rusmiddelforskning, spillproblematikk, doping og narkotikapolitikken.

Programmene Rusmiddelforskning og Psykisk helse, som nå har et felles programstyre, arrangerer en felles nasjonal forskerkonferanse i 2014, med spesielt fokus på forskningsfeltet nasjonalt og internasjonalt, samt skape møteplass for rusmiddel- og psykisk helseforskning. Det vil også bli delt ut en felles forskningspris for beste artikkel innenfor rus- og psykisk helseforskning. For å styrke internasjonalt samarbeid tildelte programmet i 2013 garantier om å finansiere norsk del av 2 samarbeidsprosjekter mellom norske og amerikanske forskningsmiljøer. Prosjektsøknadene er fortsatt under behandling i NIH i USA og vil bli fulgt opp videre i 2014. Programmet finansierer forskningssenteret SERAF (Senter for rus- og avhengighetsforskning) ved Universitet i Oslo. Forskningssenteret er et hovedmiljø for klinikknær rusmiddelforskning i Norge, tilbyr undervisning og veiledning og fungerer som nasjonal nettverksbygger. SERAFs grunnbevilgning er forlenget for en ny 5-årsperiode, og de er bedt om å prioritere alkoholforskning sterkere i den kommende perioden. Budsjett 2014: 30,45 millioner kroner fra HOD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/Rusmiddel

Russland og nordområdene (NORRUSS), 2012–2016, har som mål å utvikle den langsiktige og strategiske kompetanse i Norge innen humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning knyttet til Russland og nordområdene. Programmet skal også bidra til å styrke det bilaterale forsknings-samarbeidet med Russland. Viktige mål for programmet i 2014 er prosjektoppfølgning. Programmet skal arrangere en konferanse om Russland og nordområdene i oktober i samarbeid med forskningsprogrammene PETROMAKS 2 og PETROSAM 2. Budsjett 2014: 21,25 mill.

kroner fra UD. I tillegg kommer 1,25 fra KD til [ERA.Net](http://www.forskningsradet.no/norruss) RUS prosjekter og 5,5 mill. kroner til bilaterale fellesutlysninger med Russland. 10 prosjekter delfinansieres med OED og/ eller KD midler via PETROMAKS og POLARPROG. Nettadresse: www.forskningsradet.no/norruss

Program for samfunnssikkerhet (SAMRISK II) (2013-2018) skal følge opp utfordringer og kunnskapsbehov konstatert i sluttrapporten for SAMRISK (2006-2011) og bidra til ny kunnskap og forståelse om samfunnssikkerhet. SAMRISK II skal gi ny kunnskap om samfunnets evne til å forebygge for, og håndtere uønskede hendelser. Programmet skal øke kunnskapsgrunnlaget og forståelsen for hvordan samfunnet kan forberede for å kunne, opprettholde viktige funksjoner, ivareta befolkningens liv, helse og grunnleggende verdier, under og umiddelbart etter store påkjenninger SAMRISK II skal bidra til bedre motstandskraft, forebygging, beredskap, redningsarbeid, krisehåndtering og læring uansett hvem eller hva som forårsaker en kritisk hendelse. Forskningen skal ha internasjonalt perspektiv, og bl.a. forholde seg til forskningssamarbeid i Norden og EU. Programmet er tverrsektorielt og tverrfaglig og involverer aktører på ulike nivå både i forvaltning, næring, frivillige organisasjoner og befolkningen ellers. Programplanen ble godkjent 17.10.2013. Første utlysning var i 2013, og beløpet var 14. mill. kroner. Budsjett 2014: 13,5 mill. kroner JD, 4,5 mill. kroner KD, 2 mill. kroner SD og 1 mill. kroner FD. Totalt 21 mill. kroner.

Forskningssamarbeidsprogram mellom Norge og Sør-Afrika (SANCOOP) kom i gang i løpet av 2013. Programperioden er 2013 -2017. Tematisk fokus er på klima, miljø og energi. Programmet er finansiert av både Sør-Afrika og Norge med henholdsvis ZAR 10 mill. (ca. 6 mill. kroner) og 40 mill. kroner) Den delen som vil bli forvaltet av Forskningsrådet forventes å være ca. 25 mill. kroner. De første prosjektene vil starte i 2014 og det legges opp til en lanseringskonferanse i den forbindelse. Hele programmet er basert på likeverdig partnerskap, noe som bl. a. innebærer at hvert prosjekt har én prosjektleder i Norge og én i Sør-Afrika. Hvert prosjekt kan få tildelt maksimalt 3 mill. kroner. Det forventes at programmet vil finansiere 13-15 prosjekter med oppstart i 2014. Budsjett 2014 disponert av Forskningsrådet: 5 mill. kroner fra UD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/southafrica

Skatteøkonomisk forskningsprogram (SKATT) (2011–2016) har som mål å bidra til at det er et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, både gjennom å stimulere til forskning på området og ved å bidra til økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning. Programmet skal rettes inn mot at den skatteøkonomiske forskningen er relevant for myndigheter og andre brukere av slik forskning. Dette skal skje i nært samarbeid mellom lærestedene, forskningsinstitusjonene og brukermiljøene. Programmet skal også skape møteplasser for forskere og brukere av skatteøkonomisk forskning. Programmet vil i 2014 prioritere å følge opp de to Sentre for offentlig økonomi som ble etablert i 2012, samt de tre forskerprosjektene som fikk bevilgning i 2011 og 2012. Programmet vil også foreta en ny utlysning av midler, og arrangere Skatteforum 2014. Budsjett 2014: 9 mill. kroner fra FIN. Nettadresse: www.forskningsradet.no/skatt

Sykefravær, arbeid og helse (2007–2016) (SYKEFRAVÆR) Det overordnede målet for programmet er å skape forutsetninger for godt arbeidsmiljø og – helse og høy arbeidsmarkedsdeltakelse ved å framskaffe forskningsbasert kunnskap om: sykefravær, uførhet, frafall og utstøting fra arbeidslivet, samspeillet mellom arbeid, arbeidsmiljø og-helse og effektive virkemidler for å forebygge og redusere sykefravær, uførhet og arbeidsrelatert sykdom og fremme godt arbeidsmiljø og-helse. Programmet har totalt 34 forskerprosjekter og to postdoktorprosjekter i porteføljen. Det vil bli lyst ut totalt 8 mill. kroner i en fellesutlysning med Petromaks 2 om

arbeidstidsordninger, og rundt 45 mill. kroner til temaer innen Sykefravær, arbeid og helse med frist 12. februar 2014. Det planlegges flere formidlingsaktiviteter i 2014.

Budsjett 2013: 28,6 mill. kroner fra ASD og 10 mill. kroner fra KD. Totalt 38,6 mill. kroner.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/sykefravaer

Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) (2009–2018) har som ambisjon å gi ny innsikt om forutsetningene for et bærekraftig velferdssamfunn. Demografiske endringer, økt geografisk mobilitet og migrasjon bidrar til større sosial og kulturell heterogenitet. En vesentlig større andel av befolkningen blir eldre samtidig som andelen yngre blir færre. Kunnskap om endringene vil gjøre samfunnet bedre i stand til å møte utfordringene. Utfordringene strekker seg fra verdiskaping og arbeidsliv til familie og sivilsamfunn og velferdens og tjenesteytingens organisering og kvalitet. Programmet har 48 forskerprosjekter og to instituttforankrede strategiske prosjekter (ISP) i porteføljen. Programmet er halvveis og programplanen er justert. Programmet skal fordele 200 mill. kroner til nye forskerprosjekter i 2014. Innenfor denne økonomiske rammen er det satt av 20 mill. kroner til prosjekter ledet av forskere med nylig avlagt doktorgrad, 40 mill. kroner er satt av til forskning om Eldres yrkesdeltakelse, konsekvenser og muligheter for arbeidsliv og samfunn, og 140 mill. kroner er satt av til ny forskning innen for velferd, arbeidsliv og migrasjon. Budsjett 2014: 66,4 mill. kroner fra ASD, 19,9 mill. kroner fra BLD, 7,5 mill. kroner fra JD, 5 mill. kroner fra KMD, 4 mill. kroner fra KD og 1,5 mill. kroner fra NFD. Totalt 104,4 mill. kroner. I tillegg kommer 2,8 mill. kroner fra Kina-programmet (UD). Nettadresse: www.forskningsradet.no/vam

Transportsikkerhet (TRANSIKK) (2010-2015) skal bidra til økt transportsikkerhet gjennom å styrke kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming, forvaltning og transportavvikling. Programmet har fokus på å stimulere til forskning av høy kvalitet og relevans for transportformene veg, bane, sjø og luft og skal bidra til å styrke norske forskningsmiljøer, legge til rette for samarbeid mellom forskningsmiljøer, disipliner og transportformer og skape flere møteplasser for forskere og brukere. En ambisjon for programmet er å fange opp trender og samfunnsmessige og teknologiske utviklingstrekk med betydning for transportsikkerheten. Programmets budsjett i 2014 er på 10,8 mill. kroner, hvorav 8 mill. kroner finansieres fra SD, 0,5 mill. kroner fra NFD og 2,3 mill. kroner er inntekter fra Vegdirektoratet, Jernbaneverket, AVINOR og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. www.forskningsradet.no/transikk

5.1.4 Store programmer

Bioteknologi for verdiskaping (BIOTEK2021) (2012-2021) er et strategisk og langsiktig program som skal videreutvikle og dreie forskningsfundamentet i norsk bioteknologi mot mer innovasjon. BIOTEK2021 skal bidra til implementering av den nasjonale strategien for bioteknologi, som peker på at denne muliggjørende teknologien som viktig for utviklingen av de fire sektorene landbruk, marin, industri og helse. Programmets mål er å utvikle nyskapende bioteknologi og ha fokus på anvendelse av forskningsresultater for å fremme verdiskaping og næringsutvikling knyttet til å løse store samfunnsutfordringer på en ansvarlig måte. Programmets budsjett for 2014 er på 151,2 mill. kroner, hvorav 62,2 mill. kroner fra NFD og 89 mill. kroner fra KDs budsjett til sektorovergipende formål. www.forskningsradet.no/biotek2021

Stort program for energi (ENERGIX)(2013–2022). ENERGIX omfatter både strategisk, grunnleggende forskning og kompetanseutvikling, anvendt forskning og teknologiutvikling, og samfunnsvitenskapelig forskning som underlag for politikkutforming. ENERGIX skal støtte en langsiktig og bærekraftig omstilling av energisystemet for å kunne møte økt tilgang av ny

fornybar energi, økt effektivisering og fleksibilitet og tettere integrasjon mot Europa.

Programmets fem hovedmål er:

- Å sikre nasjonal forsyningsikkerhet i lys av økende integrasjon og internasjonalisering av energisystemet gjennom å utvikle ny kunnskap, teknologi og løsninger for god forvaltning, sikker produksjon og riktig bruk og fremføring av energi, i tillegg til økt robusthet og fleksibilitet i energisystemet.
- Bærekraftig utnyttelse og bruk av nasjonale fornybare energiresurser på kort og lang sikt gjennom å utvikle ny kunnskap, teknologi og løsninger for å bruke energi riktig, å bruke riktig energi og å utnytte særnorske muligheter for verdiskaping.
- Reduksjon av norske og globale klimagassutslipp gjennom bedre kunnskap om virkemidler, markeder og energibruk, gjennom teknologiutvikling på områder med sterk norsk kompetanse og gjennom å styrke kunnskapsgrunnlaget for rammebetingelser og virkemiddelbruk.
- Utvikling av norsk næringsliv gjennom kunnskapsutvikling som bidrar til å styrke virksomhetenes konkurransevne nasjonalt og internasjonalt og ved å bidra til at norske aktører har tilgang til internasjonal kunnskapsproduksjon.
- Å utvikle norske forskningsmiljøer på områder som er viktige for langsiktig omstilling av det norske energisystemet og samtidig legge til rette for forskning om fremtidige forhold og utviklingstrekk som vi ennå ikke kjenner og svare på spørsmål vi ennå ikke har.

ENERGIX står sentralt i oppfølgingen av Energi21 og av Klimaforliket. ENERGIX har i 2014 et budsjett på 375,3 mill. kroner finansiert av følgende departementer: OED 234 mill. kroner, SD 32,1 mill. kroner, KLD 23,3 mill. kroner, NFD 23,7 mill. kroner, KD 22 mill. kroner og LMD 40,1 mill. kroner.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/energix

Havbruk – en næring i vekst (HAVBRUK) (2006-2015) skal fremskaffe kunnskap som grunnlag for økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig vekst i norsk havbruk og arbeide for at norske forskningsmiljøer utvikler kunnskap på ledende internasjonalt nivå. Programmet henvender seg til alle ledd i havbruksnæringen, inkludert leverandørnæringen, forskningsmiljøer og ulike kundegrupper. Programmet har en egen ordning for yngre toppforskere. HAVBRUK prioriterer internasjonalt samarbeid med særlig fokus på EU, Nord-Amerika, Brasil, India, Japan og Kina. Programmet har fokus på miljørelevans og prioriterer forskning på laks, men har også en stor aktivitet innenfor andre arter i oppdrett. Budsjettet for 2014 er på 145,3 mill. kroner, finansiert slik: NFD 120,7 mill. kroner og KD-SO 19 mill. kroner. FHF bidrar i tillegg med midler til finansiering av enkelte prosjekter som FHF ønsker støtte. I 2014 vil FHF's bidrag være på ca. 6 – 8 mill. kroner. Programmet har bevilgningsfullmakt for MABIT med 6 mill. kroner (NFD).

Nettadresse: www.forskningsradet.no/havbruk

Fra KDs sektorovergripende midler er det tildelt 8 mill. kroner til det foreslåtte nye store programmet *Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL)*. Disse midlene er tenkt brukt til å få til en rask oppstart av det nye programmet når de andre departementene gir klarsignal. Administrasjonen vil på februar møtet legge fram en plan for hvordan disse midlene skal benyttes.

Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT (VERDIKT) (2005–2014) skal styrke IKT-forskningen i Norge, slik at den holder et høyt internasjonalt nivå, bidrar til innovasjon og verdiskaping og fremmer samarbeid og kompetanseutveksling i norsk nærings- og samfunnsnivå på tvers av sektorer, bransjer og miljø. Programmet skal utvikle og ivareta en balansert satsing på grunnforskning, næringsrettet forskning, utvikling og kommersialisering innenfor de fagligtematiske områdene som prioriteres i programmet. VERDIKTs hovedfokus er Fremtidens

internett og de tre temaene Sosiale nettverk, Tingenes internett og Mobilt internett, som alle er identifisert ut fra næringsmessige muligheter og samfunnsmessig betydning samt at det finnes en faglig basis for temaene. Budsjett for 2014 er 152,9 mill. kroner, finansiert med 64,8 mill. kroner fra NFD, 42,4 mill. kroner fra SD, 10 mill. kroner fra KMD, 7,7 mill. kroner fra KD og 28 mill. kroner fra KDs budsjett til sektorovergipende formål. www.forskningsradet.no/verdikt

Stort program for klima – KLIMAFORSK (2014 – 2023) skal gi viktig kunnskap om klima til nytte for samfunnet. KLIMAFORSK skal støtte grunnforskning, anvendt forskning og innovasjon som kan bidra til:

- Økt kunnskap om naturlige og menneskeskapt klimaendringer.
- Økt kunnskap om effekter av klimaendringer på natur og samfunn.
- Økt kunnskap om hvordan samfunnet kan og bør omstilles for å møte klimautfordringene.

KLIMAFORSK startet formelt opp i 2014, og ny programplan for programmet skal være på plass i løpet av våren 2014. Den neste tematiske utlysningen med søknadsfrist høsten 2014 har klimaeffekter på natur og samfunn som tema. I tillegg vil KLIMAFORSK lyse ut ordningen FRIKLIM – fri klimaforskningsstøtte, i løpet av 2014. Budsjettet for KLIMAFORSK er for 2014 på 143,7 mill. kroner og finansieres slik: 50,5 mill. kroner fra KD, 2 mill. kroner fra NFD, 7 mill. kroner fra LMD og 84,2 mill. kroner fra KLD. Nettdresse:

<http://www.forskningsradet.no/klimaforsk/>

Nanoteknologi og avanserte materialer (NANO2021) (2012–2021) er Forskningsrådets strategiske satsing innenfor nanovitenskap, nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer, og primære aktivitet for oppfølging av den nasjonale FoU-strategien for nanoteknologi. Gjennom en konsentrert og helhetlig forskningsinnsats skal NANO2021 bidra til langsiktig og vedvarende forskningsinnsats innenfor teknologiområdet og samtidig videreutvikle den kompetanse, kvalitet og kapasitet som er bygd opp de senere år. Ny kunnskap og nye løsninger som ellers ikke så lett lar seg realisere, skal etableres ved å kople langsiktig grunnforskning, anvendt forskning og innovasjon på tvers av FoU-aktører, interessenter, disipliner og faggrenser. Grunnleggende kunnskapsutvikling og innovative løsninger skal legge grunnlag for næringsutvikling og for å møte de store samfunnsutfordringene. Budsjett for 2014 er 116,05 mill. kroner, hvorav 37,65 mill. kroner fra KD, 56,9 mill. kroner fra NFD og 21,5 mill. kroner fra KDs budsjett til sektorovergipende formål. www.forskningsradet.no/nano2021

Stort program for petroleumsforskning (PETROMAKS 2)(2013–2022) sitt hovedmål er å bidra til økt verdiskapning for samfunnet ved at norske petroleumssressurser utvikles og utnyttes optimalt innenfor miljømessig forsvarlige rammer. Gjennom grunnleggende og anvendt forskning skal programmet bidra til ny kompetanse og innovasjoner som vil føre til:

- Reduksjon av miljøpåvirkning og risikonivå tilknyttet petroleumssaktiviteter på norsk sokkel.
- Økt utvinning fra eksisterende og nye felt.
- Flere funn av olje og gass.
- Mer miljøvennlig og kostnadseffektiv boring og brønnteknologi.
- Kostnads- og energieffektive produksjonsløsninger for norsk sokkel.
- Forbedrede løsninger for helse-, arbeidsmiljø og sikkerhet.
- Styrket petroleumssrelatert næringsutvikling nasjonalt og internasjonalt.
- Kompetanseutvikling og rekruttering tilpasset samfunnets og næringslivets behov.

Programmet er sentral i oppfølgingen av OG21. Internasjonalt samarbeid vil fokusere på Russland, Nord-Amerika og Brasil. PETROMAKS 2 vil for 2014 få et budsjett på 260,8 mill.

kroner. 51 mill. kroner KD-SO og 20,8 mill. kroner er øremerkede midler fra AD til Helse, Miljø og Sikkerhet i petroleumsindustrien. Det største bidraget er 189 mill. kroner fra OED.
 Nettadresse: www.forskningsradet.no/PETROMAKS2

5.2 Frittstående prosjekter

5.2.1 Fri prosjektstøtte

Forskningsrådet har én årlig felles utlysning av midler til fri prosjektstøtte (FRIPRO). FRIPRO er en åpen, nasjonal konkurransearena som favner alle fag. Den skal fremme vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning, karriere for unge forskertalenter og mobilitet for forskere tidlig i sin karriere.

Til søknadsfristen i juni 2013 ble det lyst ut midler til forskerprosjekter, unge forskertalenter, postdoktorstipend, utenlandsstipend og arrangementer. Søknader kommer fra universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter og andre forskningsmiljøer med offentlig finansiering. Søknadstypen *unge forskertalenter* er ny og er beregnet på forskere som er på et tidlig stadium i karrieren og som har demonstrert evne til å drive selvstendig forskning av høy vitenskapelig kvalitet. Ved vurderingen av søknadene vil det bli lagt vekt på prosjektleders evne til å arbeide selvstendig, faglig modenhet og forskerpotensial. De *personlige postdoktorstipendene* skal bidra til kvalifisering til vitenskapelige toppstillinger, med en særlig prioritering av kvinner. *Forskerprosjektene* skal særlig stimulere til rekruttering og samarbeid innenfor en langsiktig finansieringsramme. Det gis også støtte til større internasjonale *forskerkonferanser* der et norsk fagmiljø er forpliktet til å være arrangør. www.forskningsradet.no/fripro

Budsjettet i 2014 er styrket med 50 mill. kroner, øremerket «unge forskertalenter», som del av et «Fellesløft 2» med universitetene. Fellesløftet innebærer at dersom Forskningsrådet bidrar med 50 mill. kroner årlig i tre år, vil universitetene gjøre det samme med egne midler. FRIPRO er også tilgodesett med en priskompensasjon på 14,8 mill. kroner i 2014. Priskompensasjonen er fordelt på fagkomitéene i forhold til fagområdenes størrelse i UoH-sektoren. Som mål på fagområdenes størrelse er UoH-sektorens totale FoU-utgifter til drift og vitenskapelig utstyr lagt til grunn. Universitetenes bidrag til «Fellesløft 1» er på 100 mill. kroner per år i perioden 2012-2014. Samlet sett innebærer dette et budsjett til FRIPRO på 853,5 mill. kroner, hvorav 703,5 mill. kroner over Forskningsrådets budsjett og 150 mill. kroner over universitetenes budsjetter.

Tabell 5.1. Fri prosjektstøtte. Budsjett 2013 og 2014 per fagkomite.

	KD Kap 285.52		KD Kap 285.53		Sum KD	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	Rev.bud	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FRIHUMSAM - Fri prosj.st. hum og sam	184 457	188 877	10 163	10 163	194 620	199 040
FRIMEDBIO - Fri prosj.st. med.,helse,biol	253 440	260 185	14 920	14 920	268 360	275 105
FRINATEK - Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek 1)	166 595	170 287	8 020	8 020	174 615	178 307
FRIPRO - fellesløft 2		50 000				50 000
Sum	604 492	669 349	33 103	33 103	637 595	702 452
1) I tillegg 1 mill. kroner fra OED begge år til en strategisk satsing på teknologifagene						

Fagkomitéenes budsjetter skal også dekke utgifter til EUROCORES - ESF Collaborative Research Program og ERCs Starting or Consolidator Grant – ordninger rettet mot yngre, lovende forskere – og ERCs Advanced Grant – en ordning rettet mot ledende etablerte forskere i verdensklasse. I 2014 er det innstilt to nye forskere til Starting Grants og en ny Advanced Grants

etter den siste utlysningen, med et samlet budsjett på vel 30,6 mill. kroner for hele perioden. I desember ble det i tillegg innstilt tre nye forskere til Consolidator Grant.

Tre fagkomitéer behandlet søknadene som kom inn til fristen i juni 2013: Medisin, helse og biologi (FRIMEDBIO), Matematikk, naturvitenskap og teknologi (FRINATEK), Humaniora og Samfunnsvitenskap (FRIHUMSAM).

For 2014 mottok fagkomitéene 1219 søknader til et samlet søknadsbeløp på vel 8 mrd. kroner for hele søknadsperioden. Tilsvarende tall for 2013 var hhv 1026 søknader og vel 6,8 mrd. kroner. Utenlandsstipend gis som del av eller i tilknytning til et forskningsrådsfinansiert prosjekt. Det kan søkes om personlig utenlandsstipend gjennom hele året og søknadene behandles fortløpende. Utenlandsstipend er derfor ikke tatt med i tabellen nedenfor. Søknader som er trukket eller avvist er heller ikke tatt med.

Tabell 5.2. Fri prosjektstøtte; Forskerprosjekt og postdoktorstipend. Antall søknader for 2014 og søkt beløp for hele søknadsperioden. Mill. kroner.

	Unge forskertalenter		Forskerprosjekt		Postdoktorstipend		Sum	
	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall
FRIHUMSAM - Fri prosj.st. hum og sam	499,3	77	1 535,7	193	299,7	96	2 334,7	366
FRIMEDBIO - Fri prosj.st. med.,helse,biol	1 106,5	168	2 186,3	294	297,5	80	3 590,4	542
FRINATEK - Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek	699,4	106	1 367,0	180	78,6	25	2 145,0	311
Sum 2014	2 305,2	351	5 089,1	667	675,8	201	8 070,1	1219
Sum 2013			6 167,7	841	599,0	185	6 766,8	1026

5.2.2 Andre grunnforskningsprosjekter

Grunnlovsjubileet 2014 (GRUNNLOV) (2010-2014) er Forskningsrådets satsing på forskning og kunnskap om Grunnlovens betydning for utviklingen av Norge som demokratisk stat. Satsingen er tverrfaglig med hovedvekt på historie, statsvitenskap og rettsvitenskap. Budsjettet er på totalt 40 mill. kroner for hele perioden, og finansieres i sin helhet av KD. Grunnlovsjubileet har et budsjett på 10 mill. kroner 2014. www.forskningsradet.no/grunnlov.

Nasjonal satsing på nevrologisk forskning (NEVRONOR)(2014-2018) skal bidra til kunnskap om forebygging, diagnostisering, behandling og rehabilitering av sykdommer som demens/-Alzheimer, Parkinsons, hjerneslag og psykiske lidelser. Satsingen skal styrke norsk kompetanse, fremme samarbeid, nettverksutvikling og stimulere til økt interaksjon mellom basal, klinisk og epidemiologisk forskning. I tillegg vil NevroNor synliggjøre norsk nevrovitenskapelig forskning internasjonalt og stimulere til internasjonalt samarbeid gjennom deltakelse i International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF) og samarbeid med NIH (National Institutes of Health) i USA. Budsjett 2014: 15,2 mill. kroner fra KD. Nettsadresse: www.forskningsradet.no/nevroror/

Unikard – nasjonal nettverksnode (2010-2014). Unikard er en nasjonal satsing på hjerte- og karforskning med tilslutning fra de fire regionale samarbeidsorganene mellom helseforetak og universiteter og fra Nasjonal samarbeidsgruppe for helseforskning (NSG). Forskningsrådets bidrag dekker utgiftene til en kombinert koordinator- og forskerstilling og driftsmidler til nettverksaktiviteter. Unikard er en viktig premissleverandør for eventuell norsk deltagelse i et mulig nytt ERA-nett innenfor hjertekarlidelser. Budsjett 2014: 1,5 mill. kroner fra KD.

Yngre, fremragende forskere (YFF). Formålet med satsingen var å gi yngre talentfulle forskere ekstra gode rammevilkår, slik at de skulle kunne nå internasjonal toppklasse. Det har vært to utlysninger innenfor ordningen; én i 2003 og én i 2006. Det er satt av 30,0 mill. kroner over KDs budsjett i 2014 til dekning av forpliktelser knyttet til avslutningen av prosjekter innenfor ordningen. www.forskningsradet.no/yff

5.2.3 Internasjonal prosjektstøtte

Internasjonale stipend (IS) sine løpende programmer skal bidra til internasjonalisering av forskning i Norge gjennom å tilby mobilitetsstipend til institusjoner og enkeltpersoner for mobilitet mellom Norge og utlandet. En vesentlig del av midlene benyttes til opphold i Norge for kvalifiserte utenlandske ph.d.-studenter og yngre forskere innen alle fag via mobilitetsprogrammet Yggdrasil. Det andre store programmet er Leiv Eiriksson mobilitetsprogram for mobilitet mellom Norge, USA og Canada. Andre viktige satsninger er bilaterale ordninger for mobilitet mellom Japan Kina, Tyskland og USA. For øvrig støtter budsjettet samfinansiering med norske institusjoner som er verter for Marie Curie-stipendiater på forskningsopphold i Norge. Budsjettet for Internasjonal stipend for 2014 er på kr 25,6 mill. kroner, hvorav 21,8 mill. kroner fra KD og for øvrig finansiert med diverse inntekter. www.forskningsradet.no/is

EUROSTARS 2 er rettet mot FoU-utførende små og mellomstore bedrifter (SMB) og er et viktig bidrag til Horisont 2020s orientering mot innovasjon. Programmet setter ingen begrensninger i forhold til bransjer, sektorer eller teknologiske områder. Prosjektene, som er direkte rettet mot bedriftenes FoU-utfordringer, må ha som mål å utvikle et nytt produkt, prosess eller tjeneste. I tillegg til de nasjonale prosjektmidlene, blir 25 prosent av prosjektkostnadene finansiert gjennom Horisont 2020. I 2014 har EUROSTARS en bevilgning fra NFD på 31 mill. kroner, i tillegg til prosjektfinsiering gjennom BIA. www.forskningsradet.no/eurostars

Strålevern, EUs 7. rammeprogram (EU7-STRA)(2007-) består av forskning på fusjonsenergi og forskning innen fisjon og strålevern, dessuten aktiviteter innen Joint Research Centre på området nukleær energi. Norske forskningsmiljøer innen stråling og strålevern har siden EUs 3. ramme-program hatt muligheten for å søke deltagelse i EUs EURATOM-program. Norsk deltagelse er begrenset til aktiviteter innenfor strålevern og håndtering av radioaktivt avfall. Norske forskere har god deltagelsesprosent i EURATOM-prosjekter innenfor de tema finansieringsordningen dekker. Det er et mål å opprettholde denne deltagelsen også i horisont 2020 ved at mindre aktive miljøer mobiliseres innenfor nye tema. Finansiering skjer gjennom særskilt bevilgning på 1 mill. kroner fra hvert av de ansvarlige departementer LMD, KLD, HOD, UD og NFD. Totalbudsjett for 2014 er på 6 mill. kroner. Bevilgningsfullmakten er lagt til Miljø 2015. Nettdress: www.forskningsradet.no/stralevern

5.2.4 Andre frittstående prosjekter

BALANSE - kjønnsbalanse i faglige toppstillinger og forskningsledelse (2013-2020). BALANSE er et nytt handlingsrettet program i for å fremme kjønnsbalanse på seniornivå i norsk forskning og styrke den strukturelle og kulturelle fornyelsen i forskningssystemet som gjør dette mulig. Satsingen skal bygge opp om forskningsinstitusjonenes og –miljøenes egen innsats og forsterke denne. Programmet er bygd opp om tre pilarer: BALANSE-prosjekter, en nasjonal læringsarena og kunnskapsutvikling og ny forskning om hva som fremmer og hemmer kjønnsbalanse.

BALANSE-prosjektene skal støtte planmessig karriereutvikling for forskere opp mot toppnivå. Programmet skal bidra til kunnskapsdeling mellom deltagerne i programmet og ledere i sektoren om hvordan forskningsmiljøer kan etableres og bygges opp med god kjønnsbalanse. Budsjett 2014: 12 mill. kroner fra KD. <http://www.forskningsradet.no/prognnett-balanse/Forside/1253964606534>

Forskerlinje/studentstipend. Forskningsrådet har ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi. Det er satt av 12,75 mill. kroner i 2014 over KDs budsjett til studentforskning.

MER entreprenørskap (MER) (2009–2013) har som formål å øke kunnskapsnivået om entreprenørskap generelt og om kvinnelige entreprenører spesielt. Dette skal gi et bedre grunnlag for å utforme en hensiktsmessig politikk. Programperioden er formelt avsluttet, men det gjenstår å få avsluttet de godkjente prosjektene. NFD har videreført 4 mill. kroner til aktiviteten i 2014. www.forskningsradet.no/mer

Nærings-ph.d. (2008–) er en treårig utdanning der kandidatene tar en ordinær doktorgrad. Stipendiatene er ansatt i en bedrift, og problemstillingen som kandidaten arbeider med i sin forskning, har klar relevans for bedriften. Nærings-ph.d.-ordningen har ingen tematiske eller geografiske begrensninger og kan være et godt alternativ for bedrifter som satser på langsiktig kunnskapsoppbygging, men som mangler ressurser til å delta i store samarbeidsprosjekter. Budsjettrammen for 2014 er på 43,9 mill. kroner, fordelt med 18,9 mill. kroner fra KD og 25,0 mill. kroner fra NFD. www.forskningsradet.no/naeringsphd

Kunnskapsgrunnlaget for reiselivspolitikken (REISEPOL) (2007-2016) er en satsing på næringsrettet reiselivsforskning med øremerkede midler fra NFD. Budsjettet for 2014 er på 4 mill. kroner. <http://www.forskningsradet.no/prognnett-reisepol/Forside>

Til oppstart av ordningen med *Offentlig sektor ph.d.* er det fra KD bevilget 3,9 mill. kroner for 2014. Divisjonsdirektøren får fullmakt til å foreta bevilgninger i.h.t. vedtatte retningslinjer.

Robuste Nett (ROBUST) (2011-2015) er et forskningsprosjekt på SIMULA-senteret som Forskningsrådet administrerer tildelingen til og følger opp på vegne av SD. Budsjettet for 2014 er på 7 mill. kroner.

5.3 Infrastruktur og institusjonstiltak

5.3.1 Basisbevilgninger

Forskningsrådet har ansvaret for basisbevilgningen til 51 institutter (54 enheter) som er tilordnet de statlige retningslinjene for finansiering av forskningsinstitutter. Basisbevilgningen som består av grunnbevilgning og strategiske bevilgninger, skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging i instituttene. Grunnbevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del. Den resultatbaserte delen skal gi insentiver til god balanse mellom vitenskapelig kvalitet og brukerorientering i instituttets FoU-aktivitet, og blir fordelt etter oppnådde resultat på indikatorer for kvalitet og relevans. De strategiske instituttbevilgningene skal bidra til at instituttene utvikler kunnskap og kompetanse på forskningsfelt av spesiell interesse for sektoren, og som ikke lar seg realisere gjennom andre finansieringsordninger.

Regjeringen har vedtatt en del forenklinger og endringer i basisfinansieringssystemet med virkning fra budsjettåret 2014. Tre av indikatorene (Forskningsrådsinntekter, bistillinger og relevansvekt) tas ut, mens indikatorene for vitenskapelig publisering, doktorgradsproduksjon, nasjonale oppdragsinntekter og internasjonale inntekter blir videreført med noe endret vektning.

Forskningsrådets basisbevilgninger til instituttsektoren vil utgjøre 925,7 mill. kroner i 2014. I forhold til budsjettet 2013 innebærer dette en økning på 22,7 mill. kroner. Instituttene deles inn i fire instituttarenaer:

Samfunnsvitenskapelige institutter, miljøinstitutter, primærnæringsinstitutter og teknisk-industrielle institutter. <http://www.forskningsradet.no/no/Instituttsektoren/1182736860722>

Tabell 5.3. Basisbevilgning og øvrige satsinger til instituttsektoren

	Rev.bud	Budsjett	Endring 2013-2014	
	2013	2014	Kroner	Prosent
Basisbevilgninger				
Primærnæringsinstitutter	277 243	270 666	-6 577	-2,4 %
Teknisk-industrielle institutter	259 700	276 300	16 600	6,4 %
Miljøinstitutter	166 098	171 838	5 740	3,5 %
Samfunnsvitenskapelige inst.	199 903	206 878	6 975	3,5 %
Sum	902 944	925 682	22 738	2,5 %
Øvrig				
Havforskningsinstituttet (HI) og Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)	24 770	25 637	867	3,5 %
Nofima	15 676	64 883	49 207	313,9 %
Regionaløkonomiske modeller og årsaker til bostedsvalg	2 800	2 800	0	0,0 %
Stimuleringsordning for økt deltagelse i EU-forskning	26 000	55 000	29 000	111,5 %
Totalt	972 190	1 074 002	101 812	10,5 %

*) Fom 2014 legges bevilgningen til IFEs nukleære virksomhet på Kjeller, på 45,15 mill. kroner, inn som del av basisfinansieringen til IFE. Endringen er ikke innarbeidet i tallmaterialet i Årets budsjett 2014, men vil bli tatt hensyn til i det reviderte budsjettet for 2014.

Som det fremgår av tabellen over har de teknisk-industrielle instituttene fått en reell vekst på om lag tre (3) prosent fra 2013 til 2014. Miljøinstituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene har fått en priskompensasjon i 2014. Primærnæringsinstituttene finansieres både med midler fra NFDs (tidligere FKD) og LMD. Disse instituttene har fått en priskompensasjon over NFDs budsjett, men samtidig er bevilgningen fra LMD kuttet med 10 mill. kroner i forhold til 2013 budsjettet.

Primærnæringsinstitutter: Budsjett 2014 til primærnæringsinstituttene er på 270,7 mill. kroner, hvorav 101,2 mill. kroner fra NFD og 169,4 mill. kroner fra LMD. Midlene dekker både grunnbevilgning og strategiske bevilgninger. Av grunnbevilgningen vil 2,5 prosent av midlene fordeles mellom instituttene etter oppnådd resultat. Budsjettet fra LMD inkluderer en strategisk satsing på matområdet på 5 mill. kroner som også skal styrke det faglige samarbeidet mellom forskningsinstituttene.

Det er budsjettert med 25,6 mill. kroner i 2014 fra NFD til ti strategiske satsinger ved Havforskningsinstituttet og Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES). Fem av disse er igangværende satsinger som startet opp i 2010, fem er nye og startet opp høsten 2013 eller ved årsskiftet 2013/2014.

Det er videre budsjettert med 64,8 mill. kroner i 2014 fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter til strategiske programmer ved Nofima. Programmene løper i perioden 2013-2016.

Teknisk-industrielle institutter: Basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene finansieres med midler fra NFD. Budsjettet i 2014 er på 276,3 mill. kroner, en økning på 16,6 mill. kroner fra 2013. Hele bevilgningen blir gitt instituttene som grunnbevilgning. 10 prosent av midlene fordeles mellom instituttene etter oppnådd resultat.

Fom 2014 legges bevilgningen til IFEs nukleære virksomhet på Kjeller, på 45,15 mill. kroner, inn som del av basisfinansieringen til IFE. Endringen er ikke innarbeidet i tallmaterialet i årets budsjett, men vil bli tatt hensyn til i det reviderte budsjettet for 2014.

Miljøinstitutter: Basisbevilgningen til miljøinstituttene finansieres i hovedsak med midler fra KLD, men også fra SD og KMD. Budsjett 2014 til disse instituttene er på 171,8 mill. kroner, hvorav 159,8 mill. kroner fra KLD, 5,6 mill. kroner fra SD og 6,4 mill. kroner fra KMD. Midlene dekker både grunnbevilgning og strategiske bevilgninger. Av grunnbevilgningen vil 5 prosent av midlene fordeles mellom instituttene etter oppnådd resultat. De strategiske instituttsatsingene skal bidra til at miljøinstituttene utvikler langsiktig kompetanse på forskningsfelt av spesiell interesse for miljø- og samferdselssektoren. Bevilgningen fra SD går til å finansiere strategiske instituttsatsinger ved Transportøkonomisk institutt (TØI), mens bevilgningen fra KMD går til å finansiere strategiske instituttsatsinger ved Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR).

Samfunnsvitenskapelig institutter: Basisbevilgningen til samfunnsvitenskapelige instituttene finansieres i hovedsak med midler fra KD. I tillegg bidrar UD med midler til Chr. Michelsens Institutt (CMI). Budsjettet i 2014 er på 206,9 mill. kroner. Alle midlene går til grunnbevilgninger og 10 prosent av dette fordeles mellom instituttene etter oppnådd resultat.

Regionaløkonomiske modeller og årsaker til bostedsvalg (REGMODELL 2011- 2017). Satsingen har som hovedmål å utvikle forskningsbaserte regionaløkonomiske modeller for analyse av konsekvenser av politiske og næringsmessig beslutninger. Forskning på bostedsvalg blant ulike grupper flyttere og bofaste står også sentralt. Det er budsjettert med totalt 14 mill. kroner for en periode på 5 år, 2012-2017. Kommunal- og regionaldepartementet finansierer satsingen med 2,8 mill. kroner hvert år over 5 år til et prosjekt ved Norsk institutt for by – og regionforskning..

Tiltak for økt deltakelse av forskningsinstitutter i EUs rammeprogram (STIM-EU)
STIM-EU har som mål å stimulere til økt deltakelse av forskningsinstitutter i EUs rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling, samt å styrke samarbeidet mellom instituttene og næringslivet, med sikte på økt deltakelse fra bedriftene i rammeprogrammet. STIM-EU er åpen for søknader fra institutter som er omfattet av Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter og et fåtall andre forskningsinstitutter. Det er budsjettert med 55 mill. kroner til ordningen i 2014 over KDs budsjett.

5.3.2 Strategisk institusjonsstøtte

Institusjonsforankrede strategiske prosjekter (ISP) er en støtteordning for å følge opp fag-evalueringene, forskningsmiljøenes strategiske behov og institusjonenes langsiktige utviklingsmuligheter. Formålet med virkemidlet er å bidra til at forskningsmiljøer holder høy kvalitet innenfor sine ansvarsområder eller bygge opp nye miljøer på områder av strategisk

betydning, gjennom grunnleggende forskning, anvendt forskning eller kompetanseoppbygging. Budsjettet for 2014 er 36,1 mill. kroner. Institusjonsforankrede strategiske prosjekter (ISP) finansieres i sin helhet fra KD.

Nordisk institutt for sjørett (2012- 2014) ved Universitetet i Oslo har et strategisk universitetsprogram om energirett finansiert av OED, med fokus på regulering av kraftmarkedet. Formålet er å styrke forskningen innenfor offentligrettslige, privatrettslige og EØS-rettslige spørsmål knyttet til vannkraftsektoren. Det er budsjettert med 1,5 mill. i OED midler for 2014.

Norges Tekniske Vitenskapsakademi (NTVA) støttes i 2014 med 1,1 mill. kroner hvorav 1,0 mill. kroner fra NFD og 0,1 mill. kroner fra KD.

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) arbeider for å sikre forskerne tilgang til empiriske data som kan brukes i forskning uten store praktiske, juridiske og økonomiske kostnader. NSD lagrer og forvalter i hovedsak samfunnsvitenskapelige data, men også data fra fag som humaniora, medisin og helse, miljø og utvikling. Forskningsrådet har inngått avtaler med NSD om langsiktig finansiering av forskningsinfrastruktur, senest for perioden 2011 – 2015. Basisbevilgningen til NSD for 2014 settes til 10,6 mill. kroner. Midlene skal brukes til sentrale kjerneoppgaver i NSDs hovedformål, dvs. å samle inn, bearbeide, legge til rette, arkivere, vedlikeholde og formidle relevante data til forskningsmiljøene, samt gi forskningsmiljøene service og veiledning om datainnsamling, forskningsdesign og analyse. www.nsd.uib.no

Sars International Center for Marine Molecular Biology (SARS) (2013-2017) ved Universitetet i Bergen har vitenskapelig fokus på komplekse marine organismer og økosystemer, der en ny modellorganisme i overgangen mellom virvelløse dyr og virveldyr har gitt banebrytende vitenskapelige resultater og ny forståelse innenfor utvikling av genomet. Senteret har i dag ti forskergrupper som utfører forskning på flere felt og er tilknyttet europeisk infrastrukturetsatsing. En avtale om partnerskap med EMBL, Europas fremste forskningsinstitusjon innenfor biovitenskap, ble inngått i 2003. Partnerskapet er sentralt for å opprettholde en høy internasjonal kvalitetsprofil og rekruttering. Sarssenterets nasjonale betydning som sentralt kompetansemiljø innenfor utviklingsbiologi og som vårt viktigste grunnforskingsmiljø innenfor marin molekylær biologi understrekes. Budsjettet for 2014 er på 19,5 mill. kroner.

Simulasenteret på Fornebu driver langsiktig og grunnleggende forskning innen områder av IKT som er viktig for samfunnet. Forskningen er konsentrert rundt prosjekter innen kommunikasjonsnettverk, distribuerte programsystemer, programvareutvikling og vitenskapelig databehandling. Budsjettet for 2014 er 52 mill. kroner, hvorav 10 mill. kroner fra SD, 11 mill. kroner fra NFD og 31 mill. kroner fra KD. www.simula.no

Strategisk forskningssatsing for universitetsmuseene (UNI-MUSEER) (2009-2014) skal bidra til å styrke forskning og samarbeid mellom universitetsmuseene. Satsingen omfatter institusjonsstrategiske og museumsfaglige tiltak, og er rettet mot både de kulturhistoriske og de naturhistoriske universitetsmuseene. Budsjett for 2014 er på 5,7 mill. kroner med midler over KDs budsjett.

Strategiske høgskoleprosjekter (SHP) (2012 -2017) er en satsing rettet mot høgskolene som har pågått siden 2002. SHP ble evaluert i 2010 og evalueringens funn og anbefalinger var et viktig grunnlag for at satsingen blir videreført for perioden 2012 til 2017 med 40 millioner kroner per år. Videreføringen av SHP bygger videre på de positive resultatene satsingen har hatt for forskning og kompetanseheving i høgskolesektoren. SHP er fortsatt en institusjonsstrategisk satsing, noe som innebærer at alle prosjekter det søkes støtte til skal ha en klar forankring i institusjonenes

strategiske planer. Satsingen er åpen for alle fagområder på høyskolene. I tråd med evalueringens anbefalinger har videreføringen av SHP færre og tydeligere målsettinger, og det primære kriterium for tildeling av midler er vitenskapelig kvalitet. SHP skal stimulere til tverrinstitusjonelt samarbeid, både mellom høyskoler og mellom høyskoler og universiteter og/ eller instituttsektor, og til regionalt samarbeid. Budsjett for 2014 er 40 mill. kroner med midler over KDs budsjett. www.forskningsradet.no/shp

Kavli Institute for Systems Neuroscience (KISN) (2013-2017). Dette Kavli-instituttet ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet gis en strategisk grunnfinansiering for videreføring av deres banebrytende forskning om ulike cellers rolle i hjernens mange nettverk. Dette er grunnforskning om hjernens normalfunksjon, som også er viktig for utvikling av nye metoder for diagnose og behandling av f.eks. Alzheimers sykdom. Bevilgningen i 2014 er på 12,5 mill. kroner fra KD.

Aktiviteten *Priority Setting in Global Health – 2020* er et norsk-amerikansk institusjons- og prosjektsamarbeid bestående av en uavhengig forskningsgruppe samt en ekspertgruppe som skal evaluere prioritetssetting i global helse fram mot 2020. Det finnes i dag ingen enighet om hva som er beste metode for å evaluere helseintervensjoner og politikkkutformingsverktøy for å bedre global helse. Målsettingene er å utvikle metoder som i tillegg til kost-effekt-betraktninger også tar hensyn til urettferdige ulikheter i helse for å understøtte prioritering mellom helseintervensjoner og helsetjenestelevering. Budsjett 2014: 3,1 mill. kroner fra UD.

Forskningssentre for petroleum ble opprettet i 2013 som oppfølging til Petroleumsmeldingen, Meld. St. 28 (2010-2011) «En næring for framtida – om Petroleumsvirksomheten». Forskningssentrene er tidsbegrensede og kjennetegnet ved en konsentrert, fokusert og langsiktig forskningsinnsats på høyt internasjonalt nivå for å løse utpekte utfordringer for utnyttelse av petroleumssressursene. Bevilgningen for 2014 er på 20,3 mill. kroner, fordelt på OED og UD på hhs. 15,3 mill. kroner og 5 mill. kroner.

- The national IOR Centre of Norway ved Universitetet i Stavanger.
- Research Centre for Arctic Petroleum Exploration (ARCEX) ved Universitetet i Tromsø.

Strategiske universitetsprogrammer (SUP) (2009-2014) er under utfasing som eget virkemiddel, og det er ikke lagt opp til nye utlysninger i 2014. For videreføring/slutføring av tidligere godkjente prosjekter er det bevilget 13,6 mill. kroner fra NFD i 2014.

5.3.3 Sentersatsingene

Sentre for fremragende forskning (SFF). Det er budsjettet med 276,4 mill. kroner til Sentre for fremragende forskning i 2014. Budsjettet er et ledd i en planlagt opptrapping. SFF finansieres over KD Kap 285.53, posten for overordnede forsknings politiske prioriteringer.

Ordningen har vært utlyst tre ganger. 13 sentre ble startet opp i 2002, og avsluttes i 2012/2013. I 2007 ble ytterligere åtte sentre etablert for perioden 2007-2017. De åtte sentrene er Equality, Social Organization, and Performance (ESOP), Centre for Geo-Biosphere Research: Deep Seafloor, Deep Biosphere & Roots of Life, Centre for the Study of Mind in Nature, Center of Theoretical and Computational Chemistry, Centre for Ecological and Evolutionary Synthesis (CEES), Centre for Cancer Biomedicine, Centre for Immune Regulation og Centre for Software components for biomedical flows.

Tretten nye sentre ble startet opp i 2013 for perioden 2013-2023. Disse er Centre for Multilingualism in Society across the Lifespan, The Legitimate Roles of the Judiciary in the Global Order, Centre for Earth Evolution and Dynamics, Norwegian Centre for Mental Disorders Research, Birkeland Center for Space Science, Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health, Centre for Cancer Biomarkers, Centre for Autonomous Marine Operations and Systems, Centre of Molecular Inflammation Research, Centre for Neural Computation, Centre for Dynamics of Biological Diversity, Centre for Arctic Gas Hydrate, Environment and Climate og Centre for Environmental Radioactivity.

Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) skal styrke innovasjonsevnen i næringslivet gjennom satsing på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom forskningsaktive bedrifter og framstående forskningsmiljøer. SFI skal utvikle kompetanse på høyt internasjonalt nivå på områder som er viktig for innovasjon og verdiskaping.

14 sentre ble startet opp i 2007 (SFI-I) og skal avsluttes ved årsskiftet 2014/2015. Dette gjelder: Statistics for Innovation, Cancer Stem Cell Innovation Centre, Concrete Innovation Centre, Centre for Research-based Innovation in Aquaculture Technology, Multiphase Flow Assurance Innovation Centre, Information Access Disruptions, Innovative Natural Gas Processes and Products, Centre on Marine Bioactives and Drug Discovery, Medical Imaging Laboratory for Innovative Future Healthcare, The Michelsen Centre for Industrial Measurement Science and Technology, Norwegian Manufacturing Future, Structural Impact Laboratory og Tromsø Telemedicine Laboratory.

I 2011 ble det etablert syv nye sentre (SFI-II): Center for Service Innovation, Centre for Research-based Innovation in Sustainable Fish Capture and Processing Technology, Centre of Cardiological Innovation, Drilling and Well Technology for Improved Recovery, Sea Lice Research Centre, Sustainable Arctic Marine and Coastal Technology og The Certus Centre.

En ny utlysningrunde er startet opp i 2013 med sikte på oppstart av nye sentre i 2015 (SFI-III). Totalbudsjettet for 2014 er på 215 mill. kroner, der 205 mill. kroner kommer fra KDs budsjett til sektorovergipende formål og 10 mill. kroner fra NFD. www.forskningsradet.no/sfi

Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME)(2009-) har som formål å etablere tidsbegrensede forskningssentre kjennetegnet ved en konsentrert, fokusert og langsiktig forskningsinnsats på høyt internasjonalt nivå for å løse utpekte utfordringer på energiområdet. Ordningen er sentral for å følge opp Stortingets klimaforlik og Energi21-strategien. Et FME skal heve kvaliteten av norsk forskning og fremskaffe anvendbar kunnskap og løsninger innen temaområdet. Sentrene får finansiering i fem år med mulighet for nye tre år etter en evaluering. Det legges vekt på at aktiviteten i sentrene skal sees i nær sammenheng med programmene CLIMIT og ENERGIX. Følgende sentre er etablert:

- BIGCCS - International CCS Centre
- SUCCESS - Subsurface CO2 Storage
- NOWITECH - Research Centre for Offshore Wind Technology
- NORCOWE - Centre for Offshore Wind Energy
- Solar United - The Norwegian Research Centre for Solar Cell Technology
- CenBio - Bioenergy Innovation Centre
- ZEB - The Research Centre on Zero Emission Buildings
- CEDREN - Centre for Environmental Design of Renewable Energy
- CenSES – Centre for Sustainable Energy Studies
- CICEP – Strategic Challenges in International Climate and Energy Policy

- CREE – Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy

De første åtte FME-ene ble midtveisevaluert i 2013, og alle sentrene har nå bevilgning for de siste tre årene. Bevilgningen for 2014 er på 150 mill. kroner, 145 mill. kroner fra OED og 5 mill. kroner fra KD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/energiserter

5.3.4 Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger

eInfrastruktur (EINFRA) (2005-2014) omfatter et nasjonalt integrert tilbud av tjenester innen tungregning, grid og relaterte områder. Disse tjenestene skal tilbys på kontinuerlig basis og gis langsiktig finansiering for å sikre videreutvikling av kompetanse for involvert personell og høy tjenestekvalitet. Budsjettet for 2014 er 17,3 mill. kroner med midler fra KDs budsjett.

www.notur.org

Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR) (2009-) skal bidra til å etablere nasjonal forskningsinfrastruktur som gjør norske forskningsmiljøer i stand til å møte de store kunnskapsutfordringene og næringslivets behov med effektivitet og forskning av høy kvalitet. Satsingen er også rettet mot norsk deltagelse i etablering av forskningsinfrastruktur i ESFRI Roadmap. Budsjett til Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur for 2013 er 334,4 mill. kroner med midler fra KD, hvorav 299,4 mill. kroner over KD Kap.285.54 (posten for forskningsinfrastruktur) og 35 mill. kroner over KD Kap. 285.52 (ordinære midler til forskningsformål) for å følge opp klimaforliket. www.forskningsradet.no/infrastruktur - [European Strategy Forum on Research Infrastructures' \(ESFRI's\) Roadmap](#).

Samfunnsvitenskapelig databaser/norsk medlemskap i ESS ERIC. Tilrettelegging for deling og bruk av nasjonale og internasjonale data er et prioritert område innenfor norsk samfunnsvitenskap. Forskningsrådet har siden 2002 finansiert norsk deltagelse i European Social Survey (ESS). Rundt 30 europeiske land deltar i spørreundersøkelsen som gjennomføres hvert annet år. Datainnsamlingen til 6. runde av ESS ble gjennomført i 2012 og planleggingen av 7. runde har startet opp. Fra høsten 2013 blir ESS etablert som en ERIC. Forskningsrådet har anbefalt at Norge skal bli medlem av ESS ERIC. Budsjett 2014 er på 4,0 mill. kroner over KDs budsjett. Dette skal dekke kostnader knyttet til datainnsamling, nasjonal koordinering og medlemskontingent til ESS ERIC, som utgjør om lag 0,5 mill. kroner per år. www.europeansocialsurvey.org

5.3.5 Andre infrastrukturtiltak

Til *Andre infrastrukturtiltak* er det budsjettet med en bevilgning på 99,6 mill. kroner.

Budsjettposten omfatter følgende aktiviteter:

- Nasjonale forvaltningsoppgaver (Avfallsdeponiet i Himdalen); 7,0 mill. kroner fra NFD.
- Husleiekompensasjon til Bioforsk; 9,95 mill. kroner fra LMD (herunder 1,9 mill. kroner i rammen til post 50 og 8,1 mill. kroner i rammen til post 51).
- Nukleær virksomhet ved IFE (Halden-prosjektet); 37,5 mill. kroner i 2014 med midler fra NFD.
- Nukleær virksomhet ved IFE (virksomheten på Kjeller) 45,15 mill. kroner i 2014 med midler fra NFD. Denne bevilgningen vil fom 2014 legges inn som del av basisfinanseringen til IFE. Det vil bli tatt hensyn til endringen i det reviderte budsjettet for 2014.

Fransk-norsk stiftelse (FNS) (2000–) skal fremme langvarig fransk-norsk samarbeid gjennom å finansiere bilaterale, fransk-norske forsknings- og utviklingsprosjekter hvor både næringsliv og forskning er involvert. FNS kan også støtte bilaterale seminarer og korte forskeropphold. Forskningsrådet har ansvaret for oppfølging og administrasjon av FNS. NFD har de siste årene bevilget 3 mill. kroner per år til FNS for å dekke norske kostnader. FNS har sekretariat i begge land, og et styre på 12 personer som møtes to ganger årlig. www.forskningsradet.no/fns

5.4 Nettverkstiltak

5.4.1 Systemtiltak

Forskningsbasert nyskaping (FORNY2020) (2011–2020) skal bidra til økt verdiskaping ved å bringe forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner frem til markedet. FORNY2020 skal bidra til innovasjon innenfor alle fag- og næringsområder. Programmet skal støtte utvikling av idéer og forskningsresultater generert både av forskere og studenter. Ideene kan ha sin opprinnelse fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner alene eller i samarbeidsprosjekter med næringslivet. FORNY2020 skal bidra til å bygge kultur for kommersialisering ved forskningsmiljøene, bidra til idéstimulering, bidra til evaluering av idéer og bidra til å føre ny kunnskap og teknologi frem til markedet. FORNY2020s har et budsjett i 2014 på 123,75 mill. kroner fordelt med 110,75 mill. kroner fra NFD og 13 mill. kroner fra KD.

www.forskningsradet.no/forny

Forskningsløft i nord (NORDSATS) (2009–2016) skal styrke og videreutvikle forskningskompetansen i Nord-Norge innenfor arktisk teknologi og reiseliv. Fem prosjekter har fått støtte og disse skal bidra til å utvikle kompetanse som kan skape grunnlag for verdiskaping i Nord-Norge. Evalueringen fra juli 2013 viser at kompetansemiljøene som deltar i satsingen er blitt mer robuste og konkurransedyktige. Budsjettet for 2014 er på 40 mill. kroner, finansiert av KMD.

www.forskningsradet.no/nordsatsing

Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) (2007–2016) skal utvikle kunnskap om og evne til samhandlings- og innovasjonsprosesser i regionene og fremme forskningsbasert innovasjon i arbeidslivet. Programmet består av to hoveddeler; regionale samhandlingsprosjekter og innovasjonsforskning. Samhandlingsprosjektene skal sikre god kunnskapsflyt mellom bedrifter, forskningsmiljøer og offentlige aktører, og slik styrke de regionale innovasjonssystemene. Innovasjonsforskningen i VRI skal ha regional betydning og bedre kunnskapsgrunnlaget for innovasjonsarbeidet. VRI har tette bånd til beslektede og supplerende virkemidler som Regionale forskningsfond, ARENA og Norwegian Centres of Expertise (NCE) og finansierer også den innovasjonsfaglige forskerskolen NORSI, Norwegian Research School in Innovation. VRI går i 2014 inn i sin tredje ordinære periode med en budsjetttramme på 60,2 mill. kroner, hvorav 43 mill. kroner fra KMD, 9,2 mill. kroner fra NFD, 6 mill. kroner fra KD og 2 mill. kroner fra LMD. www.forskningsradet.no/vri

5.4.2 Nasjonale møteplasser og nettverkstiltak

Nasjonale forskerskoler (FORSKERSKOLER) (2008-2020) bidrar til å heve kvaliteten på forskerutdanningen. De er basert på forpliktende nettverk av fagmiljøer og skal styrke forsker-

utdanningen innenfor faglige spesialiseringer som vil styrkes ved samarbeid mellom institusjoner. Samarbeidet skal være med på å sikre doktorgradsstudentene tilgang til anerkjente forskningsmiljøer med bredde og dybde. Å øke gjennomføringsandelen, korte ned gjennomføringstiden og gi større bredde i forskerutdanningen er delmål for satsingen. Tiltaket er ment som et supplement til eksisterende doktorgradsprogrammer og opplæringstiltak ved institusjonene. KD økte i 2012 bevilgningen med 20 mill. kroner. Dette har resultert i at 10 nye forskerskoler har kunnet starte opp i 2013, innenfor et vidt spekter av fagområder. Budsjett 2014 er 40 mill. kroner fra KD, inkludert 5 mill. kroner til forskerskolen ved Simulasenteret.

www.forskningsradet.no/forskerskoler

Forskerutdanning i humaniora. Forskningsrådet gir støtte til nasjonale forskerutdanningskurs gjennom et samarbeid med Nasjonalt utvalg for forskerutdanning i humaniora. Støtten stimulerer til samarbeid om forskerutdanning på tvers av institusjonene, og til utvikling av nasjonale forskerkurs innenfor humaniora. Budsjett for 2014 er 0,6 mill. kroner med midler fra KD.

Forskningsrådets pris for fremragende forskning (MØBIUS-prisen) utdeles årlig. Prisen skal belønne høy kvalitet i forskning, og tildeles forskere som holder svært høy faglig standard, nasjonalt og internasjonalt. Budsjett for 2014 er på 1,05 mill. kroner fra KD.

Regionale representanter (REGREP)(2004–)

Forskningsrådets regionale tilstedeværelse er en viktig del av Rådets forskningspolitiske rådgiverfunksjon, og bidrar til målbevisst og aktiv mobilisering til økt forskning og innovasjon i hele landet. Budsjettet for 2014 er på 14,5 mill. kroner, hvorav 5,1 mill. kroner er fra avkastningen til Regionale forskningsfond, 8,8 mill. kroner er departementsbevilgninger (NFD, KMD og LMD) og 0,6 mill. kroner er fra Innovasjon Norge og Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Komité for kjønnsbalanse i forskning (Kif-komiteen) ble opprettet av daværende UFD i 2004 på initiativ fra Forskningsrådet. Nåværende komité har virkeperiode 2010-2013. Det opprettes ny komité for perioden 2014-2017. Komiteen skal støtte og gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet ved institusjonene i universitets-, høyskole- og instituttsektoren. Komiteen skal også bidra til generell bevisstgjøring om problemstillinger knyttet til den skjeve kjønnsbalansen i academia og forskningssystemet. Kif-komiteen har årlige møter med DM. Budsjett for 2014: 1,5 mill. kroner fra KD. www.kifinfo.no

5.4.3 Internasjonale nettverkstiltak

Bilateralt forskningssamarbeid (BILAT) er et distribuert samarbeidsprogram. Midlene blir fordelt på prioriterte programmer og aktiviteter, for å følge opp Forskningsrådets strategi for internasjonalt samarbeid. Midlene skal brukes til å stimulere forskningssamarbeid med prioriterte land som ikke deltar i EUs rammeprogram, i samspill med forskningsprogrammer i Forskningsrådet. For 2014 tildeles 3 mill. kroner til NORRUSS til gjennomførte fellesutlysninger RFBR Russland med 4,5 mill. kroner og RFH Russland med 1 mill. kroner, 7,5 mill. kroner til NEVRONOR til samarbeid med National Institute for Health, *Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (SAMKUL)* 2 mill. kroner, ERA-Net India 1 mill. kroner, NORGLOBAL samarbeid med ERAfrika 0,5 mill. kroner, Ambassaden i Beijing 0,5 mill. kroner, SAMRISK-2 til ERA-Net Concert Japan 0,45 mill. kroner, ENERGIX samarbeid med KIFEE i Japan 0,432 mill. kroner og Vitenskapsdivisjonens samarbeid med SCANCORT 0,433 mill. kroner. Budsjett 2014: 11,15 mill. kroner fra KD, 6,4 mill. kroner fra NFD, 2 mill. kroner fra LMD og 0,5 mill. kroner fra KLD. Totalt 20,05 mill. kroner.

EØS-finansieringsordningen er administrasjon av forskningsdelen av ordningene. Det bevilges 1,9 mill. kroner for 2014 med midler fra FMO (Financial Mechanism Office).

ERA-Net on Translational Cancer Research (TRANSCAN) (2011-2014). Målsettingen er å koordinere forskning og forskningsprogrammer innenfor kreftområdet. Nettverket består av 28 partnere fra 19 land. EU-kommisjonen bidrar med nettverksmidler og midler til drift av sekretariatet (2 mill. EURO totalt i perioden) mens partnerne selv bidrar med midler til utlysning av forskningsprosjekter. Det planlegges tre transnasjonale utlysninger i løpet av perioden. De to første utlysningene (JTC2011 og JTC2012) er gjennomført. Norge deltok i JTC2012 og 3 prosjekter med norske partnere ble innvilget. Norge vil også delta i den 3. utlysningen (JTC2013); denne blir publisert i 2013 og gjennomført i 2014. Budsjett 2014: 3,5 mill. kroner fra HOD. Nettadresse: www.transcanfp7.eu/

Norge er medlem av *Global Biodiversity Information Facility* (GBIF). Kontingenten samt drift av norsk deltaker-node beløper seg til ca. 3,26 mill. kroner pr. år (2012-2016) og dekkes av KD. Dette fungerer som en katalysator i arbeidet med å oppfylle norske forpliktelser til GBIF.

Forskningsrådet ivaretar det norske medlemskapet i *International Institute for Applied System Analysis* (IIASA). Bevilgningen fra KLD på 7,1 mill. kroner skal dekke kontingenten.

Kontingenter. Forskningsrådet finansierer kontingenter til blant annet IODP, ICDP, HFSP, EGI, Global Earthquake Model (GEM), deltakelse i SCANCOR-samarbeidet, norsk bidrag til ESF for deltakelse i *Research Networking Programmes*, norsk deltakelse i *Luxembourg Income Study*, bidrag og reiseutgifter til NOS-HS, NOS-M og NOS-N, norsk andel av NORDSIMs driftsbudsjett og Forskningsrådets medlemskap i *International Social Science Council*. Posten dekker også studieavgift for norske PhD-studenter ved *European University Institute* (Firenze), reiseutgifter i forbindelse med COST aksjoner og deltakeravgift i Mittag-Leffler. Utgifter knyttet til medlemskap og representasjon i faglige organisasjoner og møter i regi av ESF, NOS, COST programkomiteer i EU, ERA-NETs, OECD, ESFRI, UNESCO og andre internasjonale organisasjoner og nettverk dekkes også av denne posten.

Joint Programming Initiatives (JPI). JPI-ene er selvstendige europeiske fellesprogrammer som finansierer forskning og infrastruktur innenfor sitt felt. I tillegg sikter JPI-ene mot en bedre samordning («alignment») av offentlig finansiert forskning mellom deltakerlandene innenfor det europeiske forskningsområdet (ERA). JPI-ene er rettet mot store samfunnsutfordringer som Europa står overfor. I alt ti JPI-er er under utvikling, og Norge deltar i alle. Norge deltar også i The European Strategic Energy Technology Plan (SET-planen), som også omfatter forskningssamarbeid. Nedenfor følger en omtale av 8 JPI-er, som inkluderer SET-planen. I tillegg deltar Norge i Mat og helse (JPI HDHL), Mikrobiell utfordring og menneskets helse (JPI AMR), og Flere år, bedre liv (JPI MYBL). Nettadresse: http://www.forskningsradet.no/no/Felles_europeiske_programsatsinger_JPI/1253985019169

Sunne og produktive hav – JPI Oceans

Formålet med JPI-en er å bidra til å utvikle en bærekraftig, kunnskapsbasert marin og maritim økonomi, sikre god miljøstatus i havene, en optimal planlegging av aktiviteter i havområdene, optimalisere tiltak mot klimaendringer og redusere den menneskelige påvirkningen på det marine miljøet. For 2014 er det bevilget til sammen 3,5 mill. kroner fra NFD. Norge har ansvaret for sekretariatet av JPI-en, og KD bevilget i 2012 en engangsbevilgning på 10,5 mill. kroner til drift av sekretariatet i perioden 2012 – 2014. Jfr. omtale under sekretariater.

Sammenstilling av kunnskap om klima for Europa - JPI Climate

JPI-en skal sørge for at internasjonale klimaforskningsmiljøer møtes og gjennomfører forskningsprosjekter. JPI-en er spesielt rettet mot ulike brukere, og skal bidra til å gjøre Europa mer klimavennlig og robust mot klimaendringer, både ved felles utlysninger av forskningsmidler, og ved å skape møteplasser for forskere. Forskningsrådet spiller

inn Norges forskningsbehov på General Board møter og arbeidsgruppemøtene, og ved å påta seg ansvar i ulike aktiviteter der det er av interesse for norsk klimaforskning. Forskningsrådet skal også bidra med ressurser til forskning innenfor JPI-en. Det er for 2014 bevilget 0,75 mill. kroner fra KLD til administrativ aktivitet, i tillegg er det bevilgninger til forskningsaktivitet gjennom KLIMAFORSK og til en administrativ stilling ved JPI-ens kontor i Brussel.

Globale utfordringer, lokale løsninger – JPI Urban Europe

Gjennom samordnet forskningsinnsats vil medlemslandene utvikle europeiske løsninger, for å skape attraktive, bærekraftige og økonomisk levedyktige byområder. Et overordnet mål for JPI-en er å være europeisk knutepunkt for forskning og innovasjon på urbane spørsmål. Med lanseringen av Horisont 2020 vil satsingen på byene gjennom "Smart Cities" bli et eget tverrgående fokusområde. Samarbeidet i JPI-en innebærer store muligheter, både for norsk byforskning og for brukerne av kunnskapen. Bevilgningen fra KMD for 2014 er på 2,3 mill. kroner og vil i hovedsak finansiere norsk deltakelse i forskningsprosjekter.

Vannressursforvaltning for en verden i endring – JPI Water

JPI-en skal oppnå en bærekraftig vannbalanse for en bærekraftig økonomi i og utenfor Europa. Bevilgningen til aktiviteten skal, sammen med tilsvarende bevilgninger integrert over flere år, brukes til finansiering av prosjekter etter følgende fellesutlysninger:

- Pågående pilotutlysning (2014) om forurensninger i ferskvann.
- 2015-utlysning relatert til ERA-net Cofund WATER-3-2014.
- 2016-utlysning relatert til ERA-net Cofund WATER-3-2015.

Aktiviteten har for 2014 et budsjett på 4,5 mill. kroner og finansieres av KLD.

Alzheimer og andre nevrodegenerative sykdommer – JPND

JPI-en er et europeisk fellesprogram med 27 deltakende land som har som formål å bekjempe nevrodegenerative sykdommer, særlig demens, med forskning og samarbeid om kunnskapsutvikling. JPI-en skal frambringe ny kunnskap om hvordan sykdommene oppstår og kan forebygges, og om behandling og pleie av pasienter som rammes av sykdommene. Norske forskere deltar i prosjekter fra alle de tre utlysningene som er gjennomført, og det er lagt inn budsjettmidler i de to utlysningene som hadde søknadsfrist i februar 2014. Temaene for disse er "Cross disease analysis of pathways" og "Preventive strategies". I 2014 vil noe av budsjettmidlene gå til å dekke utgifter til sekretariatet for JPI-en. Det er bevilget 9,15 mill. kroner fra HOD i 2014.

Matproduksjon og effekten av klima – JPI FACCE

Matproduksjon og matsikkerhet sett i lys av et klima i endring ansees som en nøkkelutfordring i verden i dag. I JPI-en er det definert fem kjernetema: 1) Matsikkerhet, 2) Bærekraftig intensivering, 3) Matproduksjon og biodiversitet, 4) Klimatilpasning og 5) Utslipps-reduksjoner. En implementeringsplan for 2014-15 beskriver de tiltakene som er planlagt de neste to årene. Midler inn i JPI-en går gjennom programmet Bionær med om lag 2 mill. kroner.

Kulturarven og globale endringer – En ny utfordring for Europa – JPI Cultural heritage

JPI-en skal generere ny forskningsbasert kunnskap for å fremme en bærekraftig bruk og forvaltning av kulturarven i et samfunn i rask endring. Det er store utfordringer knyttet til å sikre en sårbar kulturarv, hvor tapene er irreversible og presset på ressurser er mangfoldige. På europeisk basis er det stor enighet om at kulturarven omfatter unike og uerstattelige materielle og immaterielle verdier i form av landskap, historiske byer og tettsteder, bygninger, arkeologiske kulturminner, samt ulike typer kulturhistoriske gjenstander. Denne kulturarven er det viktig å sikre som ressurser også for morgendagens samfunn. Det er for 2014 bevilget 4,5 mill. kroner fra KLD. Bevilgningen skal gå til finansiering av nettverks- og forskningsprosjekter gjennom transnasjonale utlysninger.

The European Strategic Energy Technology Plan - SET-plan

SET-Planen er EUs overordnede teknologi-plan for å bidra til å nå EUs mål for energiomlegging og reduksjon i utslipp av klimagasser. Planen skiller seg derfor fra de andre JPI-ene ved at den omfatter mye mer enn forskningssamarbeid. Slikt samarbeid er imidlertid en viktig del av Planen, og det er derfor naturlig at forskningssamarbeid under denne planen er klassifisert på linje med JPI-ene. Planen implementeres ved å benytte tilgjengelige midler gjennom Horisont 2020 og andre mekanismer. Konkret er det i første omgang planlagt å etablere rundt 5-6 ERA-NET Cofund i løpet av 2014 og 2015. Norge har tatt ansvaret for å lede en av prosessene innen CCS (CO₂ fangst og lagring). Det er ikke bevilget egne penger til samarbeid. OED og Forskningsrådet er omforent med at dette i denne omgang må tas gjennom programmene ENERGIX og CLIMIT.

JPI Antimikrobiell resistens (JPIAMR) har sitt hovedfokus på antimikrobiell resistens i human medisin.

Imidlertid må den humane kliniske medisinen også sees i sammenheng med veterinær medisin og miljøaspekter. I januar 2014 ble den strategiske forskningsagendaen ferdigstilt. Også den første utlysningen for forskerprosjekt innenfor JPIAMR ble lagt ut i januar. Endelig resultat vil bli offentliggjort høsten 2014. Det overordnede målet med utlysningen er å utvikle nye tilnærminger og nye mekanismer for å bekjempe antibiotikaresistens og finne nye klinisk effektive antibakterielle terapier. 15 land samarbeider om utlysningen.

Budsjett 2014: 4,588 mill. kroner fra HOD. Nettadresse:
http://www.forskningsradet.no/no/Artikkel/JPI_felleseuropeiske_programsatsinger/1253962388023?lang=no

Joint Technology Initiatives (JTI)(2008–) er et instrument for å etablere langsiktig finansiering for utvalgte teknologiområder, der FoU-utfordringene er så store og risikofylte at markedet ikke på vanlig måte vil sørge for at oppgavene blir løst. Formålet med JTIene er å styrke de europeiske markedsmulighetene for forskning og innovasjon i næringslivet, samtidig som man utnytter offentlige forskningsmidler bedre. JTIene gir europeisk industri stor innflytelse på EUs forskningspolitikk, gjennom offentlig-privat samarbeid mellom EU, næringsliv og forskningsinstitusjoner. Det er foreløpig etablert fem JTier. To av dem, ARTEMIS og ENIAC, forutsetter medfinansiering fra deltakende land. Norge deltar i disse, og norske aktører har gjort det godt i utlysningene så langt. Industrien skal stå for minimum 50 prosent av de totale omkostningene, mens EU og deltakerlandene bidrar med resten. Den nasjonale medfinansieringen av deltakelsen i ARTEMIS og ENIAC finansieres i 2014 dels fra NFDs budsjett til internasjonalt forskningssamarbeid (5,8 mill. kroner) og dels gjennom programmene VERDIKT, NANO2021 og BIA.

Nordisk partnerskapsavtale med EMBL (2007-2014). Det ble høsten 2007 inngått en partnerskapsavtale i molekylærmedisin mellom EMBL og universitetene i Oslo, Helsinki og Umeå. Partnerskapsavtalen åpner for et tettere samarbeid mellom EMBL, en av verdens ledende molekylærbiologiske forskningsinstitusjoner, og de tre nordiske landene, men også landene imellom. Den norske noden, Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM) har fokus på molekylære sykdomsmekanismer og translasjonsforskning. Senteret vil ha tett kobling til kliniske miljøer, samt etablere samarbeid med farmasøytisk industri og bioteknologiselskaper. Det er avsatt 9,4 mill. kroner til avtalen.

Nordisk samarbeidsnemnd for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (NOS-HS) er et samarbeidsorgan mellom forskningsrådene i Finland, Danmark Island, Sverige og Norge med ansvar for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning. NOS-HS har som hovedmål å fremme forskningsstrategisk samarbeid mellom forskningsrådene og mellom forskningsrådene og andre nordiske og internasjonale organer. Nemnden skal bidra til å styrke samarbeid mellom nordiske forskere ved å bevilge midler for vitenskapelig forskning og annen virksomhet som fremmer samarbeidet mellom nordisk land. Fom 2011 har Forskningsrådet sekretariatsansvar for NOS-HS. Budsjettet i 2014 for NOS-HS er på 20 mill. kroner, hvorav 6 mill. kroner fra KD og 14 mill. kroner fra de nordiske landene.

Det er bevilget 8 mill. kroner for 2014 fra KD til *det nordiske toppforskningsinitiativet (TFI)* innen klima. I tillegg er det innen programmene ENERGIX, NANOMAT og CLIMIT satt av ca. 7 mill. kroner til TFIs energidel.

Prosjektetableringsstøtte (PES)(2004–) er et viktig virkemiddel for å stimulere til og sikre sterk norsk deltakelse i europeisk forskningssamarbeid. En ny PES-ordning (PES2020) er under utforming med sikte på Horisont 2020 og samarbeid rundt rammeprogrammet. PES skal bidra til kompetanseheving blant norske søkere, og til at kvaliteten på innsendte søknader blir bedre. Det er også et mål at antall søknader med norsk deltakelse går opp og at nye søkere mobiliseres til å delta i EU-prosjekter. Totalbudsjettet for 2014 er 40,2 mill. kroner, fordelt med 21,5 mill. kroner fra NFD, 10 mill. kroner fra KD, 3,7 mill. kroner fra OED og 2,5 mill. kroner hver fra LMD og KLD.

Svalbard Science Forum (SSF) har mandat for vitenskapelig samarbeid og koordinering av norsk og internasjonal forskning på Svalbard. Svalbard Science Forum opprettes som egen aktivitet i 2014 som SSF (har tidligere ligget delvis under Polres og delvis under Polarprog).. Sekretariatsfunksjonen for SSF finansieres av Norges forskningsråd med kontorlokaler i Svalbard Forskningspark. Bevilgningen på 9 mill. kroner for 2014 og dekkes av KD med 8,5 mill. kroner og Norsk Polarinstitutt med 0,5 mill. kroner.

5.5 Diverse FoU-relaterte tiltak

5.5.1 Kommunikasjon og formidling

Publiseringsstøtteordningen for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (- 2015) (PUBL) har som mål å bidra til økt vitenskapelig publisering og drive kvalitetsutvikling av viktige publiseringskanaler for norsk humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning. Gjennom ordningen gis det produksjonsstøtte til bokprosjekter og driftsstøtte til nasjonale vitenskapelige tidsskrift. Budsjett for 2014 er 5,8 mill. krone fra KD.

Vitensenterprogrammet (2011-2014) (VITEN). Programmet skal øke interessen for MNT-fagene hos barn og unge. Vitensentre er aktivitetssentre til formidling av kunnskap om matematikk, naturvitenskap og teknologi (MNT-fagene) til allmennheten, men retter seg spesielt mot barn og ungdom. Her settes MNT-fagene inn i en kulturell, historisk og samfunnsmessig sammenheng, og vektlegger at de besøkende selv skal være aktive og prøve ut hvordan ting fungerer og derigjennom tilegne seg kunnskap. Forskningsrådet fikk i 2003 i oppdrag fra KD å utvikle regionale vitensentre i Norge. Gjennomføringen ble organisert som et program, og omfatter nå ni institusjoner fordelt over hele landet. Satsingen har blitt evaluert ved slutten av hver programperiode, første gang i 2006 og deretter i 2009. KD besluttet med bakgrunn i evalueringene å forlenge ordningen for en periode på ytterligere 4 år (2011-14); se stortingsmelding om "Utdanningsløpet". Fra og med 2011 har statlig driftstilskudd til de regionale vitensentrene fått en egen post i satsbudsjettet. DuVerden, vitensenteret i Porsgrunn, flytter inn i nytt vitensenterbygg i desember 2013. Vitensenteret Sørlandet, som kom i drift i 2012, ble opptatt som regionalt vitensenter i august 2013 og ble dermed det niende regionale vitensenteret. Budsjett for 2014 er på 44,1 mill. kroner fra KD, en økning på 8,7 mill. kroner fra 2013 som følge av nytt senter i Arendal og prisjustering. <http://www.vitensenter.no/vitensenterprogrammet/>

Informasjon, formidling og publisering (FORM). Det er avsatt 0,25 mill. kroner til kommunikasjonsaktiviteter i Divisjon for vitenskap i 2014.

Det er bevilget 0,4 mill. kroner fra KD for 2014 til divisjonens kommunikasjonsaktiviteter.

Midlene til Publisering er støtte til tidsskriftet *Søkelys* på arbeidslivet. Budsjett 2014: ca. 0,5 mill. kroner fra ASD.

Medie- og samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon

Arbeidet omfatter hovedområdene mediekontakt, strategisk og allmennrettet forskningsformidling, samt journalistisk synliggjøring av Forskningsrådets politikk, tiltak, beslutninger og – ikke minst – resultater. I tillegg kommer en del generell informasjonsvirksomhet.

- Daglig oppdatert nyhetstjeneste som fremmer Forskningsrådets viktigste saker og politiske innspill, og gir et balansert helhetsbilde av alt som foregår i organisasjonen.
- Synliggjøring av politikk og resultater fra Forskningsrådet gjennom mediearbeid og annen utadrettet virksomhet.
- Utgivelse av *Bladet Forskning* som speiler Forsknings-Norge og Forskningsrådet på en måte som kan bidra til å fremme norsk forskningspolitisk debatt. Bladet skal også synliggjøre norsk forskningsinnsats i tillegg til å profilere Forskningsrådets politikk og resultater.
- Bistand til divisjonene i forbindelse med konferanser, rapporter, evalueringer etc.
- Etablering og drift av felles tiltak i Forskningsrådet for utadrettet kommunikasjon og formidling.

Internasjonalisering

- Tiltak for å synliggjøre norske forskningsresultater og Forskningsrådets prioriteringer internasjonalt, og arbeid med å synliggjøre Forskningsrådets internasjonale strategier, bilaterale samarbeidsavtaler og virkemidler for utveksling av forskere, samt Forskningsrådets engasjement i EUs rammeprogram.
- Oppfølging av medlemskap og deltakelse i Cordis, Alpha Galileo, EUSCEA m. fl.

Informasjon og brukerkontakt

- Søknadsinformasjon, med hovedvekt på bedre utlysninger og bedre informasjon på nett.
- Visuell kommunikasjon
- Brukerundersøkelser og evalueringer av kommunikasjonsaktiviteter.

Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling

- Drift og videre utvikling av de store formidlingstiltakene Forskningsdagene, Nysgjerrigper og Proscientia.
- Bevillinger til nettstedet *forskning.no* der Forskningsrådet er medeier.

Program for profilering av forskning (PROFORSK)

- Programmet skal skape interesse og forståelse for forskning blant barn og unge, og skal øke interessen for forskning og forskningens betydning i samfunnet innenfor alle fagområder i det norske kunnskapssamfunnet.
- Programmet åpner for formidlingstiltak innenfor alle fag som retter seg mot eller er av interesse for barn og unge fra 6 til 21 år

5.5.2 Planlegging, utredning og evaluering

Evaluering av samhandlingsreformen (2011-2015) er et oppdrag fra HOD. Formålet med denne følgeevalueringen er å innhente kunnskap under innføringen av reformen slik at måloppnåelsen både kan vurderes løpende under gjennomføringsperioden og samlet ved utgangen av perioden med utgangspunkt i følgende tema: 1) Mer helhetlige og koordinerte helse- og omsorgstjenester, 2) En større del av tjenestene ytes av kommunene og 3) Økt satsing på helsefremmende og forebyggende arbeid. Porteføljen består av seks prosjekter, hvorav ett skal sluttføres i 2014 og de andre i 2015. Alle prosjektmidler er disponert. Budsjett 2014: 10 mill. kroner fra HOD.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/evasam

Evaluering av pensjonsreformen (2010–18) er et oppdrag fra AD. Hovedformålet er å evaluere gjennomføring og effekter av reformen med utgangspunkt i følgende temaer: 1) Økonomisk og sosial bærekraft, 2) Fleksibel pensjon, 3) Inntektssikring og fordelings- og likestillingsprofil, 4) Kunnskap og formidling av enkle hovedprinsipper, 5) Utviklingen i det samlede pensjons-systemet, 6) Gjennomføring av reformen og 7) Internasjonale erfaringer. I 2011 startet de første

prosjektene som dekker tema 4), 6) og 7). I 2012 ble de neste prosjektene som dekker tema 1) og 5) igangsatt. Tredje utlysning vil gjelde tema 2) og 3) med oppstart i løpet av 2014. Den tredje utlysningen vil også inneholde noen supplerende temaer innenfor rammen av de to nevnte. Budsjett 2014: 7,818 mill. kroner fra ASD. Nettadresse: www.forskningsradet.no/evapen

Fagevalueringer. Det er laget en overordnet plan for gjennomføring av fagevalueringer i Divisjon for vitenskap. Formålet med planen er å få et mer helhetlig grep om innretning, planlegging, gjennomføring og oppfølging av fagevalueringene. Det er budsjettert med 4,94 mill. kroner i 2014 til å dekke kostnader i forbindelse med evalueringer, utredninger, fagplaner og oppfølging av fagplanutvalg.

De norske forskningsrådenes historie (2013-2017) er et prosjekt som har som formål å få skrevet en samlet framstilling av rådshistorien, fra den første etterkrigstid og fram til vår samtid. Prosjektet kom i gang i 2013, og vil pågå ut 2016, med sikte på bokutgivelse i 2017. Prosjektet gjennomføres av en gruppe historikere, og har et samlet budsjett på 6 mill. kroner i perioden.

Likestilling. Det avsettes en driftspott for initiativer knyttet til løpende oppfølging av Policy for kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver i forskning og innovasjon. Midlene kan brukes møteplassvirksomhet, nettverkstiltak, samarbeidstiltak o.l. Budsjett 2014: 0,14 mill. kroner fra KD

Nasjonal FoU-statistikk og deltakelse i internasjonalt samarbeid om FoU-statistikk. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFU (UoH-, institutt- og helsesektoren) og av SSB (næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikkutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk til OECD og EU. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjonssystemet som utgis annethvert år. Det er avsatt 18,4 mill. kroner til denne type tiltak.

Teknologi og samfunn (TEKSAM)(2008–) omhandler Forskningsrådets rolle som policyaktør og endringsagent. Formålet er å gjennomføre analyser og prosesser av hvordan vi sikrer gode interaksjoner mellom forskning, teknologi og samfunn. Sentralt i arbeidet står utvikling og analyse av kunnskapsgrunnlaget/nye forståelsesformer og nye tilnæringsmåter, arbeidsformer og prosesser. Det gjennomføres seminarer og møter med internasjonale eksperter på feltet forskning, teknologi og samfunn. Budsjettet for 2014 er på 1 mill. kroner, finansiert av KD.

5.6 Disposisjonsfond

Består av ufordelte midler fra ulike departementer. Midlene vil normalt bli fordelt i løpet av budsjettåret.

5.7 Felleskostnader

5.7.1 Sekretariater

KILDEN informasjonssenter for kjønnsforskning er et tjenesteytende organ for norsk kjønnsforskning og har et nasjonalt ansvar for å formidle norsk kjønnsforskning i inn- og utland. *KILDEN* er en randsoneenhet under Forskningsrådet og rapporterer til Divisjon for samfunn og helse. *KILDEN* mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet. I tillegg finansieres deler av virksomheten gjennom betalte oppdrag. Budsjett 2014: 4,55 mill. kroner fra KD. www.kilden.forskningsradet.no

Det bevilges 1 mill. kroner for 2014 fra HOD til arbeidet med *Helse og omsorg21*. *Avdeling for SkatteFUNN* har ansvaret for Forskningsrådets arbeid med SkatteFUNN-ordningen. Avdelingens oppgaver omfatter søknadsvurdering, oppfølging av prosjekter, drift og administrasjon av et effektivt og brukervennlig saksbehandlingssystem, kontakt med departementer og overordnet kommunikasjon og informasjon om ordningen. Prosjektporteføljen består av ca. 4 000 prosjekter, og det behandles ca. 2 500 nye SkatteFUNN-søknader årlig. Sekretariatet finansieres av NFD og det er bevilget 17 mill. kroner til virksomheten i 2014. www.skattefunn.no

Teknologirådet (2000–) er et uavhengig, offentlig organ som gir råd til Stortinget og regjeringen om ny teknologi. Teknologirådets arbeid skal fremme en bred offentlig debatt om teknologiutviklingen og involverer både eksperter, beslutningstakere, interessenter og lekfolk. Teknologirådet har 15 medlemmer som møtes 5–6 ganger i året og et sekretariat med ni ansatte. Teknologirådet finansieres av NFD med 8 mill. kroner i 2014. www.teknologiradet.no

5.7.2 Forvaltningsoppdrag

Designrevet innovasjonsprogram (DIP) (2009–) skal styrke innovasjons- og konkurransevnen til næringsliv og offentlige tjenesteforetak gjennom å gi støtte til å gjennomføre idéfasen av en innovasjonsprosess. Norsk Designråd er programeier med ansvar for strategisk og faglig innretning på programmet, samt oppfølging av prosjekter. Forskningsrådet deltar i saksbehandling av søknader, har en rådgiverrolle i forhold til søknadenes FoU-kvalitet og er ansvarlig for kredittvurderinger og utbetaling av midler. Midlene fra Designrådet utgjør 6,5 mill. kroner i 2014. www.norskdesign.no/dip

Finansmarkedsfondet (2004–2014) støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer, og økt etisk bevissthet. Finansdepartementet oppnevner styret og har fastsatt vedtekter og regelverk for fondet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Forskningsrådet. Styret legger i utgangspunktet til grunn en tilnærmet lik fordeling av midler til allmennopplysning og midler til forskning (inkl. doktorgradsutdanning). Bevilgningen fra FIN i 2014 er på 12,6 mill. kroner. www.forskningsradet.no/finansmarkedsfondet

Marint verdiskapingsprogram (MVP) støtter nettverksbygging og utviklingstiltak med sikte på markedsorientering og økt verdiskaping for marine bedrifter. Programmet finansieres av FKD og ansvaret er lagt til Innovasjon Norge. Forskningsrådet foretar en utlysning av midler til innovasjonsprosjekter i næringslivet innenfor en total økonomisk ramme på 40 mill. kroner. Denne satsingen er et vesentlig supplement til Bionær og eventuelt også andre programmer i Forskningsrådet med ansvar for marin sektor. Utlysning og prosjektvurdering skjer i samarbeid

med Innovasjon Norge og Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF). Forskningsrådets rutiner for søknadsbehandling, prosjektvurdering og oppfølging følges. Bevilgningsvedtakene fattes i programstyret for Bionær.

MAT-SLF er en aktivitet finansiert av Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og Forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA). Hovedformålet er forskning og kompetansebygging knyttet til landbruksproduksjon og -produkter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Avgiftsmidlene benyttes til prosjekter innenfor hele verdikjeden, fra primærleddet til industri- og forbrukerleddet. Satsingen foregår i et nært samarbeid med programmet BIONÆR. Utlysning av forskningsmidler kunngjøres på Forskningsrådets og Statens landbruksforvaltnings (SLFs) hjemmesider. I 2014 er følgende temaer aktuelle for prioritering: Økt matproduksjon med norske ressurser, mat, helse og forbruker, klimatilpasset og bærekraftig landbruk, råvarekvalitet og mattrygghet. Overordnede føringer er gitt i målene for norsk landbruks- og matpolitikk, som går fram av Meld. St. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken. Velkommen til bords, som omfatter matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk. I tillegg til FoU-prioriteringene i St. meld. nr. 39 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen. Bevilgningsvedtakene fattes av FFL og JA. Forskningsrådet har ansvar for prosjektoppfølgningen. Satsingen har i 2014 et samlet budsjett estimert til om lag 90 mill. kroner, fordelt mellom FFL og JA.

Regionale forskningsfond (RFF) (2010–) har en fondskapital på 6 mrd. kroner med en forventet avkastning på 219 mill. kroner årlig. Avkastningen fordeles mellom de syv fondsregionene og Forskningsrådet etter fordelingskriterier fastlagt av KD. Forskningsrådet skal levere støttetjenester til forvaltningen av de regionale forskningsfondene, og være bindeledd mot nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og -kompetanse. I 2014 er det budsjettet med 3,6 mill. kroner til koordineringsarbeid, fagvurderinger, læringsarenaer og IKT-drift knyttet til RFF. Resten av fondsavkastningen som Forskningsrådet mottar er lagt til aktiviteten REGREP.

www.regionaleforskingsfond.no

Gaveforsterkningsordning (2014-)

Regjeringen ønsker å innføre en ny gaveforsterkningsordning for å stimulere til flere private gaver til forskning. Ordningen innebærer at staten yter et tillegg på 25 pst. av gavebeløpet ved private gaver til Norges forskningsråd, Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo, universitet eller høyskoler med rett til å dele ut doktorgrad. Midlene skal benyttes til å støtte opp om langsiktig, grunnleggende forskning ved institusjonene. Ordningen skal gjelde for gaver over 3 mill. kroner. For 2014 er det budsjettet med 50 mill. kroner til ordningen.

Indo-Norwegian Research Development (INDEMB). Forskningsrådet inngikk i 2011 en avtale med den Norske ambassaden i New Delhi om forvaltning av forskningsprosjekter som er bevilget av ambassaden. Sju prosjekter forvaltes under denne avtalen, hvorav to av NORKLIMA, som får 4,5 mill. kroner til dette i 2014. Budsjett 2014: 11 mill. kroner fra ambassaden i New Delhi.

Det bevilges 10,245 mill. kroner fra KD til *Kunnskapssenteret for utdanning* for 2014, se mer tekst i forbindelse med beskrivelse av avdelingene i Divisjon for samfunn og helse.

6 Divisjoner og staber

Forskningsrådet består av fem divisjoner og en stab Avsnittet gir en kort omtale av divisjonene og stabenes inntekter og ansvarsområder. De spesifikke program og aktivitetstomtalene er gitt i kapittel 5.

6.1 Divisjon for energi, ressurser og miljø

Divisjon for energi, ressurser og miljø (ERM) har et ansvar for å styrke Forskningsrådets innsats på forskning og innovasjon rettet mot nasjonale og globale utfordringer knyttet til energi, petroleum, klima, polar, miljø og biologiske ressurser fra land og hav. I tillegg har divisjonen ansvar for nordområdene.

6.1.1 Inntekter og føringer

Divisjon for energi, ressurser og miljøes budsjett er for 2014 anslått til 1,967 mrd. Kroner, en økning på 134 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013. Bevilgningene kommer fra ti departementer hvor de mest sentrale er KD, OED, NFD, LMD og KLD. Inkludert her budsjetteres det med om lag 68 mill. kroner i diverse inntekter.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) øker sin bevilgning til ERM med 30 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013 for tidligere NHD og for de FKD-postene som nå er overført til NFD. HAVBRUK får en vekst på 20 mill. kroner, Havet og kysten øker med 5 mill. kroner og Bionær får en vekst på 5 mill. kroner.

Klima- og miljødepartementet (KLD) øker sin bevilgning til divisjonen med 23 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013 når en tar høyde for overflytting av Planavdelingen til KMD. Det er en vekst på 12 mill. kroner til KLIMAFORSK, en økning på 7,25 mill. kroner til Miljø2015 og en vekst på 3,5 mill. kroner til JPIene vannforvaltning og kulturminner, det er også en økning til IIASA kontingenten på 0,23 mill. kroner.

Olje- og energidepartementet (OED) øker sin bevilgning til divisjonen med 50,6 mill. kroner fra Årets budsjett 2013. PETROMAKS2 får en økning på 20,9 mill. kroner og DEMO2000 får en økning på 6,9 mill. kroner, CLIMIT får en vekst på 15 mill. kroner. Det er en økning på 7,8 mill. kroner til sentrene for petroleumsforskning, til totalt 15,3 mill. kroner, hvorav 10 mill. kroner skal gå til senter for økt utvinning, mens 5 mill. kroner skal gå til forsknings- og kompetansesenteret innenfor arktiske utfordringer og 0,3 mill. kroner dekker administrasjonskostnader.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) gir en økning til ERM på 17,8 mill. kroner. Økningen er fordelt på Bionær med 13,8 mill. kroner, Miljø2015 øker med 2 mill. kroner og 2 mill. kroner er satt av til en utredning av en sammenlignende studie av utviklingstrekk innenfor landbruk og landbrukspolitikk i Norge og de andre nordiske landene de siste 20 årene.

Utenriksdepartementet (UD) styrker sin bevilgning til divisjonen med 28,3 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013. Denne veksten fordeles på Polarprogrammet med 10,3 mill. kroner, Havet og kysten øker med 11,5 mill. kroner, Petrosam2 med 2,5 mill. kroner og en bevilgning på 5 mill. kroner til Forskningscenter for petroleum i nordområdene og Arktis.

Tabell: 6.1. Inntekter 2014 fordelt på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Kunnskapsdepartementet	82 940	82 940	82 940
KD Kap.285.52	82 940	82 940	82 940
Kunnskapsdep. sektorovergrep.	190 000	190 000	190 000
KD Kap.285.53	190 000	190 000	190 000
Nærings- og fiskeridepartementet	47 650	47 850	275 180
NFD Kap.920.50	47 650	47 650	47 650
NFD Kap.900.70		200	200
NFD Kap.900.21			200
NFD Kap.920.51			221 130
NFD Kap.928.74			6 000
Olje- og energidepartementet	718 800	718 800	769 400
OED Kap.1830.50	718 800	718 800	664 400
OED Kap. 1840.50			105 000
Fiskeri- og kystdepartementet	196 880	197 080	0
FKD Kap.1023.50	190 880	190 880	0
FKD Kap. 1023.74	6 000	6 000	0
FKD Kap.1000.21		200	0
Landbruks- og matdepartementet	270 666	271 890	287 816
LMD Kap.1137.50	221 157	222 957	238 915
LMD Kap. 1150.77	49 509	48 933	48 901
Klima- og miljøverndepartementet	184 652	184 652	200 882
KLD Kap. 1400.76	1 000	1 000	1 000
KLD Kap.1410.51	177 088	177 088	193 088
KLD Kap.1410.53	6 564	6 564	6 794
Helse- og omsorgsdepartementet	1 000	1 000	1 000
HOD Kap. 780.50	1 000	1 000	1 000
Utenriksdepartementet	3 500	25 713	31 800
UD - Utenriksdept.	1 000	1 000	1 000
UD Kap.165.70	2 000	1 000	1 000
UD Kap.118.70		22 913	29 500
UD Kap.118.71	500	500	
UD Kap.118.01		300	300
Samferdselsdepartementet	41 800	40 000	32 100
SD Kap. 1301.50	41 800	40 000	32 100
Kommunal- og moderniseringsdepartementet			8 300
KMD Kap.500.50			8 300
Arbeids- og sosialdepartementet	20 022	20 022	20 758
ASD - Kap. 601.50	20 022	20 022	20 758
Diverse inntekter	76 049	92 575	67 698
Overført budsjett	0	-33 000	0
Sum total	1 833 959	1 839 521	1 967 873

Samferdselsdepartementet (SD) reduserer bevilgningen til transportforskningen i ENERGIX med 7,9 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet overtar Planavdelingen fra KLD, dette innebærer en overføring av 6,7 mill. kroner fra KLD, det er i tillegg en vekst på 1,6 mill. kroner til JPI programmet Urban Europe.

Diverse inntekter er estimert til 68 mill. kroner i 2014. Av dette kommer 50 mill. kroner fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (LFF), 0,5 mill. kroner fra Norsk polarinstitutt, 8 mill. kroner fra Oljeindustriens Landsforening (OLF), 2 mill. kroner fra Statoil og 6 mill. kroner fra Fiskeri- og havbruksnæringens forskingsfond (FHF).

6.1.2 Mål og prioriteringer

Sentrale mål for divisjonen er å bidra til effektiv og bærekraftig utnyttelse av norske ressurser og således til økt verdiskaping i norsk næringsliv knyttet til energi, petroleum, klima, polar, miljø, marine og terrestriske ressurser. På disse temaene koordinerer divisjonen Forskningsrådets innsats og gjennomfører analyser og utvikler strategier. Divisjonen skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og kunnskap om virkemiddelbruk og markedsforhold i Norge og internasjonalt. Det er et mål at divisjonens arbeid skal gi viktig grunnlag for sentrale nasjonale strategi-prosesser tilknyttet områdene. Divisjonen har ansvaret for å koordinere og følge opp Nordområdesatsingen, herunder også koordinere polarforskningen. Divisjonen har høy internasjonal aktivitet og har ansvaret for sekretariatet for JPI-Oceans i Brussel.

6.1.3 Fordeling av budsjett

Divisjonens virkemidler omfatter Store programmer innenfor klima, energi, petroleum og havbruk, andre tematiske programmer knyttet til miljø, marine ressurser, mat og biobaserte næringer, polarforskning og petroleum, samt Forskningscentre for miljøvennlig energi (FME). Programmene dekker grunnforskning, prosjekter med brukermedvirkning, innovasjonsprosjekter og teknologidemonstrasjon. Aktivitetene er rettet mot ressursforvaltning, politikk og virkemidler. Tabellene nedenfor viser divisjonens budsjett fordelt på virkemidler, hovedaktiviteter og ned på avdeling.

Tabell: 6.2. Budsjett 2014 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer	1 525 269	1 529 500	1 638 135
Brukerstyrte innovasjonsprogr	421 162	414 356	454 818
Grunnforskningsprogrammer			
Handlingsrettede programmer	215 500	230 112	256 304
Store programmer	888 607	885 331	925 013
Frittstående prosjekter	10 500	10 500	6 000
Internasjonal prosjektstøtte	10 500	10 500	6 000
Infrastruktur og inst. tiltak	150 000	160 000	170 300
Strategisk institusjonsstøtte		10 000	20 300
SFF/SFI/FME	150 000	150 000	150 000
Nettverkstiltak	47 309	58 170	51 428
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	100	100	100
Internasjonale nettverkstiltak	47 209	58 070	51 328
Diverse FoU-rel. aktiviteter	6 929	8 729	7 463
Inform./formdl./ publisering	2 738	2 963	2 038
Planlegging/utredn./evaluering	4 191	5 766	5 425
Disposisjonsfond	13 201	-28 624	13 701
Disposisjonsfond	13 201	-28 624	13 701
Felleskostnader	425	5 833	0
Sekretariater	425	5 833	0
Forvaltning	80 326	95 113	82 847
Særskilte forvaltningsoppdrag	80 326	95 113	82 847
Total sum	1 833 959	1 839 521	1 967 873

Divisjonen er organisert med en stab og fire avdelinger; Avdeling for energi, Avdeling for petroleum, Avdeling for klima og polarforskning og Avdeling for bioressurser og miljø.

Tabell 6.3. Budsjett 2014 fordelt på divisjonens avdelinger. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Div.for energi, ressurs, miljø	1 833 959	1 839 521	1 969 873
E0 Stab/Divisjonsdirektør - ERM	17 375	-23 900	10 475
E1 Klima og polar	222 717	230 238	245 495
E2 Energi	624 975	627 884	630 245
E3 Petroleum	343 322	353 922	389 158
E4 Marinbaserte bioressurser og miljø	625 570	651 377	259 380
E5 Landbaserte bioressurser og miljø			433 121
Total sum	1 833 959	1 839 521	1 967 873

6.1.4 Avdelinger

6.1.4.1 Avdeling for energi

Avdeling for energi har ansvar for forskning, innovasjon og demonstrasjon innenfor energisektoren. Avdelingen dekker hele bredden i energiforskningen rettet mot utvikling av miljøvennlige energiløsninger. Det vil si fornybar energi, energieffektivisering, CO₂-fangst og -lagring og miljøvennlig transport.

Sentrale mål er å bidra til effektiv utnyttelse av norske energiressurser og til økt verdiskaping i norsk næringsliv. Forskningen skal også bidra til å løse de globale energi- og klimautfordringene. Avdelingen skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og kunnskap om virkemiddelbruk og markedsforhold i Norge og internasjonalt.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og nasjonale/internasjonale forskningsmiljøer. Avdelingen har ansvar for ENERGIX (Stort program energi) og forsknings- og utviklingsdelen av CLIMIT (Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO₂-håndterings-teknologi). Videre ligger ansvaret for Forskningsssentrene for miljøvennlig energi (FME) i avdelingen. Det nasjonale strategiorganet Energi21 er også tilknyttet avdelingen.

6.1.4.2 Avdeling for petroleum

Avdeling for petroleum har ansvar for forskning, innovasjon og demonstrasjon innenfor petroleumssektoren, herunder utvikling av norske aktører innenfor både forskersamfunnet og petroleumsnæringen oppstrøms og nedstrøms. Det favner oppstrøms petroleum, verdiskaping av gass, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet innenfor sektoren og i tillegg samfunnsvitenskapelig forskning på petroleum som grunnlag for strategi- og politikktutforming hos norske myndigheter og næringsliv.

Sentrale mål er å bidra til ny kompetanse og teknologi som kan føre til økt utnyttelse av norske petroleumssressurser, heri utvikling av norske aktører innenfor både forskersamfunnet og petroleumsnæringen.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til feltet er forankret

her. Det er også programmene PETROMAKS 2, DEMO2000, GASSMAKS og PETROSAM2. Det nasjonale strategiorganet OG21- «Olje og gass i det 21 århundre» er også tilknyttet avdelingen.

6.1.4.3 Avdeling for klima og polar

Avdeling for klima og polar har ansvaret for å styrke og samordne Forskningsrådets innsats innenfor klima- og polarforskning. Det favner forskningsaktiviteter for økt kunnskap om klimasystemet, konsekvenser av klimaendringer for natur og samfunn, og om samfunnets omstilling for å møte klimaendringene. Avdelingen har også ansvar for å videreutvikle og koordinere polarforskning på klima og miljø, næringsutvikling og viktige tema innenfor samfunnsvitenskap og humaniora. Her ligger også videreutvikling av Svalbard som norsk plattform for internasjonal forskning.

Både globalt og nasjonalt er det store kunnskapsbehov innenfor områdene, og sentralt mål er å bidra til forskningsbasert kunnskap for nasjonal og internasjonal bærekraftig politikktutforming, forvaltning og næringsvirksomhet.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til områdene er forankret i avdelingen, og viktige virkemidler er Stort program for klima KLIMAFORSK, Polarforskningsprogrammet, SIOS (Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System), SSF (Svalbard Science Forum), JPI-Klima og relevante programmer i EUs Horisont 2020.

6.1.4.4 Avdeling for Marinbaserte bioressurser og miljø:

Avdeling for Marinbaserte bioressurser og miljø har ansvaret for forskning som basis for produksjon og utnyttelse av bioressurser fra havet og for miljøbasert forvaltning. Dette omfatter økosystemer, miljøgifter og miljøteknologi, og forskning knyttet til fiskeri og havbruk. I tillegg kommer forvaltning og bruk av andre biologiske marine ressurser, globale problemstillinger, forurensing av sjø fra olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel og kystsoneproblematikk.

Målet er å øke kunnskapen knyttet til biologisk mangfold, bærekraftig forvaltning og verdiskaping fra fiskeri og havbruk og å utvikle aktørene både blant forskere og i næringene.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til områdene hører også til i avdelingen. Det store programmet HAVBRUK (Havbruk - En næring i vekst), og Havet og kysten er avdelingens ansvar. Avdelingen har også oppfølgingsansvar for Hav21 og dessuten ansvaret for oppfølging av JPI-Oceans.

6.1.4.5 Avdeling for Landbaserte bionæringer og miljø:

Avdeling for landbaserte bionæringer og miljø har ansvar for forskning for innovasjon, miljø og forvaltning i verdikjedene knyttet til jordbruk, skogbruk og naturbaserte næringer samt utnyttelse av marint råstoff som tas opp av havet fram til forbruker. Miljøforskningen omfatter natur og kulturmiljøet og skal gi kunnskap om sentrale miljøspørsmål som danner grunnlag for framtidig politikktutforming. Avdelingen har høy internasjonal aktivitet på globalt, nordisk og europeisk nivå med bla. deltagelse i flere av EUs fellesforskningsprograminitiativer.

Tabell 6.4. Bevilgninger 2014 fordelt på programmer/ aktiviteter. 1 000 kroner.

	2014												Total
	Årets budsjett												
	KD-SO	KD	NFD	OED	LMD	KLD	HOD	UD	SD	ASD	KMD	DIV	
Programmer	190 000	52 880	265 480	600 100	247 567	179 250		24 800	32 100	20 758	6 000	19 200	1 638 135
Brukerstyrte innovasjonsprogr	35 000		69 450	158 600	190 168							3 600	456 818
BIONÆR - Bionæringsprogram	10 000		48 450		190 168							1 600	252 218
CLIMIT - Forskn. utv. og demo av CO2-hå				105 000									105 000
DEMO2000 - Prosj.ret tekn.utv. petro.virk				53 600									53 600
GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass	25 000		15 000										40 000
MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø			6 000										6 000
Handlingsrettede programmer	35 000	30 350	49 600	18 500	10 304	71 750		24 800			6 000	10 000	256 304
HAVKYST - Havet og kysten	5 000	2 850	47 600	8 500		16 400		12 000					8 000
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		6 000	2 000		10 304	52 150					6 000	0	76 454
PETROSAM2 - Samfunnsvitenskapelig petroleumforskning				10 000				2 500				2 000	14 500
POLARPROG - Polarforskningsprogram	30 000	21 500				3 200		10 300					65 000
Store programmer	120 000	22 530	146 430	423 000	47 095	107 500			32 100	20 758		5 600	925 013
ENERGIX - Stort program energi	12 000	10 000	23 700	234 000	40 095	23 350			32 100				375 245
HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst	19 000		120 730									5 600	145 330
KLIMAFORSK - Stort program klima	38 000	12 530	2 000		7 000	84 150							143 680
PETROMAKS2 - Stort program petroleum	51 000			189 000						20 758			260 758
Frittstående prosjekter			2 000		1 000	1 000	1 000	1 000					6 000
Internasjonal prosjektstøtte			2 000		1 000	1 000	1 000	1 000					6 000
BILATNAER - Bilat.samarb.m.N-AM,Kina,Jpn,I													0
EU7-STRÅ - Strålevern, EUs 7. rammeprog			2 000		1 000	1 000	1 000	1 000					6 000
Infrastruktur og inst. tiltak		5 000		160 300				5 000					170 300
Strategisk institusjonsstøtte				15 300				5 000					20 300
PETROSENTR - Forskningsentre for petroleum				15 300				5 000					20 300
SFF/SFI/FME		5 000		145 000									150 000
FMESAMFUNN - FME - samfunn		5 000		20 000									25 000
FMETEKN - FME - teknologi				125 000									125 000
Nettverkstiltak		21 750	5 186		1 250	19 444		1 000			2 300	498	51 428
Nasj. stimulerings-/møteplass			100										100
NETT - Stimulerings-/nett.v.by.gging			100										100
Internasjonale nettverkstiltak		21 750	5 086		1 250	19 444		1 000			2 300	498	51 328
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid		3 250	1 586		1 250	2 700		1 000					9 786
JPICULTURE - Cultural heritage and global change						4 450							4 450
JPIKLIMA - Connecting climate knowledge for Europe						750							750
JPIOCEANS - Healthy and productive seas and oceans			3 500										3 500
JPIURBAN - Urban Europe										2 300			2 300
JPIWATER - Water challenges for a changing world						4 450							4 450
KONT - Kontingenter		2 000				7 094							9 094
NOR-SAM - Nordisk samarbeid		8 000											8 000
SSF - Svalbard Science Forum		8 500										498	8 998
Diverse FoU-rel. aktiviteter		2 435	1 590		2 250	1 188							7 463
Inform./formdl./publisering		1 100	250			688							2 038
FORM - Formidling		500											500
INFO - Informasjonsvirksomhet			250										250
KOMMUNIK - Kommunikasjon		600											600
PUBL - Publisering/prosjektinform						688							688
Planlegging/utredn./evaluering		1 335	1 340		2 250	500							5 425
EVA - Evaluering		895											895
PLAN - Planlegging		440	625		250	500							1 815
UTRED - Utredning		0	715		2 000								2 715
Disposisjonsfond		875	924	9 000	2 902								13 701
Disposisjonsfond		875	924	9 000	2 902								13 701
DISP-FKD - Disposisjonskonto FKD-midler			924										924
DISP-LMD - Disposisjonskonto LMD-midler					2 902								2 902
DISP-OED - Disposisjonskonto OED-midler				9 000									9 000
DISPFON - Disposisjonsfond		875											875
Forvaltning					32 847							50 000	82 847
Særskilte forvaltningsoppdrag					32 847							50 000	82 847
MAT-SLF - Matprogr.:Prosj.fullfin.av SLF					32 847							50 000	82 847
Total sum	190 000	82 940	275 180	769 400	287 816	200 882	1 000	31 800	32 100	20 758	8 300	67 698	1 967 873

6.2 Divisjon for innovasjon

Divisjon for innovasjon skal finansiere og mobilisere til forskning i og for norsk næringsliv og offentlig sektor. Divisjonen gir støtte til prosjekter i næringslivet, i offentlig sektor og i academia, og støtter kommersialisering av forskningsresultater og senter- og nettverksdannelser. Divisjonen forvalter næringsnøytrale virkemidler som SkatteFUNN, BIA, EUROSTARS, SFI, Nærings-ph.d., FORNY2020 og VRI, i tillegg til Forskningsrådets teknologiprogrammer og tematiske programmer på sentrale næringsområder, bl.a. maritim og transport.

6.2.1 Inntekter og føringer

Divisjon for innovasjons budsjett for 2014 er anslått til 1,797 mrd. kroner, en økning på 108 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013. Departementsbevilgningene utgjør 1,786 mrd. kroner, mens 11 mill. kroner kommer fra andre kilder.

Kunnskapsdepartementet (KD) øker bevilgningen med 5,5 mill. kroner i 2014 i forhold til Årets budsjett 2013, midler som tilfaller Nærings-ph.d.-ordningen.

Kunnskapsdepartementets sektorovergripende midler (KD-SO) reduseres med 6,5 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2013. Dette skyldes at teknologiprogrammene får en vekst på 25 mill. kroner, som fordeles med 15 mill. kroner til VERDIKT, 4 mill. kroner til BIOTEK2021, 4 mill. kroner til NANO2021 og 2 mill. kroner til ELSA. Samtidig reduseres bevilgningen med 31,5 mill. kroner i forbindelse med at avkastningen fra fondsmidlene til samarbeidsprosjekter mellom regionale forskningsfundsregioner (15 %-potten) sendes direkte til de ansvarlige fondsregionene fra 2014, og ikke gjennom Forskningsrådet som tidligere.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) øker sin bevilgning med 93 mill. kroner i 2014 i forhold til Årets budsjett 2013 for tidligere NHD og for de FKD-postene som er overført til NFD. BIA får en vekst på 90 mill. kroner, MAROFF øker med 10 mill. kroner, FORNY2020 øker med 6 mill. kroner og BIOTEK2021 med 4 mill. kroner. Bevilgningen til stimulering av økt internasjonal aktivitet økes med 4 mill. kroner, mens VRI reduseres med 10 mill. kroner. 9 mill. kroner er i 2014 omdisponert fra SUP til basisbevilgninger for teknisk-industrielle institutter, mens 2 mill. kroner er overført nullvekst til SD.

Samferdselsdepartementet (SD) øker bevilgningen med 14,2 mill. kroner i 2014 i forhold til Revidert budsjett 2013 for SD og de FKD-postene som fra 2014 legges inn under SD. 20 mill. kroner til transportforskning som del Nasjonal transportplan fordeles likt mellom MAROFF og SMARTRANS, mens e-komforskningen i VERDIKT kuttes med 7,8 mill. kroner. 2 mill. kroner er overført nullvekst fra FKD.

Finansdepartementet (FIN) øker bevilgningen til Finansmarkedsfondet med 0,4 mill. kroner.

Divisjonen mottar også bevilgninger fra *Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)*. Det er ingen endringer her i forhold til Årets budsjett 2013 for KRK og for FAD. Det er heller ingen endringer i bevilgningene som divisjonen mottar fra *Landbruks- og matdepartementet (LMD)*, *Olje- og energidepartementet (OED)* og *Klima- og miljødepartementet (KLD)*.

Diverse inntekter er på 11 mill. kroner i 2014. Av dette kommer 6,5 mill. kroner fra Norsk Designråd, 1,6 mill. kroner fra Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) og 2,3 mill. kroner til sammen fra Vegdirektoratet, Avinor, Jernbaneverket og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til TRANSIKK. Fra Innovasjon Norge og Sogn og Fjordane fylkeskommune mottar divisjonen 0,6 mill. kroner til aktiviteten Regionale representanter (REGREP).

Tabell 6.5. Inntekter 2014 fordelt på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Kunnskapsdepartementet	90 800	90 800	96 267
KD Kap.281.50	16 000	16 000	19 917
KD Kap.285.52	74 800	74 800	76 350
Kunnskapsdep. sektorovergrep.	382 745	383 367	376 200
KD Kap.286.60	40 245		
KD Kap.285.53	342 500	342 500	367 500
KD Kap.287.60		40 867	8 700
Nærings- og fiskeridepartementet	972 480	981 780	1 093 680
NFD Kap.920.50	972 480	981 780	1 063 480
NFD Kap.920.51			14 900
NFD Kap.928.74			15 300
Olje- og energidepartementet	3 700	3 700	3 700
OED Kap.1830.50	3 700	3 700	3 700
Fiskeri- og kystdepartementet	28 200	28 200	
FKD Kap.1023.50	13 900	13 900	
FKD Kap. 1023.74	14 300	14 300	
Landbruks- og matdepartementet	7 500	7 500	7 500
LMD Kap.1137.50	7 500	7 500	7 500
Klima- og miljøverndepartementet	3 000	3 000	3 000
KLD Kap.1410.50	3 000	3 000	3 000
Samferdselsdepartementet	82 600	84 400	98 600
SD Kap. 1301.50	82 600	84 400	98 600
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	84 200	84 200	94 200
KMD Kap.552.72	84 200	84 200	84 200
KMD Kap.500.22			10 000
Finansdepartementet	12 200	12 200	12 600
FIN Kap.1600.70	12 200	12 200	12 600
Fornyings-, adm.og kirkedept.	10 000	10 000	0
FAD Kap.1500.22	10 000	10 000	0
Sum diverse inntekter	10 867	13 179	11 000
Sum total	1 688 292	1 702 326	1 796 747

6.2.2 Mål og prioriteringer

Målet med Forskningsrådets innovasjonsarbeid er et mer kunnskapsbasert og innovativt næringsliv og en innovativ offentlig sektor. Divisjon for innovasjon har ansvar for å bidra til mer innovasjon og verdiskaping på områder der Norge allerede har en sterk posisjon, legge til rette for mer forskning i bredden av norsk næringsliv og bidra til utvikling av den nasjonale kunnskapsbasen, som er avgjørende for fremtidig verdiskaping. Divisjonen skal fremme internasjonalt samarbeid om forskning og innovasjon og bidra til bedre utnyttelse og kommersialisering av forskningsresultater.

Divisjon for innovasjon har også et ansvar for å evaluere, analysere og utvikle virkemidler samt å gjennomføre strategiske prosesser innenfor viktige næringer og teknologiområder. Det legges stor vekt på dialog med næringslivet og deres samarbeidspartnere, og det jobbes aktivt med å legge til rette for spredning av forskningsresultater. Divisjonen er ansvarlig for Forskningsrådets samarbeid med Innovasjon Norge og SIVA.

6.2.3 Fordeling av budsjett

I forhold til Årets budsjett 2013 øker Divisjon for innovasjons samlede midler med om lag 108 mill. kroner i 2014.

Tabell 6.6. Budsjett 2014 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer	965 717	993 222	1 107 850
Brukerstyrte innovasjonsprogr	549 767	575 467	669 900
Grunnforskningsprogrammer	6 000	6 000	8 000
Handlingsrettede programmer	9 000	10 700	10 800
Store programmer	400 950	401 055	419 150
Frittstående prosjekter	123 095	132 517	94 417
Internasjonal prosjektstøtte	34 500	43 300	34 500
Andre frittstående prosjekter	88 595	89 217	59 917
Infrastruktur og inst. tiltak	240 600	237 900	231 600
Strategisk institusjonsstøtte	22 600	19 900	13 600
SFF/SFI/FME	215 000	215 000	215 000
Andre infrastrukturtiltak	3 000	3 000	3 000
Nettverkstiltak	293 230	292 764	293 230
Systemtiltak	229 150	228 050	223 950
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	13 300	14 500	14 500
Internasjonale nettverkstiltak	50 780	50 214	54 780
Diverse FoU-rel. aktiviteter	2 300	5 588	2 300
Inform./formdl./ publisering	1 300	5 188	1 300
Planlegging/utredn./evaluering	1 000	400	1 000
Disposisjonsfond	19 650	8 757	19 650
Disposisjonsfond	19 650	8 757	19 650
Felleskostnader	25 000	25 000	25 000
Sekretariat	25 000	25 000	25 000
Forvaltning	18 700	19 312	22 700
Særskilte forvaltningsoppdrag	18 700	19 312	22 700
Total sum	1 688 292	1 715 061	1 796 747

Programmer øker med rundt 142 mill. kroner. Innovasjonsprogrammene BIA, MAROFF og SMARTRANS øker som følge av tildeling fra NFD. Grunnforskningsprogrammer øker som følge av KD-bevilgning til ELSA. Veksten til Store programmer kommer som følge av bevilgninger til BIOTEK2021 fra KD og NFD og til NANO2021 fra KD, mens VERDIKT får økt bevilgning som følge av at veksten fra KD er større enn kuttet fra SD.

Frittstående prosjekter er redusert med ca. 30 mill. kroner. Dette skyldes først og fremst at avkastningen fra regionale forskningsfond til samarbeidsprosjekter mellom fondsregionene (15%-potten) ikke lenger kanaliseres gjennom Forskningsrådet. Som følge av dette vil aktiviteten Regionale forskningsfond (RFF) fra 2014 bli definert som et forvaltningsoppdrag og flyttes ut av *Frittstående prosjekter*. Priskompensasjon og nye stipendiatstillinger til Nærings-ph.d. fra KD bidrar til å oppveie noe av kuttet i bevilgningene til *Frittstående prosjekter*.

Infrastruktur og institusjonelle tiltak reduseres med 9 mill. kroner som følge av NFDs omprioritering av midler fra SUP til basisbevilgninger til de teknisk-industrielle instituttene.

Forvaltning er økt med 4 mill. kroner som følge av økt bevilgning fra FIN til Finansmarkedsfondet samt at aktiviteten Regionale forskningsfond (RFF) er overført fra Frittstående prosjekter.

6.2.4 Avdelinger

Divisjon for innovasjon er organisert med en stab og 5 avdelinger i 2014: Avdeling for innovativt næringsliv, Avdeling for teknologier og næringer, Avdeling for analyse og utvikling, Avdeling for SkatteFUNN og Regional avdeling.

6.2.4.1 Avdeling for innovativt næringsliv

Avdelingen skal gjennom et sett av ikke-tematiserte virkemidler bidra til forskningsbasert innovasjon i norsk næringsliv samt legge til rette for utvikling av kompetanse som er tett knyttet til næringslivets fremtidige behov. Avdelingen har ansvaret for BIA, der prosjektene er initiert av næringslivet og drivkraften ligger i bedriftenes egne strategier og behov, BIOTEK2021, som er et strategisk og langsiktig program som skal videreutvikle og dreie forskningsfundamentet i norsk bioteknologi mot mer innovasjon og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), der fokus er utvikling av langsiktig, næringsrelevant kompetanse organisert gjennom åtteårige senterdannelser. Avdelingens ansvar inkluderer også andre sentrale programmer/aktiviteter, bl.a. FORNY2020, en aktivitet som skal legge til rette for økt kommersialisering av forskningsresultater fra forsknings- og utdanningsinstitusjoner, Nærings-ph.d., der målsettingen er å bidra til kompetanseheving i næringslivet, Prosjektetableringsstøtte (PES), som skal stimulere til og sikre sterk norsk deltakelse i europeisk forskningssamarbeid og EUROSTARS, en ordning spesielt tilpasset forskningsintensive SMBer og der prosjektene gjennomføres i samarbeid med tilsvarende bedrifter i minst to andre europeiske land.

6.2.4.2 Avdeling for teknologier og næringer

IKT, nanoteknologi, transport og maritime utfordringer har mange felles krysningspunkt. De er viktige og ledende nasjonale teknologier og næringer, de er teknologier og næringer i vekst og de er viktige for fremtidens forskningsbaserte verdiskaping. En velutviklet transportsektor er grunnleggende for næringsliv og samfunn og må møte utfordringene knyttet til klima og miljø og sikkerhet. Norges maritime tradisjoner er solide, og næringen står foran spennende utfordringer for å ivareta posisjonen og levere innovative og miljøvennlige løsninger for fremtiden. De nasjonale strategiene for nanoteknologi og bioteknologi understreker betydningen av HMS- og ELSA-forskning for ansvarlig teknologiutvikling. Forskningsrådets kompetanse innenfor alle disse feltene, inklusive kontaktpunktene mot relevant forskning i EU, er i hovedsak samlet i avdelingens programmer VERDIKT, NANO2021, SMARTRANS, TRANSIKK, MAROFF, ELSA og Finansmarkedsfondet.

6.2.4.3 Avdeling for analyse og utvikling

Gjennom analyse, evaluering og læringsarenaer skal avdelingen legge til rette for utviklingen av kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken og for den strategiske og økonomiske planleggingen innenfor innovasjonsområdet. Avdelingen koordinerer divisjonens internasjonale virksomhet og Forskningsrådets samarbeid med Innovasjon Norge og SIVA. Andre viktige oppgaver er utvikling av informasjonsgrunnlag og statistikk, koordinering av budsjettarbeidet i divisjonen og samhandling med departementene som finansierer næringsrettet FoU. Programsekretariatet for MER entreprenørskap (MER) er også lagt til avdelingen.

Tabell 6.7. Bevilgninger 2014 fordelt på programmer/ aktiviteter. 1 000 kroner.

	2014										
	Årets budsjett										
	KD	KD-SO	NFD	OED	LMD	KLD	SD	KMD	FIN	DIV	Totalt
Programmer	46 350	162 500	792 500		1 000		90 600	10 000		3 900	1 106 850
Brukerstyrte innovasjonsprogr		20 000	607 100				41 200			1 600	669 900
BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena		20 000	464 600								484 600
MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2			142 500				10 000			1 600	154 100
SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS							31 200				31 200
Grunnforskningsprogrammer	1 000	4 000	2 000		1 000						8 000
ELSA - Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	4 000	2 000		1 000						8 000
Handlingsrettede programmer			500				8 000			2 300	10 800
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010			500				8 000			2 300	10 800
Store programmer	45 350	138 500	182 900				41 400	10 000			418 150
BIOTEK2021 - Bioteknologi for verdiskaping		89 000	62 200								151 200
NANO2021 - Nanoteknologi og nye materiale	37 650	21 500	56 900								116 050
VERDIKT - Kjernekomp og verdiskaping IKT	7 700	28 000	64 800				41 400	10 000			151 900
Frittstående prosjekter	19 917		65 500		500	500	8 000				94 417
Internasjonal prosjektstøtte	1 000		32 500		500	500					34 500
EUROSTARS - EUROSTARS			31 000								31 000
IS-AUR - Samarb.progr. Norge Frankrike	500										500
SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	500		1 500		500	500					3 000
Andre frittstående prosjekter	18 917		33 000				8 000				59 917
MER - Mer entreprenørskap			4 000								4 000
NAERINGSPH - Nærings-phd	18 917		25 000								43 917
REISEPOL - Reiselivspolitik			4 000								4 000
ROBUST - Robuste nett. Kj. komp og verdiskap.IKT.							8 000				8 000
Infrastruktur og inst. tiltak		205 000	26 600								231 600
Strategisk institusjonsstøtte			13 600								13 600
SUP-NHD - Strategiske UoH-progr.fin.NHD			13 600								13 600
SFF/SFI/FME		205 000	10 000								215 000
SFI - Sentre for forskn.drevet innov		205 000	10 000								215 000
Andre infrastrukturtiltak			3 000								3 000
FNSNY - FNSNY			3 000								3 000
Nettverkstiltak	29 000	5 100	163 030	3 700	5 100	2 500		84 200		600	293 230
Systemtiltak	19 000		119 950		2 000			83 000			223 950
FORNY20 - FORNY2020	13 000		110 750								123 750
NORDSATS - Forskningsløft i Nord								40 000			40 000
VR13 - Virkemidtl f reg.innov.2014-16	6 000		9 200		2 000			43 000			60 200
Nasj. stimul.tiltak,møteplass		5 100	7 000			600		1 200		600	14 500
REGREP - Regionale representanter		5 100	7 000			600		1 200		600	14 500
Internasjonale nettverkstiltak	10 000		36 080	3 700	2 500	2 500					54 780
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid			5 780								5 780
EEN - Enterprise Europe Network			3 000								3 000
JTI - Joint Technology Initiatives			5 800								5 800
PES2020 - Prosj.etabl.støtte H2020	10 000		21 500	3 700	2 500	2 500					40 200
Diverse FoU-rel. aktiviteter	1 000		400		900						2 300
Inform./formdl./ publisering			400		900						1 300
DIV-AKT - Diverse aktiviteter hak=DI			400		900						1 300
Planlegging/utredn./evaluering	1 000										1 000
TEKSAM - Teknologi og samfunn	1 000										1 000
Disposisjonsfond			19 650								19 650
Disposisjonsfond			19 650								19 650
DISP-NHD - Disp.konto NHD-midler			19 650								19 650
Felleskostnader			25 000								25 000
Sekretariater			25 000								25 000
FUNN-2 - Adm.av skatteintensiv-ordninge			17 000								17 000
TEKNRÅD - Teknologirådet			8 000								8 000
Forvaltning		3 600							12 600	6 500	22 700
Særskilte forvaltningsoppdrag		3 600							12 600	6 500	22 700
DIP - Design Pilot										6 500	6 500
FINANSMARK - Finansmarkedet									12 600		12 600
RFFALLE - Sentral RFF-pott til adm.og st		3 600									3 600
Total sum	96 267	376 200	1 093 680	3 700	7 500	3 000	98 600	94 200	12 600	11 000	1 796 747

6.2.4.4 Avdeling for SkatteFUNN

Avdelingen har ansvaret for Forskningsrådets arbeid med SkatteFUNN-ordningen. Avdelingens oppgaver omfatter søknadsvurdering, oppfølging av prosjekter, drift og administrasjon av et effektivt og brukervennlig saksbehandlingssystem, kontakt med departementer samt overordnet kommunikasjon og informasjon om ordningen. Prosjektporteføljen består av over 4 000 prosjekter, og det behandles rundt 2 400 nye SkatteFUNN-søknader årlig.

6.2.4.5 Regional avdeling

Regional avdeling har ansvaret for koordinering av Forskningsrådets regionale aktiviteter og skal også medvirke til samordning og felles læring på tvers av regioner. Avdelingen omfatter Forskningsrådets 13 regionale representanter og programmene Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) og Forskningsløft i nord. Avdelingen har også oppfølgingsansvaret i Forskningsrådet for Regionale forskningsfond (RFF) og klyngesatsingen NCE/ARENA, som Forskningsrådet eier sammen med Innovasjon Norge og SIVA.

6.3 Divisjon for samfunn og helse

Divisjon for samfunn og helse skal fremme forskning og innovasjon for å møte samfunnsutfordringene innenfor helse, velferd, utdanning og samfunnsorganisering – nasjonalt og globalt. Viktige oppgaver er å identifisere og utrede nasjonale forskningsbehov, bygge opp kunnskap og forskningskapasitet for samfunnsutvikling, og å bidra til bedre innovasjonsevne innenfor disse områdene. I tillegg har divisjonen ansvar for å koordinere det bilaterale, internasjonale samarbeidet og bidra til at Forskningsrådet bygger opp forskningskapasitet i utviklingsland.

6.3.1 Inntekter og føringer

Divisjon for samfunn og helse har et budsjett for 2014 på om lag 1,04 mrd. kroner. Årets budsjett 2013 var på om lag 931 mill. kroner. Økningen er på 110 mill. kroner, d.v.s. 11,8 prosent nominell økning i budsjettet.

De største endringene i Budsjett 2014 i forhold til Årets budsjett 2013 når en ser bort fra de budsjett-tekniske endringer i forbindelse med omorganisering av departementene er som følger:

- Økningen i tildelingen fra KD skyldes økning i bevilgningen til utdanningsforskning med 8,6 mill. kroner og midler til å starte opp ordningene med *Offentlig sektor ph.d.* med 3,9 mill. kroner. Videre er 7 mill. kroner til *Praksisrettet FoU for helse- og velferdssektoren (PRAKSIVEL)* flyttet fra KDs sektorovergripendemidler i tillegg er tildelingen til programmet økt med 2,8 mill. kroner.
- Økningen i tildelingen fra KDs sektorovergripende midler skyldes bevilgning til *Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenestene (HELSEVEL)* med 8 mill. kroner, økning i bevilgningen til *BALANSE* med 5 mill. kroner. Bevilgningen til *PRAKSIVEL* med 7 mill. kroner er flyttet til KDs kap. 281 post 50.
- HODs endring i tildelinger skyldes økning i bevilgningene henholdsvis *Helse- og omsorgstjenester* med 11,7 mill. kroner (5 mill. kroner kom i Revidert budsjett 2013), *Folkehelseprogrammet* med 2 mill. kroner og *Klinisk forskning* 1,5 mill. kroner samt at det er bevilget 4,588 mill. kroner til *JPI AMR - Antimikrobiell resistens*.
- ASDs endringer i tildelingen for 2014 skyldes omdisponering av ledig midler (7,5 mill. kroner) fra *Evalueringen av NAV-reformen*, 4 mill. kroner av disse midlene går til å øke budsjettet til *Praksisrettet FoU for helse- og velferdssektoren (PRAKSIVEL)*. Resten av omdisponeringen går til priskompensasjon på øvrige aktiviteter/programmer.
- Etter avtaler og dialog med UD og NORAD er det økning i budsjettet til følgende aktiviteter: *Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)* med 50 mill. kroner (kom i Revidert budsjett 2013), *Programmet Russland og nordområdene/Arktis (NORRUSS)* med 3 mill. kroner, programmet *Norge- global partner (NORGLOBAL)* med 2,7 mill. kroner, *Forsknings samarbeidsprogram mellom Norge og Sør-Afrika*

(SANCOOP) øker med 2 mill. kroner og *Indo-Norwegian Research Development* (INDEMB) d.v.s. forvaltning av forskningsprosjektene til den norske ambassaden i India reduseres med 2 mill. kroner.

Tabell 6.8. Inntekter 2014 fordelt på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Kunnskapsdepartementet	127 698	129 204	151 394
KD - Kunnskapsdept.		500	
KD Kap.231.21	12 248	12 248	13 519
KD Kap.258.21	9 000	14 000	10 140
KD Kap.231.51	8 000	8 006	8 286
KD Kap.281.50	15 500	15 500	34 200
KD Kap.285.52	44 625	44 625	44 775
KD Kap.226.21	35 825	28 825	38 974
KD Kap.281.01		1 000	1 000
KD Kap.200.21	2 000	2 000	
KD Kap.288.21		2 000	
KD Kap.258.01	500	500	500
Kunnskapsdep. sektorovergrip.	53 600	53 600	59 600
KD Kap.285.53	53 600	53 600	59 600
Nærings- og fiskeridepartementet 1)	8 400	8 400	8 900
NFD Kap.920.50	8 400	8 400	8 400
NFD Kap.920.51			500
Fiskeri- og kystdepartementet 1)	500	500	0
FKD Kap.1023.50	500	500	0
Landbruks- og matdepartementet	2 000	2 000	2 000
LMD Kap.1137.50	2 000	2 000	2 000
Klima- og miljøverndepartementet 2)	9 700	14 700	4 500
KLD Klima- og miljøverndepartementet	250	250	0
KLD Kap.1400.01		2 500	
KLD Kap.1410.51	8 950	8 950	4 000
KLD Kap.1400.21		2 500	
KLD Kap.1410.50	500	500	500
Helse- og omsorgsdepartementet	286 518	291 518	307 306
HOD Kap. 780.50	281 518	286 518	302 306
HOD Kap. 781.79	5 000	5 000	5 000

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Utenriksdepartementet	252 450	300 208	308 150
UD Kap.165.70	114 600	96 800	115 500
UD Kap.118.70	18 250	16 927	21 250
UD Kap.150.78	3 000	4 128	8 000
UD Kap.164.71	12 000	12 000	0
UD Kap.169.70	58 100	78 180	78 100
UD Kap.168.70	8 500	9 450	8 500
UD Kap.165.71	38 000	37 800	36 000
UD Kap.118.01		1 324	
UD Kap.169.71		30 000	30 000
UD Kap.163.71		13 600	10 800
Samferdselsdepartementet	2 000	2 000	2 000
SD Kap. 1301.50	2 000	2 000	2 000
Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2 og 3)	15 750	15 750	20 950
KMD Kap.500.50	15 750	15 750	20 700
KMD Kap.590.21			250
Arbeids- og sosialdepartementet 4)	113 238	113 238	113 363
ASD - Kap. 604.21	7 540	7 540	0
ASD - Kap. 601.50	105 201	105 698	113 363
ASD - Kap. 601.21	497	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	20 284	20 484	21 064
JD - Justis- og beredskapsdept.		200	
JD Kap.400.01	2 500	0	0
JD Kap.400.50	17 784	17 784	21 064
JD Kap.400.23		2 500	
Barne-,likest.- inkl.dept	21 500	22 717	22 889
BLD - Kap. 846.50	2 923	2 923	3 025
BLD - Kap. 854.50	9 187	11 904	13 250
BLD - Kap. 821.50	6 390	6 390	6 614
BLD - Kap. 821.21	1 000	0	0
BLD - Kap. 854.21	2 000	1 500	0
Finansdepartementet	9 000	9 000	9 000
FIN Kap.1600.21	9 000	9 000	9 000
Kulturdepartementet	2 000	2 106	2 060
KUD - Kulturdepartementet	2 000	2 106	2 060
Forsvarsdepartementet	1 000	1 000	1 000
FD Kap.1760.50	1000	1 000	1 000
Diverse inntekter	5 013	14 270	6 374
Sum total	930 651	1 000 859	1 040 549

- 1) Fra 2014 er Nærings- og handelsdepartementet (NHD) omorganisert til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) er lagt ned. Midler til BILAT er dermed flyttet fra FKD i 2013 til NFD i 2014.
- 2) Fra 2014 er Miljøverndepartementet (MD) omorganisert til Klima- og miljødepartementet (KLD) og samtidig er midler til DEMOSREG flyttet fra MD i 2013 til det nye departementet Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).
- 3) Fra 2014 er Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) omorganisert til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Det nye departementet har overtatt planavdelingen fra MD og dermed midlene til DEMOSREG samt deler av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD).
- 4) Arbeidsdepartementet (AD) er fra 2014 endret til Arbeids- og sosialdepartementet (ASD).

6.3.2 Mål og prioriteringer

Divisjonen er en samspillarena på tvers av disipliner, fag og sektorer. Divisjonen samarbeider med 14 departementer om forskning som skal bygge opp langsiktig kompetanse i sektorene og danne grunnlag for politikkutforming, forvaltning, utvikling av offentlige tjenester og Norges internasjonale utviklingssamarbeid.

Nasjonale forskningsbehov blir hovedsakelig tatt hånd om gjennom handlingsrettede programmer.

Divisjonen har i Forskningsrådet ansvaret for oppfølging av følgende mål i Meld. St. nr.18 (2012-2013) «Lange linjer – kunnskap gir muligheter» (Forskningsmeldingen): *Bedre helse og helsetjenester og Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse*. Videre bidrar divisjonens programmer og aktiviteter til å nå følgende av Forskningsmeldingens mål: *Globale utfordringer, Internasjonalisering av forskningen, Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser og Høye kvalitet i forskningen*.

Divisjonen har i 2013 arbeidet med implementeringen av Forskningsrådets policy for innovasjon i offentlig sektor, og dette arbeidet vil fortsette i 2014 bl.a. ved oppstarten av den nye ordningen med *Offentlig sektor ph.d.*

6.3.3 Fordeling av budsjett

Divisjonen har ansvaret for om lag 48 forskningsprogrammer og andre aktiviteter. Det største programmet er *Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)*, fulgt av *Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)*, *Helse og omsorgstjenester (TJENESTER)*, *Forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT)* og *Norge som global partner (NORGLOBAL)*. I alt har 21 programmer/aktiviteter årsbudsjett på 20 mill. kroner eller mer.

Tabell 6.9. Budsjett 2014 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer	816 929	887 865	918 283
Brukerstyrte innovasjonsprogr	6 013	5 964	5 451
Handlingsrettede programmer	810 916	881 901	904 833
Store programmer	0	0	8 000
Frittstående prosjekter	23 680	23 680	32 580
Andre grunnforskningsprosjekt	16 680	16 680	16 680
Internasjonal prosjektstøtte	0	0	0
Andre frittstående prosjekter	7 000	7 000	15 900
Infrastruktur og inst. tiltak	3 100	3 180	3 100
Strategisk institusjonsstøtte	3 100	3 180	3 100
Nettverkstiltak	34 200	42 885	40 711
Systemtiltak			
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	1 500	1 500	1 500
Internasjonale nettverkstiltak	32 700	41 385	39 211
Diverse FoU-rel. aktiviteter	26 117	29 357	18 855
Inform./formdl./ publisering	897	931	897
Planlegging/utredn./evaluering	25 220	28 426	17 958
Disposisjonsfond	225	-6 809	225
Disposisjonsfond	225	-6 809	225
Felleskostnader	6 400	7 400	5 550
Sekretariater	6 400	7 400	5 550
Forvaltning	20 000	13 300	21 245
Særskilte forvaltningsoppdrag	20 000	13 300	21 245
Total sum	930 651	1 000 859	1 040 549

6.3.4 Avdelinger

6.3.4.1 Avdeling for helse

Avdeling for helse er divisjonens største avdeling og har et strategisk ansvar for å utvikle kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming og langsiktig kompetanseoppbygging i helsesektoren. Tyngdepunktet ligger innenfor anvendt forskning, men også grunnforskning og forskningsbasert innovasjon er en del av prosjektporteføljen. Forskningsprogrammene i avdelingen dekker somatisk og psykisk helse, og helse- og omsorgstjenester i bred betydning. Ansvar for global helse- og vaksinasjonsforskning ligger også her. Forskningen er flerfaglig med hovedvekt på medisin, odontologi, helsefag, psykologi og annen samfunnsvitenskap. Forskningen er nært knyttet til biomedisinsk forskning og til velferdsforskning, som har hovedtyngde i andre avdelinger. Avdelingen samarbeider særlig med medisinske og helsefaglige fakulteter og institutter, de regionale helseforetakene og helsemyndighetene.

6.3.4.2 Avdeling for velferd og utdanning

Målet for avdelingen er å medvirke til bedre kunnskapsgrunnlag for politikkutforming, med faglig basis i samfunnsvitenskapene. Avdelingen har ansvar for å følge opp "Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse" i forskningsmeldingen *Klima for forskning*, og støtter forskning som kan medvirke til utvidet kunnskap om struktur, dynamikk og endring i samfunnet. Avdelingen skal forvalte og utvikle viktige forskningsfelt som velferd, arbeidsliv og utdanning, forskning omkring

innvandring, demokrati, by- og regionutvikling, og samfunnssikkerhet. Det viktigste virkemiddelet er handlingsrettede programmer rettet mot offentlig sektor og som i all hovedsak er finansiert av sektordepartementene.

6.3.4.3 Avdeling for utvikling og samarbeid

Avdelingen har ansvar for forskningen om og for utvikling, samt forskning for å styrke kunnskapsgrunnlaget i Norge om andre land og regioner. Avdelingen koordinerer også Forskningsrådets innsats for å bygge opp forskningskapasitet i utviklingsland. Avdelingen har videre ansvaret for å fremme spørsmål knyttet til Norges internasjonale relasjoner og globalisering i Forskningsrådet. Avdelingen koordinerer og fremmer Forskningsrådets bilaterale samarbeid med særlig vekt på de prioriterte landene utenfor Europa. Avdelingen har også ansvaret for forskningsdelen av EØS-samarbeidet.

6.3.4.4 Kunnskapssenteret for utdanning

Kunnskapssenter for utdanning er opprettet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Senteret skal presentere og summere opp resultater fra norsk og internasjonal utdanningsforskning og formidle disse kunnskapsoversiktene i en lett tilgjengelig kunnskapsbase. En viktig del av oppgaven er å identifisere kunnskapshull og gi innspill både til myndigheter, forskningsmiljø og til Rådet. Kunnskapssenteret skal ha et brukerråd med representanter for sentrale instanser på feltet og skal samarbeide med andre sentrale aktører som Utdanningsdirektoratet, universitet og høyskoler, forskningsinstitutt, nasjonale sentre for grunnopplæringen og vitensentrene.

Tabell 6.10. Bevilgninger 2014 fordelt på programmer/ aktiviteter. 1 000 kroner.

Programmer	Totalt	KD	KD-SO	NFD	LMD	KLD	HOD	UD	SD	KMD	AD	JD	BLD	FIN	KUD	FD	DIV
Programmer	918 283	102 604	47 600	2 500		4 000	279 068	294 050	2 000	20 950	105 048	21 064	22 889	9 000	2 060	1 000	4 451
Brakerstyrte innovasjonsprogr	5 451			1 000							0	0					4 451
IT-FUNK - IT for funksjonshemmede	5 451			1 000							0	0					4 451
Handlingsrettede programmer	904 833	102 604	39 600	1 500		4 000	279 068	294 050	2 000	20 950	105 048	21 064	22 889	9 000	2 060	1 000	4 451
BARN - Barn som pårørende	5 000						5 000										
BIOBANK - Humane biobanker og helsedata	20 000		20 000														
DEMOSREG - Demokrati, styring og regional	15 950					0				15 950							
FINNUT - Forskning og innovasjon i utdanningssektoren	88 274	82 674	5 600														
FOLKEHELSE - Folkelshelse	27 200	1 000					26 200										
GLOBVAC - Global helse- og vaksinforskning	121 800						9 800	112 000									
INDEMBPROG - INDEMB Research Programme	25 000							25 000									
INDNOR - India-programmet	20 000							20 000									
KINA - Kina-programmet	20 000							20 000									
KLINISK - Klinisk forskning	28 290						28 290										
KREFT - Offentlig kreftprogram	21 044						21 044										
KVINNEHELSE - Kvinners helse	7 997						7 997										
LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet	20 000							20 000									
MILPAABEL - Miljøpåvirkning og helse	22 700	1 500				4 000	17 200										
NORGLOBAL - Norge - Global partner	71 930	1 130						70 800									
NORRUSS - Nordområdene og Russland	21 250							21 250									
PENGESPILL - Kunnsk. gr. lag pengespill-probl	2 060														2 060		
PRAKSISSVEL - Praktisrett FoU helse-veiferd	27 800	9 800					5 000				10 000		3 000				
PSYKISK - Psykisk helse	36 720	1 000					35 720										
RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning	30 450						30 450										
SAMRISK-2 - Samfunnsikkerhet og risiko	21 024	500	4 000						2 000			13 524				1 000	
SANCOOP - South Africa - Norway research co-operat	5 000							5 000									
SKATT - Skattekonomi	9 000													9 000			
SYKEFRAVÆR - Forskn. om årsaker til sykefrav	38 625		10 000								28 625						
TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester	93 367	1 000					92 367										
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	104 352	4 000		1 500			0			5 000	66 423	7 540	19 889				
Store programmer	8 000	0	8 000	0			0				0		0				
HELSEVEL - Gode og effektive helse-, omsorgs- og velfe	8 000		8 000														
Frittstående prosjekter	32 580	20 580	12 000				0	0									
Andre grunnforskningsprosjekt	16 680	16 680					0										
NEVRONOR - Nasj.satsing på nevrovitensk.f	15 180	15 180					0										
UNIKARD - Nasj.satsing hjerte- karforskn	1 500	1 500															
Andre frittstående prosjekter	15 900	3 900	12 000														
BALANSE - Kjønnshalvning i toppstillinger og forsknings	12 000		12 000														
OFFPHD - Offentlig sektor-ph.d.	3 900	3 900															
Infrastruktur og inst. tiltak	3 100							3 100									
Strategisk institusjonsstøtte	3 100							3 100									
HEALTHPRIO - Priority Setting in Global Hea	3 100							3 100									
Nettverkstiltak	40 711	12 650		6 400	2 000	500	17 238										1 923
Nasj. stimultiltak.møtepllass	1 500	1 500															
KIF - Komité for kjønnsbal. i forskn	1 500	1 500															
Internasjonale nettverkstiltak	39 211	11 150		6 400	2 000	500	17 238										1 923
EOS-FIN - EOS finansieringsordning	1 923																1 923
INT-BILAT - BILAT-ordningen	20 050	11 150		6 400	2 000	500											
JPIAMR - JPI Antimikrobiell resistens	4 588							4 588									
JPND - EU Joint Programme - Neurodege	9 150							9 150									
TRANSCAN - ERA-NET Translational Cancer R	3 500							3 500									
Diverse FoU-rel. aktiviteter	18 855	540					10 000				8 315						
Inform./formdl./publisering	897	400									497						
KOMMUNIK - Kommunikasjon	400	400															
PUBL - Publisering/prosjektinform	497										497						
Planlegging/utredn./evaluering	17 958	140					10 000				7 818						
EVA-PEN - Evaluering av pensjonsreformen	7 818										7 818						
EVASAM - Evaluering av samhandl.reform	10 000						10 000										
LIKEST - Ligestilling og kjønn i forsk	140	140															
Disposisjonsfond	225	225															
Disposisjonsfond	225	225															
DISPFON - Disposisjonsfond	225	225															
Felleskostnader	5 550	4 550					1 000										
Sekretariater	5 550	4 550					1 000										
HO21 - HelseOmsorg21	1 000						1 000										
KILDEN - Oppstart, lønn, randsone etc	4 550	4 550															
Forvaltning	21 245	10 245						11 000									
Serskilt forvaltningsoppdrag	21 245	10 245						11 000									
INDEMB - Indo-Norwegian research and de	11 000							11 000									
K-SENTER - Kunnskapssenter for utdanning	10 245	10 245															
Total sum	1 040 549	151 394	59 600	8 900	2 000	4 500	307 306	308 150	2 000	20 950	113 363	21 064	22 889	9 000	2 060	1 000	6 374

6.4 Divisjon for vitenskap

Divisjon for vitenskap har et strategisk ansvar for universitets-, høgskole- og instituttsektoren. Divisjonen forvalter sentrale virkemidler som stimulerer til langsiktig, grunnleggende forskning av høy kvalitet og har ansvaret for den nasjonale satsingen på forskningsinfrastruktur.

6.4.1 Inntekter og føringer

Samlet FoU-budsjett for 2014 for Divisjon for vitenskap over departementenes budsjetter er på om lag 3 073,9 mill. kroner, en nominell økning på om lag 236,2 mill. kroner (8,3 prosent) i forhold til Årets budsjett 2013. I tillegg budsjetteres det med om lag 85 mill. kroner i diverse

inntekter. Tabellen nedenfor viser divisjonens inntekter i 2014 sammenlignet med årets budsjett og Revidert budsjett 2013.

Tabell 6.12. Inntekter 2014 fordelt på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Kunnskapsdepartementet	1 320 991	1 320 991	1 437 360
KD Kap.281.50	45 758	45 758	45 758
KD Kap.285.52	1 054 877	1 054 877	1 156 034
KD Kap.287.57	185 003	185 003	191 478
KD Kap.226.71	35 353	35 353	44 090
Kunnskapsdep. sektorovergrip.	598 343	598 343	683 868
KD Kap.285.53	309 103	309 103	384 505
KD Kap.285.54	289 240	289 240	299 363
Nærings- og fiskeridepartementet	368 650	385 350	512 640
NFD Nærings- og fiskeridepartementet		1 000	
NFD Kap.920.50	368 650	384 350	385 750
NFD Kap.920.52			126 890
Olje- og energidepartementet	5 500	5 500	5 500
OED Kap.1830.50	5 500	5 500	5 500
Fiskeri- og kystdepartementet	122 600	122 600	0
FKD Kap.1023.52	122 600	122 600	0
Landbruks- og matdepartementet	189 360	189 360	179 360
LMD Kap.1137.50	1 886	1 886	1 886
LMD Kap. 1137.51	187 474	187 474	177 474
Klima- og miljøverndepartementet	161 998	161 998	161 338
KLD Kap1410.51	1 500	1 500	1 500
KLD Kap.1410.50	160 498	160 498	159 838
Helse- og omsorgsdepartementet	20 000	20 000	20 000
HOD Kap. 780.50	20 000	20 000	20 000
Utenriksdepartementet	20 900	19 400	22 400
UD Kap.100.21	3 000	3 000	4 000
UD Kap.165.70	14 900	14 900	15 400
UD Kap.118.70	3 000	1 450	3 000
UD Kap.118.01		50	

Tabellen fortsetter på neste side.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Samferdselsdepartementet	15 600	15 600	15 600
SD Kap. 1301.50	15 600	15 600	15 600
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	2 800	2 800	14 580
KMD Kap.500.21	2 800	2 800	2 800
KMD Kap.500.22			5 380
KMD Kap.590.50			6 400
Justis- og beredskapsdepartementet	1 000	1 000	1 036
JD Kap.400.01	1 000	0	0
JD Kap.400.50			1 036
JD Kap.400.23		1 000	
Kulturdepartementet	5 072	8 472	20 250
KUD - Kap.320.52	5 072	5 072	5 250
KUD - Kap. 335.73		3 400	15 000
Fornyings-,adm.og kirkedept.	4 924	5 039	0
FAD Kap.1500.22	4 924	5 039	0
Diverse inntekter	20 261	36 608	85 425
Overført budsjett	0	-50 793	0
Sum total	2 857 999	2 842 268	3 159 357

Kunnskapsdepartementets bevilgning til Divisjon for vitenskap er på 2 121 mill. kroner for 2014. Dette er en nominell økning på om lag 201,9 mill. kroner (10,5 %) i forhold til Årets budsjett 2013. Føringerne fra KD gjennom regjeringen Stoltenbergs forslag til statsbudsjett og regjeringen Solbergs tilleggsproposisjon samt de interne planleggingsrammene medfører følgende vestentligste endringer i fordelingen over Vitenskapsdivisjonens budsjett for 2014 sammenlignet med Årets budsjett 2013:

- + 50 mill. kroner til ny gaveforsterkningsordning
- + 29 mill. kroner til tiltak for økt deltakelse av forskningsinstitutter i EUs rammeprogram (STIM-EU)
- Fellesløftet følges opp gjennom 50 mill. kroner til Fri prosjektstøttes satsing av Unge talenter
- + 13,875 mill. kroner av veksten over KDs budsjett går til fri prosjektstøtte, og er øremerket "unge forskertalenter", som del av et "Fellesløft 2" med universitetene.
- + 25,402 mill. kroner i prisjustering til Sentre for fremragende forskning (SFF)
- + 10,123 mill. kroner i prisjustering til forskningsinfrastruktur
- + 6,475 mill. kroner i prisjustering i basisbevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene
- + 2 mill. kroner i prisjustering til SIMULA senteret
- + 1 mill. kroner i prisjustering til hvert av grunnforskningsprogrammene Kjerne- og partikkelfysikk (CERN), Program for synkrotron- og nøytronforskning (SYNKNØYTT), Program for samisk forskning og Europa i endring (EUROPA)
- + 1 mill. kroner i prisjustering til internasjonal prosjektstøtte, som er lagt til Leiv Eiriksson mobilitetsstipend, hvor behovet er størst
- + 0,3 mill. kroner i prisjustering til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste
- + 8,7 mill. kroner i vekst til Vitensentrene

Regjeringen Solberg har foretatt endringer i departementsstrukturen. *Nærings- og handelsdepartementet (NHD)* og *Fiskeri- og kystdepartementet (FKD)* er slått sammen til et nytt *Nærings- og fiskeridepartement (NFD)* med en samlet bevilgning over Vitenskapsdivisjonens budsjett på om lag 512,6 mill. kroner. Dette innbefatter en styrking på 16,6 mill. kroner til de

teknisk-industrielle instituttene, 0,5 mill. kroner til å styrke IFEs drift av KLDRA Himdalen og en prisjustering på 3,5 prosent til primærnæringsinstituttene og strategiske satsinger ved Havforskningsinstituttene og NIFES i 2014 i Statsbudsjettet.

Bevilgningen fra *Klima- og miljødepartementet (KLD)* er prisjustert med om lag 3,5 prosent i basisbevilgninger til miljøinstituttene i Statsbudsjettet. Samtidig er 6,4 mill. kroner til SIS-MILJØ ved NIBR flyttet til det nyopprettede *Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)*. Basisbevilgningene til miljøinstituttene over *KLDs* budsjett blir dermed om lag 159,8 mill. kroner mot 160,5 mill. kroner i 2013. Som følge av nedleggelsen av *Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD)*, er bevilgningen til Samisk forskning (økt med 0,15 mill. kroner til 3,85 mill. kroner) og Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (SAMKUL) (økt med om lag 0,3 mill. kroner til om lag 1,5 mill. kroner) flyttet til *KMD*. Den samlede bevilgningen fra *KMD* er på om lag 14,6 mill. kroner, inkl. bevilgning til Utvikling av regionaløkonomiske modeller (2,8 mill. kroner) og SIS-MILJØ (se over).

Bevilgningen fra *Utenriksdepartementet (UD)* er økt med 1,5 mill. kroner til 22,4 mill. kroner i 2013. Det gjelder én mill. kroner i økt bevilgning til EUROPA, som er gått over i fase to, og 0,5 mill. kroner i økt basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige institutter.

Bevilgningen fra *Kulturdepartementet (KUD)* er økt med om lag 15,18 mill. kroner til 20,25 mill. kroner. *KUD* har bevilget 15 mill. kroner til et nytt *Forskningsprogram om kultur- og mediesektoren (2014-2018) (KULMED)*. Programmet skal gjennom langsiktig forskning av høy kvalitet bidra til ny kunnskap om kulturlivets og mediens samfunnsrolle og deres teknologiske og økonomiske betingelser. Departementet bevilget også 3,4 mill. kroner til programmet over i revidert budsjett for 2013. I tillegg er bevilgningen til SAMKUL økt med om lag 0,18 mill. kroner til 5,25 mill. kroner i 2014.

Bevilgningene i 2014 fra *Landbruks- og matdepartementet (LMD)* er redusert med 10 mill. kroner til om lag 179,4 mill. kroner som skyldes kutt i basisbevilgningene til primærnæringsinstituttene.

Bevilgningene i 2014 fra *Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)* på 19,7 mill. kroner, fra *Samferdselsdepartementet (SD)* på 15,6 mill. kroner, fra *Olje- og energidepartementet (OED)* på 5,5 mill. kroner og fra *Justis- og beredskapsdepartementet (JD)* på om lag 1 mill. kroner er uendret i forhold til 2013.

Diverse inntekter er økt med om lag 65 mill. kroner i inntekter fra *Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter* til strategiske programmer ved Nofima. Programmene løper i perioden 2013-2016. I tillegg er bidrag fra norske forskningsinstitusjoner som bruker den norsk-sveitsiske strålelinjen ved European Synchrotron Facility Radiation Facility (ESRF) i Grenoble økt med om lag 0,5 mill. kroner.

6.4.2 Mål og prioriteringer

Divisjon for vitenskap skal bidra til å utvikle et velfungerende forskningssystem og medvirke til god arbeidsdeling og samarbeid på det forskningsutførende nivået. Spesielt har divisjonen et strategisk ansvar for universitets-, høyskole- og instituttsektoren.

Divisjonen skal fremme kvalitet i den grunnleggende forskningen innenfor alle fag og disipliner. Åpen konkurransearena for fremragende forskning skal medvirke til å sikre den nasjonale

kunnskapsberedskapen i møtet med utfordringene i fremtiden for næringsliv og samfunn. Kvalitet i norsk forskning blir også fremmet gjennom fagevalueringer og oppfølging av disse. I tillegg skal divisjonen tilrettelegge for flerfaglig og tverrfaglig forskning og stimulere til internasjonalt forskningssamarbeid.

Divisjonen skal bidra til å legge grunnlag for forskning av høy kvalitet i UoH-sektoren gjennom utvikling og drift av institusjonelle virkemidler som SFF og forskningspolitisk rådgivning overfor departementer og sektoren. Videre skal divisjonen bidra til utvikling av instituttsektoren som leverandør av forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet og relevans for næringsliv, forvaltning og samfunn. Dette inkluderer forskningspolitisk rådgivning om og til sektoren, blant annet når det gjelder økonomiske rammevilkår nasjonalt og i EU. Divisjonen har også strategisk og administrativt ansvar for den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene og de regionale vitensentrene.

Divisjonen skal videreutvikle og koordinere Forskningsrådets rolle innenfor nasjonalt og internasjonalt samarbeid om forskningsinfrastruktur og oppdatere og utvikle Norsk veikart for forskningsinfrastruktur. I tillegg skal divisjonen utarbeide kunnskapsgrunnlag innenfor sine ansvarsområder og virkemiddelportefølje.

6.4.3 Fordeling av budsjett

Divisjonsstyret for vitenskap fastsetter de økonomiske rammene for fagkomitéer, programmer og andre satsinger i tråd med føringene fra departementene og ved en vurdering av samlet budsjettprofil i henhold til strategiplaner og Forskningsrådets eget budsjettforslag for 2014, bestående av vekstforslag og forslag til fordeling innenfor nominell nullvekst. I budsjettfordelingen har divisjonen også basert seg på Forskningsrådets forslag til reell (prisjustert) nullvekstramme sendt til KD.

Tabell 6.13. Budsjett 2014 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer	171 451	173 466	192 832
Grunnforskningsprogrammer	171 451	170 066	177 832
Handlingsrettede programmer		3 400	15 000
Frittstående prosjekter	717 400	716 205	781 827
Fri prosjektstøtte	638 595	638 595	703 452
Andre grunnforskningsprosjekt	40 000	40 000	40 000
Internasjonal prosjektstøtte	26 055	24 860	25 625
Andre frittstående prosjekter	12 750	12 750	12 750
Infrastruktur og inst. tiltak	1 828 954	1 849 820	1 984 767
Basisbevilgninger	956 514	972 190	1 074 002
Strategisk institusjonsstøtte	176 803	176 803	179 103
SFF/SFI/FME	251 000	251 000	276 402
Vitensk, utstyr, datab., saml	345 540	334 030	355 663
Andre infrastrukturtiltak	99 097	115 797	99 597
Nettverkstiltak	93 596	93 679	94 596
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	41 650	41 650	41 650
Internasjonale nettverkstiltak	51 946	52 029	52 946
Diverse FoU-rel. aktiviteter	46 598	46 598	55 140
Inform./formdl./ publisering	41 758	41 758	50 200
Planlegging/utredn./evaluering	4 840	4 840	4 940
Disposisjonsfond	0	-37 500	195
Disposisjonsfond	0	-37 500	195
Forvaltning			50 000
Særskilte forvaltningsoppdrag			50 000
Total sum	2 857 999	2 842 268	3 159 357

Tabellen ovenfor viser fordeling av budsjett på virkemidler og hovedaktiviteter. Som det framgår i tabellen er budsjettøkningen fra 2013 til 2014 på om lag 301,4 mill. kroner særlig fordelt på fri prosjektstøtte, basisbevilgninger til instituttene, SFF, forskningsinfrastruktur, informasjon/-formidling/publisering (Vitensentrene) og særskilte forvaltningsoppdrag (ny gaveforsterkningsordning). Økning i basisbevilgninger innebærer en réell vekst til de teknisk industrielle instituttene, et kutt i bevilgningene til primærnæringsinstituttene over LMDs budsjett og en prisjustering til de øvrige instituttarenaene samt en økning på om lag 65 mill. kroner til strategiske instituttprogrammer ved Nofima. Sistnevnte er finansiert med midler fra Fondet for forskningsavgift, men forvaltet av Statens landbruksforvaltning, som f.o.m. 2014 er inkludert i Rådets budsjett. I tillegg er Strategisk instituttsatsing EU-prosjekt (STIM EU) styrket med 29 mill. kroner.

Økning til grunnforskningsprogrammene gjelder én mill. kroner i prisjustering til hhv. CERN, EUROPA, Samisk forskning og SYNKNØYT over KDs budsjett, og ytterligere én mill. kroner mer til EUROPA, om lag 0,3 mill. kroner mer til SAMKUL, 0,25 mill. kroner mer til Program for romforskning, om lag 0,5 mill. kroner mer til SYNKNØYT og om lag 0,15 mill. kroner mer til Samisk forskning.

I tillegg har KUD bevilget 15 mill. kroner til et nytt handlingsrettet program innenfor medie- og kulturforskning, som starter opp i 2014 og skal vare i fem år. KUD bevilget også 3,4 mill. kroner til programmet i revidert budsjett for 2013.

Innenfor internasjonale tiltak er det foretatt noen mindre justeringer (+/- 0,25 mill. kroner) mellom tiltak som følge av valutakursendringer og videreføring av avtaler for Human Frontier Science Program (HFSP), ESF/SCience Europe, toppfinansiering av Marie curie stipend og prisjustering av EISCAT kontingenten. I tillegg er prisjusteringen på 1 mill. kroner til internasjonale stipend legges til Leiv Eiriksson-ordningen, der behovet er størst.

Divisjonen er organisert i fem avdelinger i 2014: Avdeling for instituttpolitikk, avdeling for strategi og analyse, avdeling for medisin, naturvit. og teknologi, avdeling for humaniora og samfunnsvitenskap og avdeling for forskningsinfrastruktur.

6.4.3.1 Avdeling for instituttpolitikk

Avdelingen forvalter Forskningsrådets strategiske ansvar for utvikling av instituttsektoren, som leverandør av forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet og relevans til nytte for næringsliv, forvaltning og samfunn. Det omfatter forskningspolitisk rådgiving om og til sektoren, blant annet når det gjelder økonomiske rammevilkår nasjonalt og i EU. Det strategiske og administrative ansvaret for den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene og stimuleringsordning for instituttene deltakelse i EU-forskning (STIM-EU) er forankret her.

Avdelingen bidrar til kunnskapsgrunnlaget om instituttsektoren for hele Forskningsrådet. Dette omfatter bl.a. nøkkeltall, årsrapportering, porteføljeanalyse, statistikk og utredning. Avdelingen har i tillegg ansvar for instituttevalueringer og vurdering av forskningspolitiske spørsmål knyttet til instituttsektoren.

6.4.3.2 Avdeling for strategi og analyse

Arbeider med forskningspolitiske og strategiske spørsmål, bidrar med statistikk og analyser, og organiserer utredningsoppdrag til utvikling av kunnskapsgrunnlaget for Vitenskapsdivisjonens ansvarsområder. Utarbeider faktagrunnlag og gir innspill til Forskningsrådets arbeid med budsjettforslag til departementene.

Avdelingen har finansierings-, møteplass- og rådgivningsoppgaver knyttet til Forskningsrådets politikk for utvikling av universitets- og høyskolesektoren, blant annet når det gjelder rekruttering, forskerutdanning og forskerkarrierer. Det strategiske ansvaret for Forskningsrådets politikk for utvikling av kvalitet i forskningen ved høyskolene er forankret her.

Avdelingens ansvarsområde omfatter også budsjettfordeling, halvårs- og årsrapportering og økonomistyring for divisjonen.

6.4.3.3 Avdeling for forskningsinfrastruktur

Forskningsrådet skal finansiere nasjonal infrastruktur for forskning. I dette ligger avansert vitenskapelig utstyr, storskala forskningsfasiliteter, elektronisk infrastruktur og vitenskapelige databaser og samlinger. [Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur](#) er det viktigste økonomiske virkemiddelet.

Avdelingen oppdaterer og utvikler [Norsk vegkart for forskingsinfrastruktur](#): I tillegg videreutvikler og koordinerer avdelingen Forskningsrådets rolle innenfor nasjonalt og internasjonalt samarbeid om forskingsinfrastruktur. Viktige virkemiddel her er særskilte grunnforskningsprogrammer som gjør det mulig å sikre en god utnytting av norske medlemskap innenfor storskala internasjonal infrastruktur.

Avdelingen har ansvar for Senter for fremragende forskning (SFF). SFF har som mål å heve kvaliteten på norsk forskning og skal stimulere til langsiktig, grunnleggende forskning på høyt internasjonalt nivå.

6.4.3.4 Avdeling for humaniora og samfunnsvitenskap og avdeling for medisin, naturvitenskap og teknologi

Avdelingene skal fremme kvalitet på hver sine fagområder. Åpen konkurransearena for fremragende forskning forskning (Fri prosjektstøtte/FRIPRO og Yngre fremragende forskere/YFF) skal medvirke til å sikre den nasjonale kunnskapsberedskapen i møtet med utfordringene i fremtiden for næringsliv og samfunn.

Gjennom den åpne konkurransearenaen gis finansiering til de beste forskingsprosjektene og -miljøene innenfor hele spekteret i fagområdene. Kvalitet i norsk forskning blir også fremmet gjennom fagevalueringer og oppfølging av disse. Formålet med fagevalueringene er å ta en kritisk gjennomgang av vitenskapelig kvalitet, forskingsstrategi og forskingsledelse i norske fagmiljø, for å kunne gi råd til institusjonene, departementene og Forskningsrådet.

Avdelingene har videre ansvar for å legge til rette for flerfaglig og tverrfaglig forskning og stimulere til internasjonalt forskningssamarbeid.

Tabell 6.14. Bevilgninger 2014 fordelt på programmer/ aktiviteter. 1 000 kroner.

Programmer	Årets budsjett 2014														Total sum
	KD.	KD-SO	HOD	JD	KLD	KMD	KUD	LMD	NFD	OED	SD	UD	DIV		
Grunnforskningsprogrammer	112 610	15 000	20 000	1 036	1 500	5 380	20 250		7 400	0		7 000	2 656	177 832	
CERN - Kjerne- og partikkelforskning	23 500													23 500	
EUROPA - Europa i endring	7 000			1 036								4 000		12 036	
EVITA - eVitenskap	18 000								7 400					25 400	
P-SAMISK - Program for samisk forskning	7 700					3 850								11 550	
ROMFORSK - Program for romforskning	27 160				1 500							3 000	200	31 860	
SAMKUL - Samfunnsutviklingens kulturell	20 000	15 000				1 530	5 250							41 780	
STAMCELLER - Stamcelleforskning			20 000											20 000	
SYNKNØYT - Progr.f.synkrotron- og nøytron	9 250												2 456	11 706	
Handlingsrettede programmer								15 000						15 000	
KULMED - Kultur- og mediesektoren								15 000						15 000	
Frittstående prosjekter	743 924	33 103							1 000			0	3 800	781 827	
Fri prosjektstøtte	669 349	33 103							1 000					703 452	
Andre grunnforskningsprosjekt	40 000	0											0	40 000	
GRUNNLOV - Grunnlovsjubileet 2014	10 000													10 000	
YFF - Yngre, fremragende forskere	30 000													30 000	
Internasjonal prosjektstøtte	21 825											0	3 800	25 625	
IS-ADM - Administrasjon IS	664													664	
IS-BILAT - Mobilitet Norge-USA /Canada	7 000													7 000	
IS-DAAD - Forskerutveksl. Norge-Tyskland	500													500	
IS-JSPS - JSPSmobilitet fra Japan	800													800	
IS-MOBIL - Mobilitetsprogr.f.utl.Ph.D-stu	6 011											0		6 011	
IS-NORDIC - Nordic Pilot Programme for NSF	750													750	
IS-RUOK - EONR-økonomi													1 300	1 300	
IS-RURE - EONR-rettsvitenskap													1 300	1 300	
IS-RUST - EONR-statsvitenskap													1 200	1 200	
IS-TOPP - Toppfinans. av M.Curie-stipend	6 100													6 100	
Andre frittstående prosjekter	12 750													12 750	
FLINSTUD - Forskerlinjen/Studentstipend	12 750													12 750	
Infrastruktur og inst. tiltak	448 381	585 765			159 838	9 200		179 360	504 840	1 500	15 600	15 400	64 883	1 984 767	
Basisbevilgninger	246 478				159 838	9 200		169 413	403 190		5 600	15 400	64 883	1 074 002	
NOFIMA-SLF - Nofimas strategiske programmer													64 883	64 883	
RBGRUNMILJ - Res.bas.grunnbev.miljøinst					122 753						0			122 753	
RBGRUNPRIM - Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst								164 413	101 253					265 666	
RBGRUNSAMF - Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	191 478										15 400			206 878	
RBGRUNTEKN - Res.bas.grunnbev.tekn-ind.inst									276 300					276 300	
REGMODELL - Regionaløk.modeller & bostedsv						2 800								2 800	
SIPHINIFES - SIP v HI og NIFES fin av FKD									25 637			0		25 637	
SIS-MILJO - Strategiske instituttsatsninge					37 085	6 400					5 600			49 085	
STIM-EU - Strat.Instituttsats.EU-prosj	55 000													55 000	
STRAT-MAT - Strategisk satsing på mat								5 000						5 000	
Strategisk institusjonsstøtte	145 603	10 000							12 000	1 500	10 000			179 103	
GENINST - Gen. andre institusjoner	100								1 000	1 500				2 600	
ISP diverse	36 115													36 115	
KISN - Kavli Institute for Systems Neuroscience	12 500													12 500	
NSDBASIS - Norsk samf.vit.datatjen.basis	10 630													10 630	
SARS - SARS Intenational Center	9 500	10 000												19 500	
SHP - Strategiske høgskoleprogram	40 000	0												40 000	
SIMULA - SIMULA-senteret ()	31 000								11 000		10 000			52 000	
UNI-MUSEER - Strat.satsing univ.museer	5 758													5 758	
SFF/SFI/FME		276 402												276 402	
SFF - Sentre for fremragende forskn		276 402												276 402	
Vitensk. utstyr, datab., saml	56 300	299 363												355 663	
EINFRA - einfrastruktur	17 300													17 300	
ESSURVEY - European Social Survey	4 000													4 000	
FORINFRA - Nasj.sats. forskn.infrastrukt	35 000	299 363												334 363	
Andre infrastrukturtiltak								9 947	89 650					99 597	
HIMDALEN - KLDRA Himdalen - Avfallslager									7 000					7 000	
IFEHANUK - Halden-prosjektet og andre nuk									82 650					82 650	
INFRA - Infrastrukturtiltak								9 947						9 947	

Tabellen fortsetter på neste side

Årets budsjett 2014														
	KD.	KD-SO	HOD	JD	KLD	KMD	KUD	LMD	NFD	OED	SD	UD	DIV	Total sum
Nettverkstiltak	77 110	0								400	3 000		14 086	94 596
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	41 650	0												41 650
F-UTD - Forskerutdanning	600													600
FORSKSKOLE - Forskerskoler	40 000	0												40 000
GENSTIM - Gen. stim.tiltak/nettv.bygging	1 050	0												1 050
Internasjonale nettverkstiltak	35 460								400	3 000			14 086	52 946
COSTINF - COST Infrastruktur									400					400
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	21 460									3 000			0	24 460
EMBLNODE - Nord EMBL.senter i molekylærmed	9 400													9 400
ESF - ESF - European Science Foundat	1 300													1 300
EUIPROF - EUI - professorat	2 300													2 300
EURAXESS - Euraxess - mobilitetsportalen	1 000												0	1 000
NOS-HS - Sekr. nord. sam.nemd. HumSam	0												14 086	14 086
Diverse FoU-rel. aktiviteter	55 140	0											0	55 140
Inform./formdl./ publisering	50 200												0	50 200
FORM - Formidling	250													250
PUBL - Publisering/prosjektinform	5 860													5 860
VITEN - Vitensentre	44 090													44 090
Planlegging/utredn./evaluering	4 940	0												4 940
GENPLAN - Gen. planlegging/utredn./eval	4 940	0												4 940
Disposisjonsfond	195													195
Forvaltning		50 000												50 000
Særskilte forvaltningsoppdrag		50 000												50 000
GAVEFORST - Gaveforsterkningsordningen		50 000												50 000
Total sum	1 437 360	683 868	20 000	1 036	161 338	14 580	20 250	179 360	512 640	5 500	15 600	22 400	85 425	3 159 357

6.5 Divisjon for administrasjon

Administrasjonsdivisjonens ansvar er knyttet til personale, drift, dokumentasjon og jus, IT og kommunikasjon. Hoveddelen av virksomheten finansieres gjennom KDs administrative bevilgning og refusjoner fra FoU-budsjettet. Denne delen av Administrasjonsdivisjonens virksomhet besluttes som en del av vedtaket på administrasjonsbudsjettet. Administrasjon har også ansvar for deler av kommunikasjonsvirksomheten som finansieres direkte over FoU-budsjettet.

Administrasjonen ved Avdeling for dokumentasjon og jus har ansvar for utforming av Forskningsrådets felles kontraktspakke og den årlige revisjonen av denne pakken. Bevilgningen er på 0,15 mill. kroner.

6.6 Administrerende direktørs stab

Administrerende direktørs stab består av tre enheter. Det ene er den sentrale staben som har ansvar for fellesprosesser knyttet til budsjett, budsjettforslag og årsrapport, men også oppgaver knyttet til strategisk kommunikasjon, strategiutvikling og kunnskapsgrunnlaget. Den andre enheten er Internasjonal stab som har ansvar for koordinering av det internasjonale arbeidet knyttet til EU og hoveddelen av Forskningsrådets øvrige internasjonale arbeid. Den tredje enheten er kommunikasjonsstaben som har ansvar for den delen av kommunikasjonsvirksomheten Rådet som direkte finansieres over FoU-budsjettet.

Tabell 6.15. Inntekter 2014 fordelt på avdeling. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Administrerende direktør			
D0 Adm. direktør - Stab	27 416	27 416	27 416
D1 Internasjonal stab	27 820	27 820	27 820
D3 Kommunikasjon			29 300
Total sum	55 236	55 236	84 536

Tabell 6.16. Inntekter 2014 fordelt på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2013		2014
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Kunnskapsdepartementet	41 376	41 376	61 476
KD Kap.287.21	5 000	5 000	5 000
KD Kap.281.50	2 000	2 000	2 000
KD Kap.285.52	34 376	34 376	54 476
Nærings- og fiskeridepartementet	10 520	10 520	18 640
NFD Kap.920.50	10 520	10 520	16 720
NFD Kap.920.51			1 920
Fiskeri- og kystdepartementet	400	400	0
FKD Kap.1023.50	400	400	0
Klima- og miljøverndepartementet	300	300	880
KLD Kap1410.51	300	300	880
Landbruks- og matdepartementet	150	150	1 050
LMD Kap.1137.50	150	150	1 050
Helse- og omsorgsdepartementet	490	490	490
HOD Kap. 732.21	490	490	490
Kommunal- og moderniseringsdepartementet			
KMD - Kommunal- og moderniseringsdepartementet			
Kunnskapsdep. sektorovergrep.	2 000	2 000	2 000
KD Kap.285.53	2 000	2 000	2 000
Sum total	55 236	55 236	84 536

6.6.1 Sentral stab

Hoveddelen av budsjettet går til å finansiere den nasjonale FoU-statistikken og deltakelse i internasjonalt samarbeid om FoU-statistikk. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFUSTEP (UoH-, institutt- og helsesektoren) og av SSB (næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikktutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk til OECD og EU. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjonssystemet som utgis annethvert år.

Øvrige midler brukes til videreutvikling av Forskningsrådets prosedyrer for FoU-administrasjon og strategisk kommunikasjon samt Forskningsrådets arbeid med kunnskapsgrunnet og til å gjennomføre eksterne utredninger om forsknings- og innovasjonspolitikken.

KD bevilger 9 mill. kroner i 2014 til forskningsprogrammet Forskning om forskning og innovasjon (FORFI).

6.6.2 Internasjonal stab

Hovedprinsippet er at det internasjonale samarbeidet skal integreres i Forskningsrådets FoU-portefølje, forankret organisatorisk der korresponderende nasjonale aktiviteter gjennomføres. Derfor er budsjettet for internasjonalt samarbeid fordelt på aktiviteter. I denne sammenhengen står EU-samarbeidet i en særstilling. Med det omfanget dette samarbeidet har fått, ivaretas den løpende koordinering av EU-kontoret i administrerende direktørs stab.

6.6.3 Kommunikasjonsstab

Budsjettet dekker kommunikasjonsaktiviteter knyttet til Forskningsrådets organisasjon og oppgaver, og aktiviteter knyttet til de nasjonale tiltakene for allmennrettet forskningsformidling – der Forskningsrådet i vedtektene er gitt et overordnet nasjonalt ansvar.

Budsjettet dekker også bevilgning til forsknings- og formidlingsprogrammet *Program for profilering av forskning (PROFORSK)*.

Medie- og samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon

Arbeidet omfatter hovedområdene mediekontakt, strategisk og allmennrettet forskningsformidling, samt journalistisk synliggjøring av Forskningsrådets politikk, tiltak, beslutninger og – ikke minst – resultater. I tillegg kommer en del generell informasjonsvirksomhet.

- Daglig oppdatert nyhetstjeneste som fremmer Forskningsrådets viktigste saker og politiske innspill, og gir et balansert helhetsbilde av alt som foregår i organisasjonen.
- Synliggjøring av politikk og resultater fra Forskningsrådet gjennom mediearbeid og annen utadrettet virksomhet.
- Utgivelse av *Bladet Forskning* som speiler Forsknings-Norge og Forskningsrådet på en måte som kan bidra til å fremme norsk forskningspolitisk debatt. Bladet skal også synliggjøre norsk forskningsinnsats i tillegg til å profilere Forskningsrådets politikk og resultater.
- Bistand til divisjonene i forbindelse med konferanser, rapporter, evalueringer etc.
- Etablering og drift av felles tiltak i Forskningsrådet for utadrettet kommunikasjon og formidling.

Internasjonalisering

- Tiltak for å synliggjøre norske forskningsresultater og Forskningsrådets prioriteringer internasjonalt, og arbeid med å synliggjøre Forskningsrådets internasjonale strategier, bilaterale samarbeidsavtaler og virkemidler for utveksling av forskere, samt Forskningsrådets engasjement i EUs rammeprogram.
- Oppfølging av medlemskap og deltakelse i Cordis, Alpha Galileo, EUSCEA m. fl.

Informasjon og brukerkontakt

- Søknadsinformasjon, med hovedvekt på bedre utlysninger og bedre informasjon på nett.
- Visuell kommunikasjon
- Brukerundersøkelser og evalueringer av kommunikasjonsaktiviteter.

Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling

- Drift og videre utvikling av de store formidlingstiltakene Forskningsdagene, Nysgjerrigper og Proscientia.

- Bevilninger til nettstedet *forskning.no* der Forskningsrådet er medeier.

Program for profilering av forskning (PROFORSK)

- Programmet skal skape interesse og forståelse for forskning blant barn og unge, og skal øke interessen for forskning og forskningens betydning i samfunnet innenfor alle fagområder i det norske kunnskapssamfunnet.
- Programmet åpner for formidlingstiltak innenfor alle fag som retter seg mot eller er av interesse for barn og unge fra 6 til 21 år

Tabell 6.17. Bevilgninger 2014 fordelt på programmer/ aktiviteter. 1 000 kroner.

	Årets budsjett						
	2014						
	HOD	KLD	KD-SO	KD.	LMD	NFD	Total sum
Programmer			2 000	7 000		0	9 000
Handlingsrettede programmer			2 000	7 000		0	9 000
FORFI - Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol			2 000	7 000		0	9 000
Frittstående prosjekter				0		0	0
Internasjonal prosjektstøtte				0		0	0
Nettverkstiltak				19 800		8 020	27 820
Internasjonale nettverkstiltak				19 800		8 020	27 820
EU-MOB - EU-mobilisering				4 276		724	5 000
INTSTAB-DR - Internasjonal stab drift				4 413		2 587	7 000
INTSTAB-PR - Internasjonale prosjekter				6 617		3 383	10 000
STILL-UTL - Stillinger i utlandet				4 494		1 326	5 820
Diverse FoU-rel. aktiviteter	490	880	0	34 676	1 050	10 620	47 716
Inform./formdl./ publisering		580		20 100	900	7 720	29 300
AVD-KOMM - Kommunikasjonsavdelingen				2 500			2 500
FELL-TIL - Fellestiltak - Forskningsrådet						4 250	4 250
FORSKDAG - Forskningsdagene				3 500			3 500
GRAFISKP - Grafisk produksjon og profil						570	570
KOMMSTRAT - Kommunikasjonsstrategien 2011-13				5 200			5 200
KONK-UOF - Konkurransen Ungd. og Forsknin				900	0	0	900
MEDIA - Medie- og samfunnskontakt						1 250	1 250
NETTARBEID - Nettarbeid		580		1 000	900	400	2 880
NYSGJPER - Nysgjerrigper				4 000			4 000
PROFORSK - Program for profilering av forskning				3 000			3 000
RED-PROD - Redaksjonell produksjon						1 250	1 250
Planlegging/utredn./evaluering	490	300	0	14 576	150	2 900	18 416
STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag	490	300	0	14 576	150	2 900	18 416
Disposisjonsfond							
Disposisjonsfond							
Total sum	490	880	2 000	61 476	1 050	18 640	84 536

Vedlegg 1. Oversikt over departementenes deltagelse i programmer i 2014, med angivelse av alle finansierende departement.

	KD	KD-SO	NFD	OED	LMD	KLD	HOD	UD	SD	KMD	ASD	JD	BLD	FIN	KUD	FD	DIV	Totalsum
	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Programmer	321	417	1068	600	249	185	299	326	125	42	126	22	23	9	22	1	28	3 863
Brukers tyrt innovasjonsprogr		55	678	159	190				41								8	1130
BIA - Brukers tyrt innovasjons arena		20	465															485
BIONÆR - Bio næringsprogram		10	48		190												2	250
CLIMIT - Forskn. utv. og demo av CO2-hå				105														105
DEMO2000 - Prosjekt tekn.utv. petro.virk				54														54
GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass		25	15															40
IT-FUNK - IT for funksjonshemmede			1														4	5
MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø			6															6
MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offshore-2			143						10								2	154
SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS									31									31
Grunnforskningsprogrammer	114	19	9	1	2	20	7		5		1				5		3	186
CERN - Kjeme- og partikkelforskning	24																	24
ELSA - Ethiske, rettslige og samf.m. as	1	4	2		1													8
EUROPA - Europa i endring	7							4				1						12
EVITA - eVitenskap	18		7															25
P-SAMSK - Program for samisk forskning	8									4								12
ROMFORSK - Program for romforskning	27					2		3										32
SAMKUL - Samfunnsutviklingens kulturell	20	15								2					5			42
STAMCELLER - Stamcelleforskning							20											20
SYKNØYT - Progr.f.synkrotron- og nøytron	9																2	12
Handlingsrettede programmer	140	77	52	19	10	76	279	319	10	27	105	21	23	9	17	1	12	1196
BARN - Barn som pårørende							5											5
BIOBANK - Humane biobanker og helsedata		20																20
DEMOSREG - Demokrati, styring og regional										16								16
FINNUT - Forskning og innovasjon i utdanningssektoren	83	6																88
FOLKEHELSE - Folkehelse	1						26											27
FORFI - Kunnsk.gr.lf.forsk.innov.poli	7	2																9
GLOBVAC - Globalhelse- og vaksinforskning							10	112										122
HAVKYST - Havet og kysten	3	5	48	9		16		12									8	100
INDEMBPROG - INDEMB Research Programme								25										25
INDNOR - India-programmet								20										20
KINA - Kina-programmet								20										20
KLINSK - Klinisk forskning							28											28
KREFT - Offentlig kreftprogram							21											21
KULMED - Kultur- og mediesektoren															15			15
KVINNERHELS - Kvinners helse							8											8
LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet								20										20
MLJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	6		2		10	52				6								76
MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helse	2				4	17												23
NORGLOBAL - Norge - Global partner	1							71										72
NORRUSS - Nordmårdene og Russland								21										21
PENGESPILL - Kunnsk.gr.lag pengespill-probl															2			2
PETROSAM2 - Samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning				10				3										15
POLARPROG - Polarforskningsprogram	22	30			3			10										65
PRAKSISVEL - Praktisk FoU helse- og velferdst	10							5			10		3					28
PSYKISK - Psykisk helse	1							36										37
RUSMIDDEL - Rusmiddeforskning								30										30
SAMRSK2 - Samfunnsikkerhet og risiko	1	4							2			14					1	21
SANCOOP - South Africa - Norway research co-operation									5									5
SKATT - Skatteøkonomi															9			9
SYKEFRAVÆR - Forskn. om årsaker til sykefrav			10							29								39
TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester	1						92											93
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010			1						8									11
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	4		2							5	66	8	20					104
Store programmer	68	267	329	423	47	108			74	10	21						6	1351
BIOTEK2021 - Bioteknologi for verdiskaping		89	61															150
ENERGIX - Stort program energi	10	12	24	234	40	23			32									375
HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst		19	121														6	145
HELSEVEL - Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjen		8																8
KLMAFORSK - Stort program klima	13	38	2		7	84												144
NANO2021 - Nanoteknologi og nye materiale	38	22	57															116
PETROMAKS2 - Stort program petroleum		51		189							21							261
VERDIKT - Kjemekomponenter og verdiskaping IKT	8	28	65						41	10								152

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Design omslag: Design et cetera AS
Trykk: 07 Gruppen/Norges forskningsråd
Opplag: 400

Oslo, februar 2014

ISBN 978-82-12-03298-9 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03299-6 (pdf)